

ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย: วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

ธันวาคม 2560

ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย: วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

ธันวาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย: วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

ธันวาคม 2560

กัญชลิกา ตีรกลางตอน. (2560). ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย:

วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินญานิพนธ์:

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ปัญญาเมธิกุล.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประเด็นและกลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ของฟาน เดค (van Dijk. 1988; & 1991) และนำผลการวิเคราะห์มาตีความและอธิบายภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย ผลจากการวิเคราะห์พบประเด็นที่หนังสือพิมพ์รายงานข่าวเกี่ยวกับชาวโรฮีนจา 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา 2) ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา 3) การกีดกันชาวโรฮีนจา 4) พฤติกรรมชาวโรฮีนจา และ 5) การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา กลวิธีทางภาษาพบ 4 กลวิธีหลัก คือ 1) กลวิธีทางความหมาย 2) กลวิธีทางรูปแบบภาษา 3) กลวิธีการเปรียบเทียบ และ 4) กลวิธีอุปโลกน์ ประเด็นและกลวิธีทางภาษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างภาพตัวแทนชาวโรฮีนจา โดยภาพตัวแทนชาวโรฮีนจาที่ถูกนำเสนอ มี 4 ภาพตัวแทน คือ 1) กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ไม่มีใครต้อนรับ 2) กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีความทุกข์ยากลำบาก 3) กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ 4) กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่าภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่ถูกนำเสนอและผลิตซ้ำผ่านหนังสือพิมพ์ มีส่วนในการชี้้นำให้คนในสังคมไทยมีความคิดเห็นต่อชาวโรฮีนจา จึงทำให้มีทั้งผู้สงสารและเห็นใจว่าชาวโรฮีนจาเป็นผู้เดือดร้อน จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ อีกด้านมีผู้ต่อต้านและมีอคติว่าชาวโรฮีนจาเป็นคนไม่ดี สร้างปัญหา เป็นภัยต่อความมั่นคงหรือภาวะของประเทศ

THE REPRESENTATION OF ROHINGYA AS MEDIATED THROUGH THAI NEWSPAPERS:
A CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Linguistics
at Srinakharinwirot University
December 2017

Kanchalika Treeklangdorn. (2017). *The Representation of Rohingya as Mediated through Thai Newspapers: A Critical Discourse Analysis*. Master's Thesis, M.A. (Linguistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr.Siriporn Panyametheekul.

This research aims to analyze the news topics and language strategies used to represent the Rohingya people in Thai newspapers. A media-discourse approach (van Dijk, 1988; & 1991) was used to interpret the findings of the data and shed light on the representation of the Rohingya as mediated through Thai newspapers. The research found five main categories of news topics regarding the Rohingya: (1) helping the Rohingya; (2) the difficulty and suffering of the Rohingya; (3) the deprivation of the Rohingya; (4) the behavior of the Rohingya; and (5) the arrest and the detention of the Rohingya. There were four main language strategies identified: (1) meaning; (2) style; (3) comparison; and (4) metaphor. These news topics and language strategies were key in producing four distinct representations of the Rohingya people: (1) the Rohingya are not welcome; (2) the Rohingya are suffering; (3) the Rohingya need help; and (4) the behavior of the Rohingya is bad. The research identified representations of the Rohingya that newspapers presented and reproduced, which could lead Thai people to develop opinions about the Rohingya people. Therefore, people are sympathetic and focused on the view that the Rohingya people are in trouble and need help, while others resist, have a prejudice, and focused on the view that the Rohingya people are bad people who cause trouble and perhaps even pose threat to national security or possibly burdening the country.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย: วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ของ

กัญชลิกา ตริกลางดอน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษา

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ปัญญาเมธิกุล)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์ไทย)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ปัญญาเมธิกุล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.บารมี เขียววิชัย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ปัญญาเมธิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาสละเวลา ทูมเทร่างกาย แรงใจ ให้คำสั่งสอน ข้อชี้แนะ และตรวจทานแก้ไขงานด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง เพื่อให้ปริญญาานิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ นอกจากนี้ อาจารย์ยังให้ความห่วงใยและความเป็นกันเอง ไถ่ถามสารทุกข์สุกดิบ และให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยในทุกเรื่อง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาปราณีที่อาจารย์มีให้มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์ไทย ประธานกรรมการสอบ ปริญญาานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.บารมี เขียววิชัย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำแนะนำและ ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ เพื่อให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เรืองจรุญ ที่กรุณาให้คำชี้แนะและติดตามความก้าวหน้า ในการทำวิจัยตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.Meagan Louie ที่ได้สละเวลาตรวจทานข้อ เรื่องและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ตลอดจนอาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ อบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือด้านต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตา ปราณีของอาจารย์ทุกท่าน และอบอุนใจตลอดระยะเวลาที่ได้อยู่ในครอบครัวภาษาศาสตร์แห่งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุรพล ตรีกกลางดอน คุณแม่สำราญ ตรีกกลางดอน และคุณย่า กลีบ ตรีกกลางดอน ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และสนับสนุนการศึกษาทุกด้านแก่ผู้วิจัย สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณมิตรภาพ กำลังใจ และความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ภาษาศาสตร์ทุกคน ที่ทำให้ ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาบิดา มารดา ผู้มีพระคุณอันประเสริฐสูงสุดในชีวิต และครู อาจารย์ทุกท่าน ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

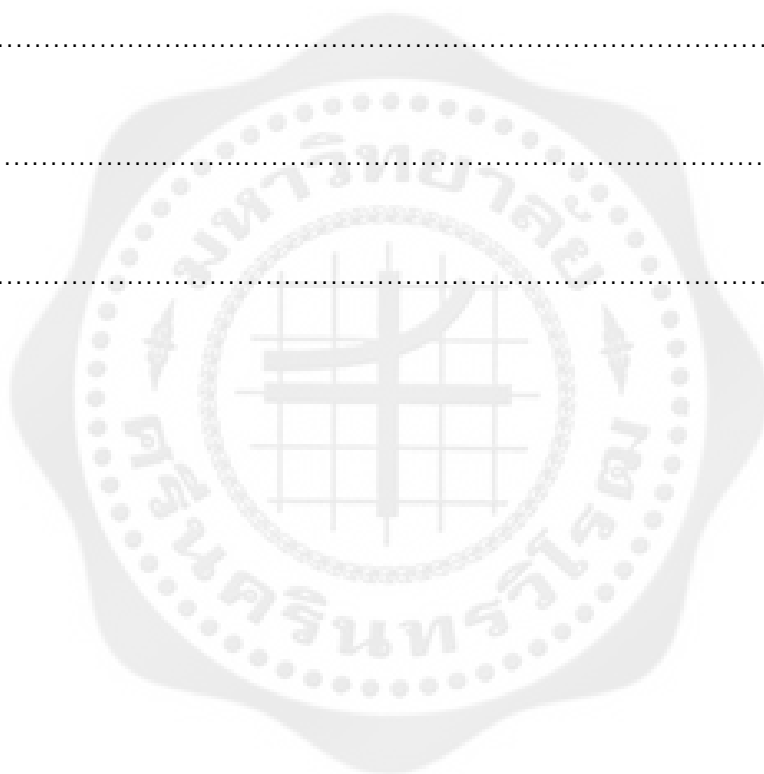
กัญชลิกา ตรีกกลางดอน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
สัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์.....	7
วาทกรรมสื่อ.....	12
ภาพตัวแทนหรือการนำเสนอภาพตัวแทน.....	23
กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา.....	37
ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา.....	55
ผลการวิเคราะห์ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปและอภิปรายผลของประเด็น กลวิธีทางภาษา และภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นจากที่ นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	98
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	119

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประเด็นเกี่ยวกับชาวโรฮีนจาในพาดหัวข่าว.....	51
2 ประเด็นเกี่ยวกับชาวโรฮีนจาในเนื้อหาข่าว.....	52
3 กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา.....	55
4 ความสอดคล้องกันระหว่างภาพตัวแทน ประเด็น และกลวิธีทางภาษาที่นำเสนอผ่าน หนังสือพิมพ์ไทย.....	81

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	ตัวอย่างแสดงส่วนประกอบของข่าว.....	13
2	โครงสร้างของข่าว.....	16
3	ความสัมพันธ์ระหว่างโลก/ความเป็นจริง สื่อ และภาพ/ตัวบท.....	24
4	ตัวอย่างแสดงการแบ่งส่วนประกอบของข่าวเพื่อวิเคราะห์ประเด็น.....	35
5	ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นจากที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย.....	79

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

ปรากฏการณ์การอพยพของชาวโรฮีนจาในทศวรรษที่ผ่านมาได้รับการกล่าวถึงทั้งในสื่อมวลชนไทย สื่อมวลชนระดับโลก และแวดวงวิชาการ ชาวโรฮีนจาเป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศเมียนมาและบังคลาเทศ เนื่องจากปัญหาความแตกต่างทางเชื้อชาติและศาสนา ทำให้ชาวโรฮีนจาถูกผลักดันออกนอกประเทศ จนกลายเป็นผู้พลัดถิ่นเดินทางไปยังประเทศต่างๆ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในเส้นทางของการอพยพ โดยชาวโรฮีนจาจะใช้เรือประมงขนาดเล็กเป็นพาหนะในการเดินทาง และพยายามลักลอบขึ้นฝั่งที่ประเทศไทยในเขตจังหวัดพังงาและระนอง ก่อนจะเดินทางต่อไปยังประเทศที่สามซึ่งเป็นประเทศในกลุ่มมุสลิม เพื่อหางานทำ ชาวโรฮีนจาจำนวนมากหนีจากชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากแค้น ออกรอนแรมกลางทะเลด้วยความหวังที่ต้องการแสวงหารายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แม้จะไม่รู้จุดหมายปลายทาง ด้วยเหตุนี้ กลุ่มคนที่มุ่งหาประโยชน์จากผู้อพยพชาวโรฮีนจาจึงมีช่องทางในการเอารัดเอาเปรียบ หลอกลวง และพัฒนาไปถึงขั้นการเป็นเครือข่ายขบวนการค้ามนุษย์ (สราวุธ อินคัลยา. 2558: ออนไลน์)

จากรายงานของสำนักข่าวบีบีซีไทย (ใครจะช่วยเหลือชาวโรฮีนจาได้บ้าง. 2559: ออนไลน์) ระบุว่าองค์การสหประชาชาติมองว่าชาวโรฮีนจาเป็นหนึ่งในชาติพันธุ์ที่ถูกข่มเหงมากที่สุดในโลก เพราะนอกจากจะถูกขับไล่ออกจากประเทศบ้านเกิดของตนเองแล้ว ยังไม่เป็นที่ต้อนรับของประเทศเพื่อนบ้าน และต้องตกอยู่ในสภาพคนไร้รัฐมานานนับสิบปี เห็นได้ว่าชะตากรรมของชาวโรฮีนจามีความทุกข์ยากลำบากและอุปสรรคมากมาย ส่วนการรายงานข่าวชาวโรฮีนจาของสื่อมวลชนไทย ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่าหนังสือพิมพ์เน้นนำเสนอพฤติกรรมด้านลบของชาวโรฮีนจาแก่ผู้อ่าน พิจารณาได้จากพาดหัวข่าว ต่อไปนี้

(1) 4 หญิง'โรฮีนจา' แหกค่าย-หาผ้า

(4 หญิง'โรฮีนจา' แหกค่าย-หาผ้า. 2558: ออนไลน์)

(2) จวกโรฮีนจา สร้างปัญหา ขอดูหนังโป๊ หนีที่พักรับ

(จวกโรฮีนจา สร้างปัญหา ขอดูหนังโป๊ หนีที่พักรับ. 2558: ออนไลน์)

(3) สลดผู้อพยพโรฮีนจา แย่งอาหารฆ่ากันตาย

(สลดผู้อพยพโรฮีนจา แย่งอาหารฆ่ากันตาย. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (1)-(3) เป็นพาดหัวข่าวที่บรรยายพฤติกรรมของชาวโรฮีนจา พบชุดคำกริยาที่หนังสือพิมพ์นำเสนอว่าชาวโรฮีนจาเป็นผู้กระทำ คือ “แหกค่าย” “สร้างปัญหา” “ขูดหนังไป” “หนีที่ปัก” “แย่งอาหาร” “ฆ่ากันตาย” เห็นได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวล้วนเป็นพฤติกรรมด้านลบทั้งสิ้น และหนังสือพิมพ์ได้เน้นย้ำนำเสนอประเด็นดังกล่าวแก่ผู้อ่าน โดยเขียนไว้ในพาดหัวข่าวซึ่งเป็นส่วนที่ผู้อ่านจะเห็นเป็นส่วนแรก งานวิจัยของกฤษฎาวรรณ หงส์ดามรงค์ (2543: 11-48) ศึกษาอุดมการณ์เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยที่แฝงอยู่ในวาทกรรมหนังสือพิมพ์ไทย พบว่าหนังสือพิมพ์มักเลือกนำเสนอข่าวชนกลุ่มน้อยในประเด็นด้านลบ เช่น ชาวม้งค้ายาบ้า ชาวกะเหรี่ยงบุกรุกป่าสงวน เป็นต้น สอดคล้องกับข้อสังเกตของแฟร์คลาฟ (Fairclough. 1995: 103-104) ที่พบว่าข้อมูลที่สื่อมวลชนนำเสนอ ไม่ใช่เพียงการสะท้อนภาพความเป็นจริงอย่างที่มีมากขึ้น แต่เป็นการสร้างภาพความเป็นจริงในแบบต่างๆ ให้เกิดขึ้น ตามความสนใจหรือวัตถุประสงค์ของสื่อซึ่งเป็นผู้สร้างภาพความเป็นจริงนั้นๆ

โดมินิก (Dominick. 2011: 33) กล่าวว่าสื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นผู้ตีความหมาย โดยนำเสนอเรื่องราวที่ผ่านการตีความหมายถ่ายทอดออกมาในการรายงานข่าว หากผู้อ่านรับข้อมูลจากสื่อหลายๆ สื่อ ผู้อ่านจะสามารถประเมินข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้จากมุมมองอันหลากหลาย อย่างไรก็ตาม เมื่อสื่อมวลชนนำเสนอข้อเท็จจริงผ่านการตีความจากมุมมองของตน ทำให้ไม่มีหลักประกันได้ว่าข่าวที่นำเสนอทางสื่อมวลชนนั้น เป็นข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ทั้งหมดหรือไม่ และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามมา คือ หากผู้อ่านรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อใดสื่อหนึ่งเพียงสื่อเดียวหรือมีความภักดีต่อสื่อมากเกินไป อาจทำให้ถูกชี้นำจากสื่อได้ในระยะยาว และทำให้สูญเสียความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ในที่สุด ซึ่งบทบาทหน้าที่ของสื่อในเรื่องของการตีความนี้ อาจนำไปสู่บทบาทหน้าที่ที่ไม่พึงประสงค์ กล่าวคือ สื่อมวลชนคิดวิเคราะห์และตีความข่าวสารทั้งหมด ทำให้ผู้รับสารกลายเป็นผู้รับข้อมูลที่มีลักษณะไม่กระตือรือร้น ยอมปล่อยให้ผู้อื่นคิดแทนตน และไม่รู้จักคิดพิจารณาไตร่ตรองข้อเท็จจริงต่างๆ ด้วยวิจยารณญาณของตนเองและถูกครอบงำได้ในที่สุด งานวิจัยของ ภรณ์โสภา มหาวงศ์ทอง และศิริพร ปัญญาเมธิกุล (2558: 88) ศึกษาการนำเสนอความรุนแรงในพาดหัวข่าวอุทกภัย ปี พ.ศ. 2554 และ 2555 ในหนังสือพิมพ์ไทย พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอข่าวอุทกภัยในลักษณะของเหตุการณ์ที่เป็นความรุนแรง ใช้ภาษาที่เพิ่มความหมายให้หนักและรุนแรงในการรายงานข่าว โดยสื่อให้ผู้อ่านเห็นเฉพาะด้านลบของน้ำมากกว่าข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ตัวอย่างเช่น “น้ำทะลวงหนัก! ทะลักบ้านนายกฯ” และ “น้ำจ่อถล่มกทม.-ปทุม-นนท์” เห็นได้ว่าพาดหัวข่าวใช้คำบรรยายเหตุการณ์ที่แสดงถึงความรุนแรงและความน่ากลัวของอุทกภัย นอกจากนี้ ยังพบว่าหนังสือพิมพ์มีอิทธิพลครอบงำความคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคมให้เชื่อและคล้อยตามได้เป็นอย่างมาก เห็นได้จากตัวอย่างพาดหัวข่าว “คนกรุงผวน้ำท่วม! ตุนอาหาร แห่ซื้อห้างแทบแตก” ซึ่งเป็นการบรรยายพฤติกรรมของประชาชนหลังจากรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับน้ำท่วม

กฤษฎาภรณ์ หงส์ดารมภ์ (2543: 14) กล่าวว่าสื่อมวลชนสามารถสื่อความคิดความเชื่อไปสู่คนหมู่มากได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว ข่าวนำหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันเป็นแหล่งสำคัญในการสร้างสิ่งที่เรียกว่า “กระแส” ซึ่งอาศัยภาษาเป็นตัวนำพา ทำให้ผู้คนในสังคมคุยเรื่องเดียวกันและมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งคล้ายกัน กระแสการต่อต้านชาวโรฮีนจาที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจว่าสื่อโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอภาพของชาวโรฮีนจาในแง่ลบได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนเนื่องจากพบว่ากระแสการต่อต้านชาวโรฮีนจาในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการส่งต่อข้อมูลหรือความเห็นด้านเดียว ซึ่งเป็นด้านที่บอกว่าประเทศไทยไม่ควรให้ความช่วยเหลือแก่คนกลุ่มนี้เนื่องจากจะเข้ามาสร้างความลำบากและความเดือดร้อนต่อประเทศไทย เช่น ประเด็นที่ชาวโรฮีนจาอาจมาแย่งอาชีพแรงงานไทย เป็นภาระในการดูแลทำให้ไทยใช้งบประมาณสูง การก่ออาชญากรรม เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ไทยรายงานข่าวเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาในประเด็นใดบ้าง และสนใจศึกษาทวิวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการรายงานข่าว ซึ่งส่งผลให้เกิดการประกอบสร้างภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา ผู้วิจัยเลือกศึกษาข้อมูลภาษาจากหนังสือพิมพ์ เพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อหลักในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารไปสู่ประชาชน อีกทั้งมีการคัดสรรประเด็นในการนำเสนอโดยผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นภาพตัวแทนหรือมุมมองที่สื่อต้องการสื่อให้ประชาชนรับทราบถึงกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาในประเทศไทย

2. ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. วิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา
2. วิเคราะห์ทวิวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา
3. ศึกษาและอธิบายภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

3. ความสำคัญของการวิจัย

1. สะท้อนให้เห็นมุมมองที่หนังสือพิมพ์มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาและทำให้ทราบแนวโน้มการรายงานข่าวว่ากลุ่มชาติพันธุ์มีถูกสื่อนำเสนอไปในทิศทางใด
2. ทำให้ทราบถึงวิธีการที่หนังสือพิมพ์พยายามเน้นย้ำและชี้นำความคิดเห็นของผู้อ่านที่มีต่อชาวโรฮีนจาผ่านการรายงานข่าว เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักและใช้วิจารณญาณก่อนสรุปเหตุการณ์หรือตัดสินบุคคลในข่าว

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลข่าวเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจา จากหนังสือพิมพ์ 4 รายชื่อ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก ตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2558 - วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2558
2. ศึกษาเฉพาะรูปภาพเท่านั้น ไม่รวมถึงภาพประกอบ เนื่องจากงานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์การใช้รูปภาพของหนังสือพิมพ์ไทยเป็นหลัก

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาพตัวแทน หมายถึง สิ่งสะท้อนตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาซึ่งได้จากการวิเคราะห์และตีความภาพที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับชาวโรฮิงจา
2. กลวิธีทางภาษา หมายถึง วิธีการทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจา ได้แก่ ความหมายที่บ่งเป็นนัย สภาวะเกิดก่อน สรรพนามที่เฉพาะแบบไม่เจาะจง กลวิธีทางศัพท์ กลวิธีทางประโยค กลวิธีการเปรียบเทียบ และกลวิธีอุปลักษณ์
3. วาทกรรม หมายถึง ชุดความคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ถูกนำเสนอผู้คนในสังคม ผ่านภาษาพูดหรือภาษาเขียน วาทกรรมจึงสามารถสะท้อนให้เห็นความคิด อุดมการณ์ การใช้อำนาจของผู้ส่งสารที่แฝงอยู่เพื่อชี้นำหรือควบคุมคนในสังคม

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แนวทางการศึกษาโครงสร้างระดับมหภาคและจุลภาคของฟาน เดค (van Dijk. 1988; & 1991) ใช้ในการพิจารณาใจความสำคัญของข่าวแต่ละส่วนเพื่อสรุปประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจา และเป็นแนวทางในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการรายงานข่าว
2. การตีความและอธิบายภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจา ในงานวิจัยนี้ พิจารณาจากผลการศึกษาโครงสร้างระดับมหภาคและจุลภาคที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

7. ข้อตกลงเบื้องต้น

ตามหลักเกณฑ์การถอดอักษรเมียนมาเป็นอักษรโรมันของกระทรวงศึกษาธิการเมียนมา คำว่า ရိုဟิงဂျာ ถอดเป็นอักษรโรมันได้ว่า Rohingya (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2558: ออนไลน์) สามารถแบ่งพยางค์ได้ดังนี้

ရို (Ro) /rou/ เขียนทับศัพท์ว่า “โร”

หฺน (hin) /hin/ เขียนทับศัพท์ว่า “ฮีน”

ญ (gyar) /gja/ เนื่องจากเสียงพยัญชนะควบ /gj/ ไม่มีในภาษาไทย เสียงพยัญชนะไทยที่ใกล้เคียงที่สุด คือ /c/ ซึ่งเป็นเสียงของ “จ” คำว่า ญ จึงเขียนทับศัพท์ว่า “จา”

ฉะนั้น คำว่า **หฺญญ** (Rohingyar) จึงเขียนทับศัพท์ด้วยอักษรไทยว่า “โรฮีนจา”

ผู้วิจัยพบว่าคำว่า **หฺญญ** (Rohingyar) ถูกเขียนเป็นภาษาไทยอย่างหลากหลาย เช่น “โรฮิงญา” “โรฮิงยา” “โรฮีนจา” เป็นต้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้แบ่งพยางค์ตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาพม่าของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา จึงใช้คำว่า “โรฮีนจา” ในการเขียนทับศัพท์ ยกเว้นกรณีที่เป็นกรณียกตัวอย่างจากข้อมูลจริงจากหนังสือพิมพ์ อาจปรากฏคำว่า “โรฮิงญา” หรือ “โรฮิงยา” ซึ่งผู้วิจัยจะคงการสะกดคำเดิมไว้เหมือนที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการเขียน

8. สัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

1. ขีดเส้นใต้ (____) หมายถึง สัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยต้องการเน้นรูปภาษาเพื่อแสดงกลวิธีทางภาษาที่กล่าวถึง โดยจะอธิบายที่ละกลวิธีที่พบในตัวอย่างที่ขีดเส้นใต้เท่านั้น ถึงแม้จะมีกลวิธีทางภาษาอื่นๆ ปรากฏอยู่ ตัวอย่างเช่น

(4) โฆษกกองทัพเรืออินโดนีเซียเปิดเผยว่าได้ลากจูงเรือบรรทุกผู้พลีพราว 400 คน ที่เชื่อว่าจะจากพม่าและบังกลาเทศออกไปจากน่านน้ำ โดยมอบอาหารและเชื้อเพลิงแก่เรือลำนั้นไปด้วย

(ประธานมาเลย์ตามจับ "โกโด่ง". 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (4) ผู้วิจัยอธิบายกลวิธีทางศัพท์หัวข้อการปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการกีดกัน

2. ขีดฆ่า (——) หมายถึง สัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยใช้เพื่อแสดงให้เห็นการตัดเนื้อความออก ในขั้นตอนการวิเคราะห์ประเด็นข่าว โดยใช้กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือออกไป ตัวอย่างเช่น

(5) น.ต.วีระพงษ์ นาคประสิทธิ์ ผบ.หน่วยปฏิบัติการหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งที่ 491 กองทัพเรือ ซึ่งตั้งฐานปฏิบัติการส่วนหน้าที่เกาะหลีเป๊ะ อ.เมือง จ.สตูล กล่าวถึงการช่วยเหลือชาวโรฮีนจากว่า 300 คนที่แออัดอยู่ในเรือดัดแปลงลำหนึ่งซึ่งลอยลำอยู่บริเวณทิศตะวันออกของเกาะหลีเป๊ะตั้งแต่เมื่อช่วงบ่ายวันที่ 14 พ.ค.ที่ผ่านมา ว่าหลังจากเจ้าหน้าที่ซ่อมเครื่องยนต์ของเรือพร้อมแบ่งเชื้อเพลิง น้ำจืด และเสบียงอาหารให้แล้ว ได้ทำการผลักดันเรือลำดังกล่าวให้พ้นออกจากน่านน้ำไทยตั้งแต่เวลา 03.00 น. ที่ผ่านมา

(ช่วยอีก 106 โรฮีนจา ถูกปล่อยเกาะ. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (5) เนื้อหาที่ผู้วิจัยตัดออก คือ รายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ ข้อความส่วนขยายชาวโรฮีนจา และการผลักดันเรือชาวโรฮีนจาออกนอกเขตประเทศ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์
2. วาทกรรมสื่อ
3. ภาพตัวแทนหรือการนำเสนอภาพตัวแทน
4. กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา

1. วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA)

วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์พัฒนามาจากภาษาศาสตร์เชิงวิพากษ์ โดยเริ่มต้นขึ้นในช่วงปี ค.ศ.1970 ที่ University of East Anglia กลุ่มนักวิชาการพยายามพัฒนานำแนวคิดทางสังคมมารวมกับภาษาศาสตร์ ซึ่งมีความเชื่อและยอมรับว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจเป็นประเด็นหลักทางทฤษฎี และตัวบทเป็นหน่วยหลักที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จึงเป็นการรวมตัวกันระหว่างทฤษฎีทางสังคมศาสตร์และการวิเคราะห์ตัวบท จุดประสงค์ คือ การเปิดเผยสมมติฐานที่ซ่อนอยู่และหักล้างคำอ้างของกลุ่มคนหรือสถาบันต่างๆ ที่ใช้อำนาจผ่านคำกล่าวอ้าง (van Dijk. 2001: 352)

วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เป็นกรอบแนวคิดหนึ่งที่ใช้ในการวิเคราะห์วาทกรรม คำว่า 'วาทกรรม' ถูกนำมาใช้ในคำว่า 'discourse' ในภาษาอังกฤษ เพื่อแสดงให้เห็น 'discourse' ในมุมมองของวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ว่ามีความแตกต่างจาก 'discourse' ในมุมมองแบบอื่นๆ ซึ่ง โจนส์ (Jones. 2012: 36-38) จำแนกความหมายของ discourse ออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1) discourse คือ หน่วยในภาษาที่เหนือกว่าระดับประโยค เป็นมุมมองตามแนวโครงสร้างนิยมที่มุ่งวิเคราะห์โครงสร้าง โดยพิจารณาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นข้อความ ซึ่งแฮริส (Harris. 1950) เป็นคนแรกที่ให้นิยามนี้และเสนอวิธีการวิเคราะห์ว่าต้องระบุลักษณะเฉพาะของภาษาที่ปรากฏและพิจารณาว่ารูปภาษาดังกล่าวมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอย่างไรกับรูปแบบอื่นๆ ในข้อความ คำศัพท์ภาษาไทยที่ใช้เรียก discourse ตามนิยามนี้ จันธิมา อังคพณิกิจ (2557: 12) ได้รวบรวมไว้ คือ คำว่า 'ข้อความ' 'ข้อความต่อเนื่อง' และ 'ระบบข้อความ'

2) discourse คือ ภาษาในบริบทการใช้ เป็นมุมมองตามแนวทางที่นิยมซึ่งให้ความสำคัญกับหน้าที่ทางสังคมและบริบทการใช้ภาษา การวิเคราะห์โครงสร้างของตัวบทเพียงอย่าง

เดียวยังไม่เพียงพอ แต่ต้องพิจารณาหน้าที่และจุดประสงค์ของการเลือกใช้ภาษานั้นๆ ด้วย นักวิจัยคนสำคัญในด้านนี้คือ ฮัลลiday (Halliday. 1960) ซึ่งมองว่าภาษาเป็นกิจกรรมหนึ่งในสังคมที่มนุษย์จะเลือกใช้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์เพื่อให้บรรลุเจตนาบางประการ คำศัพท์ภาษาไทยที่ใช้เรียก 'discourse' ตามนิยามนี้คือ คำว่า 'สัมพันธ์สาร' (จันทิมา อังคพนิกิจ. 2557: 14)

3) discourse คือ วิถีปฏิบัติทางสังคม เป็นมุมมองตามแนวสังคมนิยมที่มุ่งวิเคราะห์ด้วยทเพื่อตีความปรากฏการณ์ทางสังคม โดยเชื่อมโยงภาษาเข้ากับเรื่องของอัตลักษณ์ อุดมการณ์ อำนาจ และการครอบงำ คำศัพท์ภาษาไทยที่ใช้เรียก discourse ตามนิยามนี้คือ คำว่า 'วาทกรรม' (จันทิมา อังคพนิกิจ. 2557: 14) แนวคิดตามมุมมองนี้ได้รับอิทธิพลมาจากฟูโกต์ (Hall. 1997: 44; อ้างอิงจาก Foucault. 1972) ที่กล่าวว่าวาทกรรมไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องของภาษาเพียงอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับภาษาและวิถีปฏิบัติทางสังคม ซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ วาทกรรมเป็นกลุ่มถ้อยคำที่ใช้นำเสนอสิ่งต่างๆ ที่ผู้ส่งสารต้องการกล่าวถึง กล่าวคือ เป็นกระบวนการสร้างความหมายให้แก่สรรพสิ่งโดยใช้ภาษาและสัญลักษณ์ต่างๆ ประกอบกันเป็นความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหนึ่งๆ แต่เนื่องจากวิถีปฏิบัติต่างๆ ในสังคมเป็นตัวสร้างความหมาย และในทางกลับกัน ความหมายดังกล่าวก็มีอิทธิพลในการกำหนดวิถีปฏิบัติของคนในสังคม ดังนั้น วิถีปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้นจึงถือเป็นวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมด้วย การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มีขอบข่ายและแนวทางที่เด่นชัด ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาวาทกรรมในแนวทางอื่นๆ

แนวทางการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

แฟร์คลาฟและโวดัก (Fairclough; & Wodak. 1997: 271-280) นำเสนอแนวทางการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ไว้ 8 ข้อ ดังนี้

1. วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ชี้ให้เห็นปัญหาสังคม (CDA addresses social problems) ประเด็นที่นักวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ให้ความสนใจ คือ ประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการและปัญหาทางสังคม โดยเน้นวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาที่ปรากฏในกระบวนการและโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้ วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เป็นสหสาขาวิชาคาบเกี่ยวการวิเคราะห์ในหลายศาสตร์ กล่าวคือ มีการรวมมุมมองที่หลากหลายจากความรู้แขนงต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ดังกล่าวจะเชื่อมโยงไปยังปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยเฉพาะ รวมไปถึงการต่อสู้ของกลุ่มที่มีอำนาจน้อยกว่าที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จะช่วยให้คนในสังคมเกิดการตระหนักรู้เกี่ยวกับกลวิธีทางวาทกรรมของกลุ่มผู้มีอำนาจซึ่งอาจเป็นแหล่งข้อมูลหนึ่งที่ใช้

เพื่อต่อต้านกับความไม่ถูกต้องและการใช้อำนาจในทางมิชอบที่เกิดขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น ลัทธิเทตเชอร์¹ (Thatcherism) ที่ปรับเปลี่ยนโครงสร้างวาทกรรม กล่าวคือ รวมลักษณะเด่นของวาทกรรมรูปแบบต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น การรวมวาทกรรมเกี่ยวกับกฎหมายและคำสั่งซึ่งเป็นวาทกรรมแนวอนุรักษนิยม เข้ากับวาทกรรมการเมืองแบบเสรีนิยมที่เน้นความมีอิสระและเสรีภาพของแต่ละบุคคล เช่น การใช้สำนวน “shoved around” ในประโยค “They don't like to be shoved around coz they are prepared to take responsibility.” จากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างวาทกรรมส่งผลให้วาทกรรมของเทตเชอร์เป็นที่รู้จักและได้รับการขนานนามว่าเป็นลัทธิเทตเชอร์ ซึ่งวาทกรรมของเทตเชอร์แสดงให้เห็นประเด็นปัญหาของสังคมในเรื่องของการใช้อำนาจผ่านภาษาและการครอบงำความคิดคนในสังคม

2. วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ศึกษาความสัมพันธ์เชิงอำนาจ (Power relations are discursive) วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ศึกษาความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกิดขึ้นในสังคม ในแง่มุมที่ว่าอำนาจทางสังคมถูกใช้และต่อรองผ่านวาทกรรมได้อย่างไร ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การศึกษาความสัมพันธ์เชิงอำนาจจะหว่านล้อมวลชนกับนักการเมือง โดยหมายถึง การที่สื่อมีอำนาจเหนือกว่านักการเมือง และการที่นักการเมืองใช้สื่อในการหาประโยชน์ใส่ตัว ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์การสัมภาษณ์นักการเมือง ผู้สัมภาษณ์จะพยายามใช้อำนาจควบคุมการสัมภาษณ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ เช่น ควบคุมหัวข้อและคำถาม ควบคุมเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นักการเมืองอาจไม่ยอมทำตามในสิ่งที่ผู้สัมภาษณ์พยายามควบคุม การต่อต้านจึงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง กรณีดังตัวอย่างนี้เรียกอำนาจที่เกิดขึ้นว่า อำนาจที่ปรากฏในวาทกรรม (power in discourse) นอกจากนี้ ยังมีอำนาจเหนือวาทกรรม (power over discourse) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งข้อมูล กล่าวคือ กลุ่มผู้มีอำนาจในสังคมมีโอกาสในการเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะได้มากกว่า อีกทั้งยังสามารถควบคุมและจัดลำดับของวาทกรรมได้ เช่น บรรณาธิการข่าวซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจเลือกข่าวที่จะเขียนลงหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ สะท้อนให้เห็นนโยบายองค์กรของหนังสือพิมพ์ว่าให้ความสำคัญกับเรื่องประเภทใดเป็นลำดับแรก ส่งผลให้เกิดการชี้นำและครอบงำความคิดของคนในสังคมให้ปฏิบัติตามและตอบสนองผลประโยชน์แก่ฝ่ายตนเอง

3. วาทกรรมประกอบสร้างสังคมและวัฒนธรรม (Discourse constitutes society and culture) ตัวอย่างเช่น การนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ การใช้ภาษาผลิตซ้ำวาทกรรมจนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม อย่างไรก็ตาม วาทกรรมก็ถูกกำหนดโดยสังคมเช่นกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

¹ลัทธิเทตเชอร์ (Thatcherism) เป็นการขนานนามแนวคิดด้านการบริหารประเทศของนางมาร์กาเร็ต เทตเชอร์ (Margaret Thatcher) นายกรัฐมนตรีหญิง ประเทศอังกฤษ ซึ่งใช้นโยบายการปฏิรูปที่ค่อนข้างรุนแรง ส่งผลให้การเมืองและสังคมของประเทศอังกฤษเกิดการแบ่งขั้วมากที่สุด นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (ยุชัญ ชาติสุทธิชัย. 2556: ออนไลน์)

ยิ่งขึ้นในเรื่องความสัมพันธ์ของวาทกรรมกับสังคม แฟร์คลาฟได้เปรียบวาทกรรมว่าเป็นเหมือนสถาบันครอบครัว (Phillips; & Jorgensen. 2002: 62; อ้างอิงจาก Fairclough. 1992) กล่าวคือ สมาชิกในครอบครัวมีบทบาทตามที่สังคมกำหนด เช่น บิดามารดามีหน้าที่เลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตร ในขณะที่เดียวกัน ครอบครัวก็มีบทบาทในการผลิตสมาชิกใหม่เข้าสู่สังคม สถาบันครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมร่วมกับสถาบันอื่นๆ

4. วาทกรรมเป็นการทำงานเชิงอุดมการณ์ (Discourse does ideological work) อุดมการณ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการแสดงออกและการประกอบสร้างสังคม ซึ่งมีการผลิตซ้ำความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน การครอบงำทางความคิด และการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัว อุดมการณ์จึงมักสร้างแนวความคิดที่ผิดๆ เช่น อุดมการณ์เรื่องเพศที่นำเสนอว่าเพศหญิงมีความมั่นคงทางอารมณ์น้อยกว่าเพศชาย ส่งผลให้เกิดการครอบงำเรื่องเพศในสังคม จะเห็นได้ว่าอุดมการณ์เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงการแสดงให้เห็นความจริงกับการสร้างอัตลักษณ์เข้าด้วยกัน โดยเฉพาะอัตลักษณ์ส่วนรวมของกลุ่ม โดยมีวาทกรรมทำหน้าที่สร้างและผลิตซ้ำจนเกิดเป็นอุดมการณ์ ในการวิเคราะห์หน้าที่ด้านอุดมการณ์ของวาทกรรม การพิจารณาเฉพาะตัวบทเพียงอย่างเดียวนั้นยังไม่เพียงพอ ต้องพิจารณาด้วยว่าข้อความจะถูกตีความและรับรู้เป็นอย่างไร รวมไปถึงผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นด้วย

5. วาทกรรมเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ (Discourse is historical) คำพูดจะมีความหมายก็ต่อเมื่อเรารู้ว่าเนื้อความนั้นเชื่อมโยงกับอะไรในอดีต วาทกรรมก็เช่นเดียวกัน วาทกรรมทุกวาทกรรมมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับวาทกรรมอื่นๆ ที่ถูกผลิตขึ้นก่อน หากพิจารณาว่าวาทกรรมที่เกี่ยวข้องจะทำให้เกิดความเข้าใจในวาทกรรมยิ่งขึ้นรวมไปถึงมิติทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย ข้อมูลต่างๆ ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรม หรือที่เรียกว่าประวัติศาสตร์ของวาทกรรม (discourse history) ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์คำปราศรัยของแทตเชอร์ จำเป็นต้องทราบเกี่ยวกับสถานการณ์ของประเทศอังกฤษในช่วงปี ค.ศ. 1940 เช่น บทบาทของนายเรย์ บัตเลอร์ (Rab Butler) นักการเมืองแนวอนุรักษนิยม เหตุการณ์สงครามในหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ เป็นต้น ประวัติศาสตร์ของวาทกรรมแต่ละหน่วยต้องถูกเปิดเผยออกมา เพื่อให้เห็นความเป็นมาของตัวบทและนำไปสู่การทำความเข้าใจวาทกรรม

6. การเชื่อมโยงระหว่างตัวบทกับสังคมมีสื่อกลางเชื่อมโยง (The link between text and society is mediated) การเชื่อมโยงระหว่างตัวบทกับสังคมไม่ใช่การเชื่อมโยงโดยตรง แต่มีสื่อกลาง นั่นก็คือ ระเบียบวาทกรรม (orders of discourse) ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ ประเภทตัวบท วาทกรรม และลีลา กล่าวคือ ระเบียบวาทกรรมเป็นการรวมกันขององค์ประกอบทั้งสาม อย่างไรก็ตาม วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมมักปรากฏระเบียบวาทกรรมที่ซับซ้อน โดยประกอบด้วยประเภทตัวบทและวาทกรรมที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น การสัมภาษณ์นักการเมืองทางรายการโทรทัศน์ พบว่าพิธีกรใช้ภาษาในรูปแบบของวาทกรรมสื่อในการดำเนินรายการและพยายามนำเสนอรายการออกมาในรูปแบบของการ

สัมภาษณ์คนดัง (celebrity interview) โดยต้องเป็นรายการที่สามารถให้สาระและความบันเทิงแก่ผู้ชมได้ในเวลาเดียวกัน ในขณะที่เดียวกันนักการเมืองซึ่งเป็นผู้ถูกสัมภาษณ์ก็ใช้ภาษาในรูปแบบของวาทกรรมการเมือง โดยการไม่ตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมา แต่ใช้เวทีสัมภาษณ์เป็นโอกาสในการปราศรัยทางการเมือง ส่งผลให้รายการออกมาในรูปแบบของการสัมภาษณ์ทางการเมือง (political interview) ภาษาที่ใช้ในรายการจึงเกิดเป็นรูปแบบผสมระหว่างวาทกรรมสื่อกับวาทกรรมการเมือง ซึ่งนอกจากการบรรยายโครงสร้างของวาทกรรม ฟาน เดค (van Dijk. 2001: 353) กล่าวไว้อีกว่าควรพยายามอธิบายถึงคุณลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและโครงสร้างทางสังคมร่วมด้วยจึงจะสามารถอธิบายวาทกรรมได้อย่างชัดเจน

7. การวิเคราะห์วาทกรรมเป็นการตีความและอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคม (Discourse analysis is interpretative and explanatory) วาทกรรมหนึ่งสามารถถูกตีความออกมาได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับผู้รับสารและข้อมูลบริบทที่มีอยู่ในขณะนั้น ตัวอย่างเช่น การศึกษาเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับการเผยแพร่ข่าวสาร ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการตีความตัวบทเดียวกันมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับอารมณ์ หลักการ และระบบความคิดของผู้อ่านหรือผู้ฟัง นอกจากนี้ การตีความยังสัมพันธ์กับชนชั้น เพศ อายุ ความเชื่อ และทัศนคติ ส่งผลให้แต่ละคนเข้าใจตัวบทแตกต่างกัน การวิเคราะห์หรืออย่างเป็นระบบและการพิจารณาบริบทอย่างครบถ้วนรอบด้านจะช่วยจำกัดการตีความที่เป็นไปได้ทั้งหมดให้แคบลงได้ ในการอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ผู้วิเคราะห์ต้องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงว่าการใช้ภาษาดังกล่าวส่งผลต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างไร รวมถึงเจตนาของผู้ส่งสารที่แฝงมาในวาทกรรมด้วย

8. วาทกรรมเป็นรูปแบบหนึ่งของการกระทำทางสังคม (Discourse is a form of social action) ภาษาและสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก วาทกรรมจึงถูกจัดว่าเป็นการกระทำทางสังคมในรูปแบบหนึ่งด้วย โดยการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อคนในสังคมใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกันภายใต้บริบทหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ตัวอย่างเช่น กรูเบอร์และโวดัก (Fairclough; & Wodak. 1997: 280; อ้างอิงจาก Gruber; & Wodak. 1992) เขียนแสดงความคิดเห็นในคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์ออสเตรเลีย กรณีการต่อต้านการฆ่าตบกรรมชาวยิว (Holocaust) โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากบทความในหนังสือพิมพ์ ผลการศึกษาพบว่าการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการฆ่าตบกรรมชาวยิวเป็นวิถีปฏิบัติตามปกติของสื่อหนังสือพิมพ์ อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ ฟาน เดค (Fairclough; & Wodak. 1997: 280; อ้างอิงจาก van Dijk. 1993) วิเคราะห์แบบเรียนภาษาดัตช์ในมุมมองของการแบ่งแยกเชื้อชาติ ผลการศึกษาวិเคราะห์นำไปสู่การผลิตหนังสือและสื่อการเรียนการสอนใหม่ เห็นได้ว่านักวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มุ่งหวังว่าผลการศึกษาที่ได้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในทางที่ดีขึ้น

2. วาทกรรมสื่อ (Media Discourse)

วาทกรรมสื่อ คือ การนำเสนอผลงานของสื่อมวลชน ซึ่งมีทั้งการรายงานข่าว การแสดงความคิดเห็น โฆษณา เป็นต้น ฟาน เดค (van Dijk. 1988: 3-4) ให้นิยามคำว่า 'ข่าว (news)' ไว้ 3 นิยาม คือ 1) ข่าว คือ ข้อมูลใหม่เกี่ยวกับเหตุการณ์ สิ่งของ หรือผู้คน 2) ข่าว คือ รายการทางโทรทัศน์หรือวิทยุประเภทหนึ่งที่น่าเสนอข่าวสาร และ 3) ข่าว คือ ข้อมูลข่าวสารหรือการรายงานข่าว เช่น ข้อความที่เราฟังทางวิทยุ เห็นทางโทรทัศน์ หรืออ่านจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นกล่าวถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เพิ่งผ่านไปไม่นาน

2.1 ข่าวหนังสือพิมพ์

1) ส่วนประกอบของข่าว

ภาคภูมิ หรรณภา (2554: 76-77) และรัชฎ์ สมานวิจิตร (2555: ออนไลน์) สรุปว่าข่าวประกอบด้วยส่วนประกอบหลัก 5 ส่วน ดังนี้

1. พาดหัวข่าว (Headline) คือ ข้อความสั้นๆ ที่นำเสนอใจความสำคัญของข่าวเพื่อให้ผู้อ่านได้พิจารณาเลือกอ่านรายละเอียดของข่าวที่ตนสนใจ เป็นส่วนที่ดึงดูดความสนใจและกระทบต่อความรู้สึกของผู้อ่าน ลักษณะภาษาที่ใช้ในการเขียนพาดหัวข่าวจึงใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย ตรงประเด็น และสมบูรณ์ด้วยความหมายในประโยคเดียว หรืออาจเป็นอนุประโยคซึ่งประกอบด้วยคำเพียง 4-5 คำ พาดหัวข่าวมักอยู่ด้านบนของเนื้อข่าวและพิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ในบางข่าวอาจพบพาดหัวข่าวรอง (Subheadline) ซึ่งเป็นข้อความที่มีขนาดเล็กกว่าและมีความสำคัญรองลงมาจากพาดหัวข่าว หรือในกรณีที่พาดหัวข่าวเป็นประโยคยาวๆ หนังสือพิมพ์จะเลือกเฉพาะคำสำคัญมาเขียนในพาดหัวข่าว และตัดทอนอีกส่วนหนึ่งลงมาเป็นพาดหัวข่าวรอง โดยลดขนาดตัวอักษรให้เล็กกว่าพาดหัวข่าว เพื่อให้เกิดความสะดุดตา จากภาพประกอบ 1 พาดหัวข่าว คือ "พม่าปัดร่วมถก แก้ปัญหาโรฮีนจา" ส่วนพาดหัวข่าวรอง คือ "ไทยยันไม่ตั้ง 'ศูนย์อพยพ' เร่งล่าโกดัง"

2. ส่วนนำ (Lead) คือ ข้อความสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาข่าวที่เขียนโดยย่อเพื่อสร้างความเข้าใจทั่วๆ ไปให้แก่ผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด ทำไม และอย่างไร ส่วนนำเป็นเนื้อหาส่วนแรกของเนื้อข่าว ซึ่งผู้อ่านจะเห็นก่อนส่วนอื่น และเป็นส่วนที่สามารถกระตุ้นความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็น และสร้างอารมณ์คล้อยตามจนผู้อ่านต้องอ่านเนื้อหาข่าวตั้งแต่ต้นจนจบ ความยาวของส่วนนำจะเป็นย่อหน้าสั้นๆ ประมาณย่อหน้าละ 3-6 ประโยค เขียนด้วยข้อความที่กระชับ ได้ใจความ และชวนให้ผู้อ่านติดตามอ่านต่อในเนื้อหาข่าว

3. ส่วนเชื่อม (Neck) คือ ข้อความส่วนเชื่อมต่ออยู่ระหว่างส่วนส่วนนำกับส่วนเนื้อหาข่าว เป็นส่วนที่ให้อารยะเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิหลังของบุคคล หน่วยงาน สถานที่ หรือเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับข่าว เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้กระจ่างยิ่งขึ้น ส่วนเชื่อมมักเขียนเป็น

ย่อหน้าสั้นๆ โดยในข่าวหนึ่งๆ จะมีส่วนเชื่อมหรือไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าข่าวนั้นมีรายละเอียด ความเป็นมา หรือบริบทของข่าวที่ต้องการบอกผู้อ่านหรือไม่

4. เนื้อข่าว (Body) คือ ส่วนที่อธิบายข้อเท็จจริงหรือขยายรายละเอียดตามลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ ทำให้ผู้อ่านทราบเรื่องราวและเข้าใจข่าวได้ทั้งหมด เนื้อข่าวอาจมีขนาดสั้นหรือมีความยาวมากเป็นข่าวหลายวรรคตอน ขึ้นอยู่กับเนื้อหาเป็นสำคัญว่ามีรายละเอียดมากน้อยเพียงใด ภาษาในเนื้อข่าวจะเป็นภาษาระดับทางการ ยกเว้นกรณีการอ้างอิงคำพูดจากแหล่งข่าวโดยตรง (Direct Quotation) จะใช้ภาษาพูด

5. หัวข้อข่าวที่เป็นข่าวต่อ (Subhead) คือ ส่วนที่คั่นเนื้อหาข่าวแต่ละส่วน ข่าวบางข่าวที่มีเนื้อหายาว อาจพบหัวข้อข่าวที่เป็นข่าวต่อซึ่งทำหน้าที่แบ่งเนื้อหาข่าวที่มีความยาวมากๆ และประกอบด้วยหลายประเด็น ออกเป็นส่วนๆ โดยหัวข้อข่าวที่เป็นข่าวต่อถูกพิมพ์ไว้เหนือเนื้อหาข่าวแต่ละส่วนและพิมพ์ด้วยตัวอักษรที่ใหญ่กว่าเนื้อหาข่าวตัวอย่างของหัวข้อข่าวที่เป็นข่าวต่อจากภาพประกอบ 1 คือ “ยึดทรัพย์กว่า 204 ล้านบาท” “โรฮีนจาล่องเรือเข้าอินโดนีเซีย” และ “มาเลเซียกั้นเส้นทางอพยพ”

พม่าปิดรวมถก แก้ปัญหาโรฮีนจา

ไทยยื่นในกึ่ง 'ศูนย์อพยพ' เร่งสร้างโกดัง

เจ้าหน้าที่สันนิบาตไล่ล่า 'โกดัง' อุดม

โรฮีนจาล่องเรือเข้าอินโดนีเซีย

มาเลเซียกั้นเส้นทางอพยพ

พาดหัวข่าวหลัก

พาดหัวข่าวรอง

ส่วนนำ

ส่วนเชื่อม

หัวข้อข่าวที่เป็นข่าวต่อ

เนื้อหาข่าว

ภาพประกอบ 1 ตัวอย่างแสดงส่วนประกอบของข่าว

ที่มา: พม่าปิดรวมถก แก้ปัญหาโรฮีนจา. (2558, 16 พฤษภาคม). ไทยรัฐ. ออนไลน์.

2) โครงสร้างของข่าว (News Schemata)

วาทกรรมที่ถูกผลิตขึ้นโดยองค์กรหรือสถาบันมักปรากฏรูปแบบหรือลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรอบในการผลิตวาทกรรมนั้นๆ โดยกำหนดการเรียงลำดับของเนื้อหาแต่ละส่วนว่าควรนำเสนอส่วนใดก่อน-หลัง วาทกรรมที่ถูกผลิตโดยสื่อหนังสือพิมพ์ก็เช่นเดียวกัน ฟาน เดค (van Dijk. 1986: 155-186; 1988: 53-56) พบว่าการรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์มีโครงสร้างประกอบกัน ดังนี้

1. สรุปเหตุการณ์ (Summary) เป็นส่วนที่สรุปประเด็นสำคัญของข่าว หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะนำส่วนสรุปเหตุการณ์มาลำดับแรก โดยมีส่วนประกอบย่อย 2 ส่วน คือ พาดหัวข่าว (Headline) และส่วนนำ (Lead) พาดหัวข่าวมักอยู่ด้านบนของเนื้อหาและพิมพ์ด้วยตัวอักษรแบบหนาและขนาดใหญ่ จึงเป็นส่วนที่ผู้อ่านจะเห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดในหน้าหนังสือพิมพ์ ในหนังสือเรื่อง Racism and the Press ฟาน เดค (van Dijk. 1991: 50) กล่าวว่าพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์มีหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ (textual function) คือ การสรุปข้อมูลที่สำคัญที่สุดในข่าว และ 2) หน้าที่ด้านการรับรู้ (cognitive function) คือ การที่ผู้อ่านรับข้อมูลจากพาดหัวข่าวแล้วประมวลผลเบื้องต้น เนื่องจากผู้อ่านข่าวส่วนใหญ่มักจะอ่านพาดหัวข่าวเป็นลำดับแรก และข้อมูลในพาดหัวข่าว ผู้อ่านมักใช้เป็นหลักการโดยรวมในการสร้างแบบจำลองของเหตุการณ์ (model of the situation) ขึ้นในหน่วยความจำในสมอง เพื่อสร้างความหมายโดยรวมให้กับข้อมูลส่วนที่เหลือ นอกจากนี้ ข้อมูลในพาดหัวข่าวยังถูกใช้เพื่อกระตุ้นความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข่าวที่อยู่ในหน่วยความจำของผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในข่าวนั้นๆ ตัวอย่างเช่น เมื่ออ่านพาดหัวข่าวเกี่ยวกับจลาจลแฮนด์เวิร์ธในสหราชอาณาจักร ผู้อ่านจะถูกกระตุ้นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจลาจลซึ่งอยู่ในความทรงจำของผู้อ่าน ความรู้ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้เรียกว่า บท (script) และบทที่เกิดขึ้นในสมองของผู้อ่านนี้ จะส่งผลต่อการตีความรายละเอียดที่เหลือในข่าว ส่วนที่ต่อจากพาดหัวข่าว คือ ส่วนนำ ซึ่งเป็นประโยคแรกหรือย่อหน้าแรกในการรายงานข่าวที่สรุปสาระสำคัญของเนื้อหาข่าว ทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด ทำไม และอย่างไร ส่วนนำไม่เพียงทำหน้าที่ด้านการสรุปความเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นบทนำด้วย ซึ่งสามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากรู้อยากเห็น และสร้างอารมณ์คล้อยตามได้ หลังจากกวาดสายตาอ่านเฉพาะพาดหัวข่าวและส่วนนำ ผู้อ่านจะตีความประเด็นสำคัญของข่าวและตัดสินใจว่าจะอ่านเนื้อหาข่าวส่วนที่เหลือจนจบหรือไม่ พาดหัวข่าวและส่วนนำจัดเป็นส่วนสำคัญในโครงสร้างข่าว เนื่องจากมีบทบาทสำคัญต่อผู้อ่านในการตีความและหวนระลึกถึงเหตุการณ์ข่าวต่างๆ

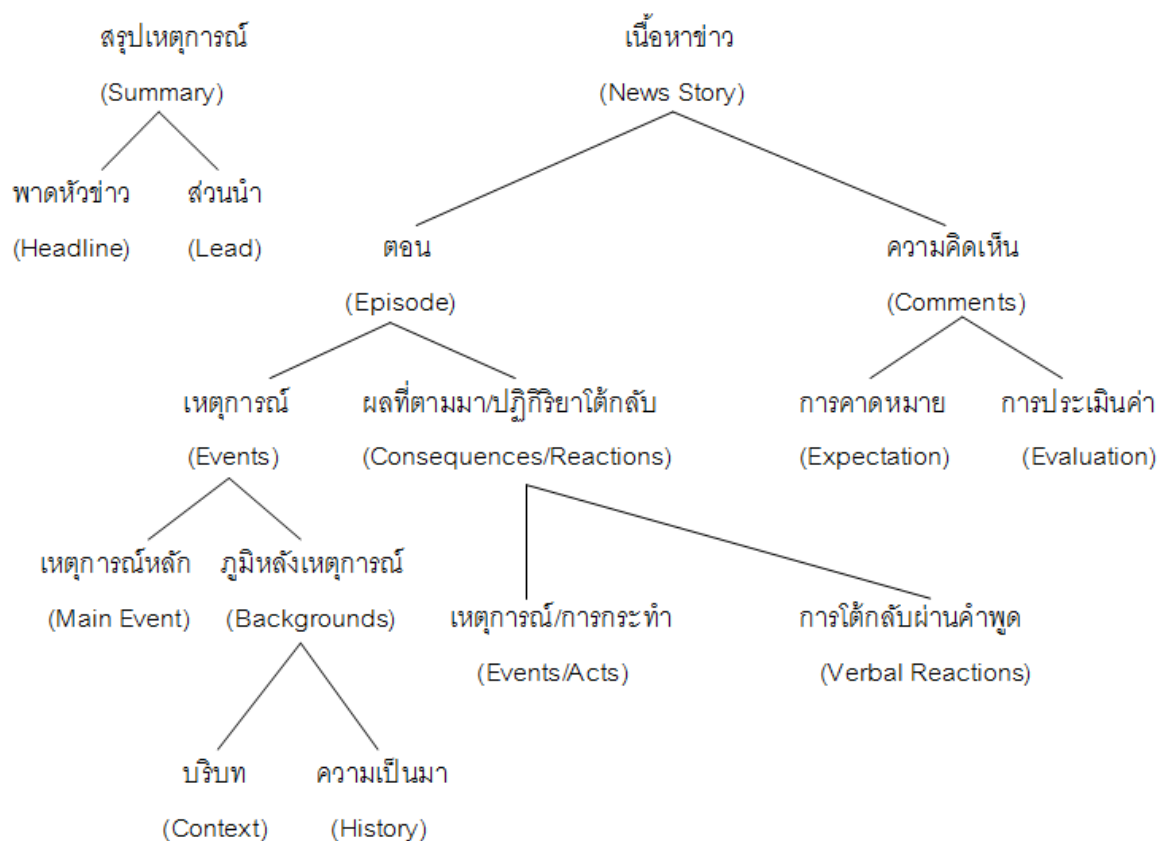
2. เหตุการณ์หลัก (Main Event) เป็นส่วนที่อยู่ในเนื้อหา (Body) ส่วนนี้เป็นการรวบรวมและจัดระเบียบข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ล่าสุดที่ก่อให้เกิดการรายงานข่าว โดยเหตุการณ์ที่ถูกจัดว่าเป็นเหตุการณ์หลักต้องเกิดขึ้นภายในระยะเวลา 1-2 วัน เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ข่าวที่มีเนื้อหายาว

ประกอบด้วยเหตุการณ์ (Events) ต่างๆ รวมกันเป็นตอน (Episode) กรณีนี้ เหตุการณ์หลัก คือ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นล่าสุดและยังไม่เคยได้รับการนำเสนอเป็นข่าวผ่านสื่อใดๆ

3. ภูมิหลังเหตุการณ์ (Background) เป็นการอธิบายถึงความเป็นมาของเหตุการณ์หลัก หรือสาเหตุที่ทำให้เหตุการณ์หลักเกิดขึ้น ข้อมูลในส่วนนี้ได้มาจากการโทรศัพท์สอบถาม การสัมภาษณ์ แหล่งข่าว เป็นต้น ข้อมูลภูมิหลังเหตุการณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) บริบท (Context) และ 2) ความเป็นมา (History) โดยบริบทจัดเป็นภูมิหลังของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (Present background) บริบทจะครอบคลุมข้อมูลเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หลักในขณะนั้น คำศัพท์ที่เป็นตัวบ่งชี้ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นบริบท ตัวอย่างเช่น คำว่า “ในระหว่าง” “ขณะที่” “ในขณะเดียวกัน” เป็นต้น ส่วนความเป็นมาจัดเป็นภูมิหลังเหตุการณ์ในอดีต (Past background) ที่นำไปสู่การเกิดขึ้นของเหตุการณ์หลัก โดยต้องเป็นข้อมูลที่ย้อนหลังไปเป็นเดือนหรือปี ข้อมูลในส่วนภูมิหลังเหตุการณ์ทั้งประเภทบริบทและความเป็นมาจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ข่าวปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น

4. ผลที่ตามมาหรือปฏิกิริยาโต้กลับ (Consequences/Reactions) คือ สิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากเกิดเหตุการณ์หลัก แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เหตุการณ์หรือการกระทำ (Events/Acts) และ 2) การโต้กลับผ่านคำพูด (Verbal Reactions) โดยนักหนังสือพิมพ์จะยกคำพูดของผู้มีส่วนร่วมในข่าวมาเขียน ซึ่งจัดว่าเป็นการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลในข่าวที่มีต่อเหตุการณ์ข่าวนั้นๆ ผ่านทางคำพูด บุคคลในข่าวที่ถูกเลือกมักเป็นบุคคลสำคัญหรือผู้ประกอบอาชีพที่เป็นที่ยอมรับในสังคม เช่น ประธานาธิบดี รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้พิพากษา แพทย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เป็นต้น เพื่อให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือ

5. ความคิดเห็น (Comments) ถึงแม้ว่าหลักการอุดมคติของการรายงานข่าวกำหนดว่า ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นควรนำเสนอแยกส่วนกัน แต่บ่อยครั้งที่พบว่า การแสดงความคิดเห็นถูกสอดแทรกในรูปแบบต่างๆ เนื้อหาในส่วนของการแสดงความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การคาดหมาย (Expectation) สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และ 2) การประเมินค่า (Evaluation) เหตุการณ์ข่าวที่เกิดขึ้นว่าดี ไม่ดีอย่างไร อย่างไรก็ตาม ข้อมูลในส่วนความคิดเห็นนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนในบทบรรณาธิการ ซึ่งเป็นบทความที่แสดงทัศนะที่นักหนังสือพิมพ์มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างของข่าว

ที่มา: van Dijk. (1986). News Schemata. In *Studying Writing: Linguistic Approaches*. p. 169.

2.2 แนวทางการศึกษาวาทกรรมสื่อ

ฟาน เดค (van Dijk. 1988) เสนอแนวทางการศึกษาวาทกรรมสื่อ โดยแบ่งการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ 1) การศึกษาโครงสร้างระดับมหภาค (Macrostructures) และ 2) การศึกษาโครงสร้างระดับจุลภาค (Microstructures)

1. การศึกษาโครงสร้างระดับมหภาค (Macrostructures)

การศึกษาโครงสร้างระดับมหภาค คือ การศึกษาหัวเรื่อง (Topic) ฟาน เดค (van Dijk. 1988: 31, 35) อธิบายว่าในข้อความหนึ่งๆ หัวเรื่องมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากหัวเรื่องเป็นส่วนที่แสดงข้อสรุปหรือข้อมูลที่สำคัญที่สุดของข้อความ ทำให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจข้อความโดยรวม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หัวเรื่องเป็นสิ่งที่ให้ความหมายแก่ข้อความ โดยไม่ใช่เพียงการให้ความหมายแก่คำหรือประโยคในข้อความเท่านั้น แต่เป็นการให้ความหมายโดยรวมแก่ข้อความ ดังนั้น ในการศึกษาและวิเคราะห์หัว

เรื่องจึงต้องใช้ทฤษฎีทางอรรถศาสตร์ คือ การศึกษาโครงสร้างทางความหมายระดับมหภาค (Semantic macrostructures) นั่นคือ โครงสร้างทางความหมายของข้อความนั้นๆ

หลักเกณฑ์ในการเชื่อมโยงหรือเปลี่ยนรูปข้อมูลเพื่อให้ได้โครงสร้างระดับมหภาค เรียกว่า กฎมหภาค (macrorules) โดยมีหลักการพื้นฐาน คือ การลดทอนข้อมูลแต่ยังคงรักษาข้อความจริงและความหมายโดยรวมของข้อความไว้ ซึ่งสามารถทำได้ด้วย 4 กฎ ดังนี้ (van Dijk. 1977: 8-15; & 1988: 32-33)

1. กฎการกล่าวอย่างกว้างๆ (Generalization) กระบวนการที่สำคัญของกฎข้อนี้ คือ การตัดส่วนที่แสดงคุณสมบัติสำคัญของแต่ละประพจน์ออก ซึ่งส่วนต่างๆ เหล่านั้นเกิดความไม่สัมพันธ์กันในระดับมหภาค จากนั้นจะแทนที่ด้วยคำที่มีความหมายครอบคลุมความหมายของกลุ่มคำนั้นๆ (superset/superconcept)

(1) He has a dog, a cat, and a parakeet.

(2) He has three pets.

ตัวอย่าง (1) บรรยายว่าชายคนหนึ่งมีสัตว์เลี้ยงต่างๆ กล่าวคือ เขามีสุนัข แมว และนกแก้ว สามารถสรุปประโยคนี้โดยใช้กฎการกล่าวอย่างกว้างๆ เป็นตามตัวอย่าง (2) คือ เขามีสัตว์เลี้ยงสามตัว เห็นได้ว่า คำว่า “สัตว์เลี้ยง” เป็นใจความสรุปจากข้อมูล “สุนัข แมว และนกแก้ว” อย่างไรก็ตาม คำที่เลือกใช้ไม่ควรมีขอบข่ายกว้างเกินไป เป็นคำที่ตรงประเด็นและมีความรัดกุม

2. กฎการตัด (Deletion) คือ การที่ข้อมูลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับข้อมูลอื่นๆ ในเนื้อความ จะถูกตัดออกไป ข้อมูลที่ไม่มีความสัมพันธ์ คือ ข้อมูลที่ไม่ใช่เงื่อนไขและไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือ ซึ่งเป็นส่วนที่ขยายความข้อความหลัก จากตัวอย่าง (3) หัวเรื่อง คือ ความต้องการน้ำมันมะกอกเพื่อนำมาทำอาหารอิตาเลียน

(3) I need some olive oil, so I went to the store and bought some. There was a sale on olive oil. We had a good Italian meal...

จากตัวอย่าง (3) ส่วนที่ถูกตัดออก คือ There was a sale on olive oil. เพราะส่วนนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง

3. กฎการรวม (Integration) กฎข้อนี้มีกระบวนการที่สำคัญ คือ การตัดข้อมูลที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยออก แล้วนำไปรวมเข้ากับประพจน์มหภาคที่ถูกเลือกจากในเนื้อความ โดยข้อมูลที่ถูกนำไปรวมกับประพจน์มหภาคนั้น ต้องเป็นเงื่อนไข ส่วนประกอบหรือผลที่ตามมาของประพจน์มหภาคนั้น

(4) I smoke a cigarette. I light it. I draw on a cigarette and puff smoke.

(5) I smoke a cigarette.

จากตัวอย่าง (4) เงื่อนไขของการสูบบุหรี่ คือ ต้องจุดไฟ และขั้นตอนของการสูบบุหรี่ คือ การสูดเข้าและพ่นควันหรือออกมา ซึ่งรายละเอียดปลีกย่อยเหล่านี้จะถูกตัดออกออกได้ แล้วนำไปรวมเข้ากับประพจน์ I smoke a cigarette. ที่อยู่ในเนื้อความเดียวกัน สามารถสรุปใจความสำคัญได้ตามตัวอย่าง (5)

4. กฎการสร้างใหม่ (Construction) คือ การเกิดประพจน์ใหม่ โดยการรวมการกระทำและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับ เงื่อนไข ส่วนประกอบ หรือผลของการกระทำเข้าด้วยกันและสร้างเป็นประพจน์ใหม่

(6) He took a cab to the airport, checked in, and walked to the gate.

(7) He took a plane to Paris.

ตัวอย่าง (6) อธิบายถึงลำดับของขั้นตอนของการเดินทางด้วยเครื่องบิน ส่วนตัวอย่าง (7) คือ ตัวอย่างของประพจน์ใหม่ ซึ่งกล่าวถึงการกระทำโดยรวมว่าเขาเดินทางไปไหนด้วยพาหนะอะไร

ตัวอย่างการวิเคราะห์โดยใช้กฎหมายภาค ฟาน เดค (van Dijk. 1991: 76-77) วิเคราะห์ข่าวเหตุจลาจลในเขตท็อตแนม ประเทศอังกฤษ

(8) ข่าว CUBANS IN A LINK WITH RIOT ESTATE

CUBANS IN A LINK WITH RIOT ESTATE

CUBAN Communists and young blacks met on the Broadwater Farm Estate some time before the Tottenham riots exploded. Their meetings were fixed by Haringey Council leader Bernie Grant.

Mr. Grant boasted of introducing the two groups in an interview in the far left magazine London Labour Briefing.

And he made clear his intentions. He said "We have got to get to the activists, get to the grass roots in order to mobilise them"

In July, 41-year-old Mr. Grant led a group of 30 including his white middleclass girlfriend, Sharon Lawrence, a Labour councillor, to Jamaica for a month.

With him went 14 youngsters from the estate, including Floyd Jarrett, whom police were seeking when Mrs. Cynthia Jarrett died in her home, the tragic event that sparked the rioting. "When we take a party of youth to Jamaica in the summer I am personally hoping to take a party to Cuba for a few days," Grant added in the interview in the magazine.

"We have already established links with some of the women comrades in Cuba who came over, and we took them into Broadwater Farm and had a meal and so on."

Mr. Grant also said in the interview that he was trying to establish links with Nicaragua.

He added: "We need, in London in particular, a new leadership which is prepared to face going to jail on principle, and it doesn't matter if we have to face the whole force of the state against us if we are prepared to stand up and challenge them."

Mr. Grant appealed last night for Tottenham's young people to "step back from violence." He told a council meeting: "You cannot fight violence with violence". He added: "Two people have died in the chain of events which started on October 5."

จากการวิเคราะห์ พบ 3 ประเด็น ดังนี้

- 1) การประกาศของนายเบอร์นี แกรนท์² ในการให้สัมภาษณ์ โดยมีเนื้อหา ดังนี้
 - 1.1) ผู้หญิงชาวคิวบาเดินทางไปที่บรอดวอเตอร์ฟาร์ม
 - 1.2) การระดมคนหนุ่มสาว
 - 1.3) ความต้องการผู้นำคนใหม่ที่มีความพร้อมในการทำทลายกับเจ้าหน้าที่
 - 1.4) แผนการเดินทางเยือนประเทศคิวบาลงจากเยือนประเทศจาเมกา
- 2) การเดินทางเยือนประเทศจาเมกา
- 3) การประกาศของนายเบอร์นี แกรนท์เมื่อคืน (ตามที่ปรากฏในเนื้อหา)
 - 3.1) คนหนุ่มสาวผิวสีไม่ควรใช้ความรุนแรง
 - 3.2) การวางนโยบายใหม่ในท็อตแนม

จากตัวอย่าง (8) พาดหัวข่าวและส่วนนำเป็นเพียงประเด็นย่อยในเนื้อหาข่าวทั้งหมด ซึ่งไม่ใช่ประเด็นหลักในข่าว แต่หนังสือพิมพ์กลับพยายามเน้นย้ำแก่ผู้อ่านว่าชาวคิวบามีส่วนเกี่ยวข้องกับสาเหตุความไม่สงบที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ พบว่าเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวกับการระงับยับยั้งความรุนแรงถูกเขียนไว้ในส่วนท้าย เนื่องจากหนังสือพิมพ์มีทัศนคติว่าคนผิวสีมีลักษณะร่วมกับความรุนแรง แต่ในเนื้อหาข่าวกล่าวถึงการระงับความรุนแรงซึ่งขัดแย้งกับทัศนคติของหนังสือพิมพ์ จึงทำการลดระดับ

²นายเบอร์นี แกรนท์ (Bernie Grant) เป็นนักการเมืองผิวสีพรรคแรงงานอังกฤษ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตท็อตแนม

ความสำคัญของข้อมูล (downgrade) โดยเขียนไว้ที่ส่วนท้ายและไม่นำมาไว้ในส่วนสำคัญหรือส่วนที่ผู้อ่านจะเห็นเป็นอันดับแรก เช่น พาดหัวข่าว หรือส่วนนำ

การสร้างหัวเรื่องในข่าวมีลักษณะเป็นอัตวิสัย (Subjective) กล่าวคือ นักหนังสือพิมพ์แต่ละคนอาจให้ความสำคัญกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่เท่ากัน การเลือกหัวเรื่องมานำเสนอเกิดจากความเชื่อทัศนคติ และอุดมการณ์ของแต่ละคน หัวเรื่องที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์จะเป็นสิ่งที่ผู้อ่านจดจำได้และนำมาใช้ในการตีความและทำความเข้าใจข่าว ซึ่งในงานวิจัยนี้ แนวคิดโครงสร้างทางความหมายระดับมหภาคนำมาใช้เพื่ออธิบายประเด็นต่างๆ ที่หนังสือพิมพ์รายงานข่าวเกี่ยวกับชาวโรฮีนจา โดยพิจารณาจากใจความสำคัญของข่าวนั้นๆ

2. การศึกษาโครงสร้างระดับจุลภาค (Microstructures)

การศึกษาโครงสร้างระดับจุลภาค เน้นศึกษารายละเอียดในตัวบท ฟาน เดค (van Dijk, 1991: 176-223) ได้เสนอแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทที่เป็นการรายงานข่าวทางหนังสือพิมพ์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ความหมาย 2) รูปแบบการใช้ภาษา และ 3) วาทศิลป์

1. ความหมาย (Meaning) หมายถึง ความหมายโดยนัย (Implicit meanings) ที่หนังสือพิมพ์ใช้สื่อความให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเหตุการณ์ข่าว มีดังต่อไปนี้

1.1 ความหมายซึ่งบ่งเป็นนัย (Implication) คือ การสื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้อ่านโดยไม่กล่าวตรงๆ ต้องอาศัยการอนุมานของผู้อ่านในการทำความเข้าใจ จากตัวอย่างประโยค “The West Indian women claimed that they were being discriminated against.” (ผู้หญิงอินเดียตะวันตกอ้างว่าพวกเขาถูกเลือกปฏิบัติ) หนังสือพิมพ์เลือกใช้คำว่า “claimed (อ้าง)” เพื่อบอกเป็นนัยว่าหนังสือพิมพ์เชื่อว่าสิ่งที่ผู้หญิงอินเดียกล่าวเป็นเรื่องโกหก ซึ่งหนังสือพิมพ์ได้สื่อข้อมูลความเชื่อนั้นไปสู่ผู้อ่านโดยผ่านการเลือกใช้คำที่เป็นการอนุมาน

1.2 สภาวะเกิดก่อน (Presupposition) คือ การสื่อสารข้อมูลหรือความรู้ที่ผู้เขียนและผู้อ่านมีร่วมกัน ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะแค่สิ่งที่กำลังอ้างถึงเท่านั้น แต่สามารถบอกถึงสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนหน้าได้ ตัวอย่างประโยค “That is why we have to be more brisk in saying no, and showing the door to those who are not British citizens and would abuse our hospitality and tolerance” (นั่นคือเหตุผลที่เราต้องรีบปฏิเสธและหาทางออกให้แก่ผู้ที่ไม่ใช่พลเมืองอังกฤษซึ่งอาศัยความมีไมตรีจิตและความอดทนของเรา) ประโยคนี้แสดงสภาวะเกิดก่อนว่าชาวอังกฤษมีไมตรีจิตและความอดทน ซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวอย่างตรงไปตรงมาแต่พยายามทำให้ผู้อ่านยอมรับว่าเรื่องดังกล่าวว่าเป็นความจริง สภาวะเกิดก่อนจึงเป็นกลวิธีที่ถูกใช้เพื่อทำให้เรื่องที่กล่าวถึงถูกโต้แย้งได้ยากขึ้น เพราะไม่ใช้การกล่าวโดยตรง จึงส่งผลให้ผู้อ่านยอมรับไปโดยปริยายว่าเรื่องดังกล่าวเป็นความจริง

1.3 ความคลุมเครือ (Vagueness) จะถูกใช้เมื่อต้องการปกปิดความรับผิดชอบจากการกระทำบางอย่าง โดยใช้รูปประโยคกรรมวาจก (passive voice) หรือการทำให้เป็นคำนาม (nominalization) ซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้กระทำหรือผู้ก่อเหตุที่แท้จริงถูกละไว้ไม่ปรากฏ จากประโยค เช่น “Police were petrol-bombed, shops looted and cars burned after the shooting of a West Indian woman” (เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกวางระเบิด ปล้นร้านค้า และถูกเผารถยนต์ หลังจากเกิดการยิงผู้หญิงอินเดียตะวันตก) เห็นได้ว่าในส่วนต้นของประโยคระบุไว้อย่างชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจถูกวางระเบิด แต่กลับไม่ถูกนำเสนอว่าเป็นคนยิงผู้หญิงอินเดียตะวันตก เห็นได้ว่ามีความคลุมเครือในการรายงานข่าว ซึ่งการรายงานข่าวถึงความสนใจของผู้อ่านไปที่ตำรวจถูกยิงมากกว่าตำรวจยิงผู้หญิงอินเดียตะวันตก

1.4 การออกนอกประเด็น (Overcompleteness) ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์พบว่าการเพิ่มข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไป โดยเพิ่มข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนนั้นๆ ให้ปรากฏ ร่วมกับการกระทำด้านลบหรือการกระทำผิดกฎหมาย เช่น การพยายามใส่ข้อมูลเกี่ยวกับสีผิวลงไปในพาดหัวข่าว ดังตัวอย่าง “MP’S DAUGHTER RAPED BY BLACK GANG” (ลูกสาวส.ส.ถูกข่มขืนโดยกลุ่มโจรผิวสี) นักหนังสือพิมพ์เขียนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกันข่าวและพยายามนำผู้อ่านออกนอกประเด็น เพื่อยืนยันภาพลักษณ์และทำให้ผู้อ่านเชื่อมโยงลักษณะดังกล่าวกับกลุ่มคนนั้นๆ เช่น คนผิวสี ชนกลุ่มน้อย เป็นต้น

2. รูปแบบการใช้ภาษา (Style) เป็นลีลาที่นักหนังสือพิมพ์ใช้ในการเขียนข่าวเพื่อถ่ายทอดความหมายเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ แบ่งย่อยออกได้ดังนี้

2.1 รูปแบบคำศัพท์ (Lexical Style) นักหนังสือพิมพ์จะเลือกสรรคำต่างๆ เพื่ออ้างถึงคนกลุ่มเดียวกัน โดยกลไกการเลือกคำจะถูกควบคุมโดยความคิดเห็นทางสังคม ทศนคติ และอุดมการณ์ที่มีร่วมกัน ตัวอย่างการเรียกตำรวจ โดยใช้คำว่า “PC” “policeman” “bobby” “cop” และ “pig” ซึ่งสื่อถึงทัศนคติรูปแบบต่างๆ ที่มีต่อตำรวจ เช่น คำว่า “PC” และ “policeman” เป็นคำเรียกที่เป็นทางการ คำว่า “bobby” แสดงถึงความเป็นมิตรมากกว่าคำว่า “cop” ส่วนคำว่า “pig” แสดงให้เห็นถึงทัศนคติในแง่ลบ เพราะเป็นคำเรียกที่กลุ่มวัยรุ่นที่มักทำผิดกฎหมายใช้เรียกเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.2 รูปแบบโครงสร้างประโยค (Syntactic Style) คือ การเจาะจงเลือกใช้รูปแบบโครงสร้างประโยคต่างๆ ในการรายงานข่าว โดยโครงสร้างประโยคดังกล่าวสื่อให้เห็นถึงเจตนาของผู้เขียนที่ซ่อนอยู่ เช่น การใช้ประโยคกรรมวาจก (passive voice) ทอลเลอร์แมน (Tallerman, 2005: 21) กล่าวว่าประโยคกรรมวาจกเกิดจากกระบวนการเลื่อนลำดับ (promotion) และลดลำดับ (demotion) กล่าวคือ เลื่อนลำดับกรรมของประโยคมาไว้ที่ตำแหน่งประธาน และลดลำดับของประธานโดยย้ายไปอยู่ในส่วนเติมเต็มของประโยคหรือถูกละ สำหรับประโยคกรรมวาจกในภาษาไทย อมรา

ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2553: 175-177) กล่าวว่าไว้ว่าเป็นรูปแบบโครงสร้างประโยคที่ปรากฏน้อยกว่าประโยคกรรมตุจาก นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงลักษณะของประโยคกรรมตุจาก ไว้ดังนี้

1) ประธานในประโยคต้องมีบทบาททางความหมายเป็นผู้ได้รับผลของการกระทำ หรือเป็นสิ่งที่เปลี่ยนสภาพ เปลี่ยนประสบการณ์ เปลี่ยนอากัปกริยา หรือเปลี่ยนเจ้าของซึ่งเป็นผลจากกริยาของประโยค เช่น “น้องโดนแม่ดู” “บ้านถูกไฟไหม้”

2) กริยาหลักในประโยคแปลงมาจากกรรมกริยา พิจารณาจากตัวอย่างประโยคกรรมตุจาก “หัวหน้าย้ายเขา” และประโยคกรรมตุจาก “เขาถูกย้าย” เห็นได้ว่า คำว่า “ย้าย” ในประโยคกรรมตุจากเป็นกริยาหลักที่แปลงมาจากกรรมกริยาในประโยคกรรมตุจาก

3) ตัวบ่งชี้กรรมตุจากเป็นหน่วยคำเติมหรือเป็นคำกริยาช่วย ตัวอย่างเช่น คำว่า “ถูก” เป็นตัวบ่งชี้กรรมตุจากที่เป็นหน่วยคำเติมซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำกริยา เช่น “บ้านถูกสร้าง” คำว่า “โดน” จัดเป็นตัวบ่งชี้กรรมตุจากที่เป็นคำกริยาช่วย โดยทำหน้าที่เป็นกริยาในประโยคและต้องตามด้วยกริยาหลักเสมอ เช่น “เขาโดนครูทำโทษ” นอกจากนี้ ยังมีคำว่า “ได้รับ” ซึ่งถูกตั้งข้อสังเกตว่าเป็นตัวบ่งชี้กรรมตุจากที่ปรากฏร่วมกับคำกริยาที่มีความหมายในเชิงบวก เช่น “เขาได้รับเลือกให้เป็นประธานวุฒิสภา” จากตัวอย่าง “A 38 years old black woman was shot and seriously wounded during a police raid on her home early yesterday” (ผู้หญิงผิวสีอายุ 38 ปีถูกยิงและบาดเจ็บสาหัสในระหว่างที่เจ้าหน้าที่ตำรวจโจมตีบ้านของเธอในเช้าเมื่อวาน) ผู้หญิงผิวสีที่ถูกยิงอยู่ในตำแหน่งประธาน สื่อให้เห็นเจตนาของผู้เขียนที่ต้องการเน้นความสนใจไปที่ใคร ในขณะที่เดียวกันได้ลดความสำคัญของการกระทำเชิงลบของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ยิงประชาชน และทำให้ผู้อ่านอนุมานได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเพียงผลจากการปฏิบัติหน้าที่

3. วาทศิลป์ (Rhetoric) เป็นวิธีที่ผู้เขียนใช้เพื่อสื่อความคิดที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งผ่านการเขียนด้วยรูปแบบเฉพาะ มีจุดประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจและเน้นย้ำความหมายทำให้ผู้อ่านจดจำเหตุการณ์ข่าวได้ ตัวอย่างรูปแบบของวาทศิลป์ เช่น การกล่าวซ้ำ การกล่าวเกินจริง การกล่าวน้อยกว่าความเป็นจริง การใช้ความเปรียบ เป็นต้น

3.1 การซ้ำ (Repetition) ใช้เพื่อเน้นความหมายหรือประเมินค่าความรุนแรงของเหตุการณ์ โดยอาจใช้การซ้ำเสียงพยัญชนะและสระ จากตัวอย่างพาดหัวข่าว “FACE TO FACE WITH THE FEAR AND FURY OF LOZELLS ROAD” คำว่า “fury” หมายถึง ความโกรธจัด ซึ่งมีคำพ้องความหมาย เช่น “anger” “rage” แต่หนังสือพิมพ์เลือกใช้คำว่า “fury” เพื่อให้เกิดการสัมผัสอักษร (Alliteration) กับคำว่า “fear” อีกตัวอย่างเป็นการใช้เสียงสัมผัส (Rhyme) ในพาดหัวข่าว “RAY MUST STAY” เสียงที่สัมผัส คือ เสียงสระ ทั้งการสัมผัสอักษรและการใช้เสียงสัมผัส นอกจากจะเกิดความคล้องจองแล้ว ยังช่วยให้ผู้อ่านจดจำเหตุการณ์ข่าวได้ด้วย

3.2 การกล่าวเกินจริง (Hyperbole) คือ การจงใจเลือกใช้ถ้อยคำที่รุนแรงกว่าความเป็นจริง เพื่อไว้อารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่าน เช่น การใช้คำว่า “mob war” ในการรายงานข่าวการจลาจล ซึ่งสภาพความรุนแรงของการจลาจลและสงครามมีความแตกต่างกันอยู่ไม่น้อย แต่หนังสือพิมพ์กลับเลือกใช้คำที่ดูรุนแรงเกินกว่าความเป็นจริงในการรายงานข่าว

3.3 การกล่าวน้อยกว่าความเป็นจริง (Understatement) คือ การจงใจเลือกใช้ถ้อยคำที่ลดความรุนแรงของเหตุการณ์ เพื่อปิดบังข้อเท็จจริงและลดความสำคัญของความผิดพลาดที่เกิดขึ้น จากตัวอย่างพาดหัวข่าว “HOME LOANS UNFAIR TO BLACKS” (การปล่อยสินเชื่อบ้านไม่ยุติธรรมกับคนผิวสี) คำว่า “unfair” ทำให้น้ำหนักของเนื้อความฟังดูน้อยเกินกว่าความเป็นจริง เพราะคนผิวสีถูกปฏิเสธการให้สินเชื่อบ้าน แต่หนังสือพิมพ์กล่าวเพียงว่าเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

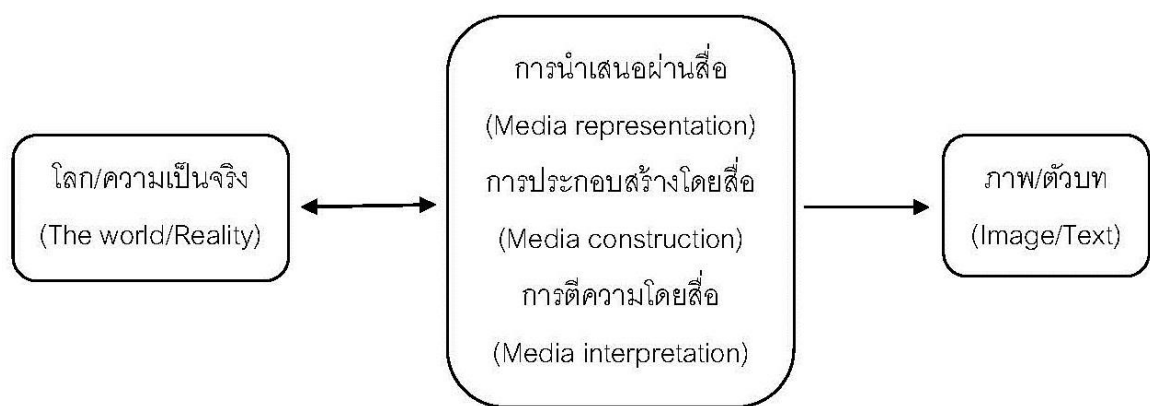
3.4 การใช้ความเปรียบ (Comparison) คือ การเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพและเข้าใจความหมายยิ่งขึ้น เช่น การใช้คำที่เกี่ยวกับไฟในการรายงานข่าวการจลาจล เพื่อสื่อให้เห็นถึงความไม่สงบและความรุนแรง จากตัวอย่าง “FLAMES OF WRATH IN THE CITY OF FEAR” (เปลวเพลิงแห่งความเคียดแค้นในเมืองแห่งความกลัว) นอกจากนี้ ยังมีการเปรียบเทียบการจลาจลกับสงคราม เรียกผู้ก่อการจลาจลว่ากลุ่มกองโจร (a guerilla campaign) เป็นต้น

3. ภาพตัวแทนหรือการนำเสนอภาพตัวแทน (Representation)

ดายเออร์ (Dyer. 1983: Online) กล่าวว่าไว้ว่าทุกสิ่งล้วนมีภาพตัวแทน และตัวบทที่เป็นสื่อกลางก็นำเสนอสิ่งเหล่านั้นไปสู่สังคมและผู้รับสารในรูปแบบของอุดมการณ์ (ideology) ดังนั้น ทุกสรรพสิ่งจึงแฝงอุดมการณ์ไว้เบื้องหลัง ดายเออร์ยังเสริมอีกว่าวิธีการตีความตัวบทที่สื่อถึงสิ่งต่างๆ ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ของบุคคลนั้น การที่เราถูกมองว่าเป็นอย่างไรเป็นตัวกำหนดว่าเราจะได้รับการปฏิบัติจากผู้อื่นเช่นไร วิธีการที่เราปฏิบัติกับผู้อื่นขึ้นอยู่กับว่าเรามองเขาเป็นเช่นไร และมุมมองที่เรามองผู้อื่นก็มาจากการนำเสนอภาพตัวแทน ต่อมาในปี 1997 นักวัฒนธรรมศึกษา ฮอลล์ (Hall. 1997: 17) ได้ให้ความหมายของการนำเสนอภาพตัวแทนว่าเป็นกระบวนการผลิตความหมายจากมโนทัศน์ในความคิดผ่านทางภาษา การนำเสนอภาพตัวแทนเป็นตัวเชื่อมโยงความคิดกับการใช้ภาษาเข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้เราสามารถอ้างอิงถึงสรรพสิ่งต่างๆ ในโลก หรือแม้แต่สิ่งต่างๆ ในจินตนาการที่ไม่มีตัวตนอยู่จริงได้ ส่วนในภาษาไทย สุรเดช ไซติอุดมพันธ์ (2548: 2) กล่าวว่า Representation ไม่ได้หมายถึง ภาพตัวแทนที่เป็นผลผลิตเพียงเท่านั้น แต่หมายรวมถึงกระบวนการต่างๆ ในการนำเสนอภาพตัวแทนด้วย นอกจากคำว่า “ภาพตัวแทน” ยังมีผู้ใช้คำว่า “ภาพแทน” และ “ภาพเสนอ” ซึ่งสื่อความหมายเดียวกัน

ชอห์นสซีและสแตดเลอร์ (Shaughnessy; & Stadler. 2005: 73) เน้นว่าการนำเสนอภาพตัวแทนจำเป็นต้องมีสื่อกลาง และภาพตัวแทนไม่สามารถถูกนำเสนอได้ตรงกับภาพต้นแบบ เนื่องจาก

เป็นการนำภาพต้นแบบมานำเสนอในครั้งใหม่ ภาพที่ถูกนำเสนอจึงมิได้มีคุณสมบัติเท่าเทียมกับความจริงดั้งเดิม แต่เป็นเพียงตัวแทนที่คล้ายคลึงกับความจริงหรือภาพต้นแบบเท่านั้น อาจกล่าวได้ว่าสาเหตุที่ภาพตัวแทนแปรเปลี่ยนไปจากภาพต้นแบบนั้นเพราะรูปลักษณ์และคุณสมบัติบางประการถูกสื่อกลางที่ใช้นำเสนอบิดเบือนลักษณะของภาพต้นแบบไป ในชีวิตประจำวัน สื่อกลางที่เป็นเครื่องมือในการนำเสนอภาพตัวแทนนั้น มิได้มีเพียงรูปภาพ แต่ยังหมายรวมถึงสื่อชนิดอื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ภาษา เป็นต้น ซอเจเนสซีและสแตดเลอร์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความจริงหรือภาพต้นแบบ สื่อกลาง และภาพตัวแทน ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างโลก/ความเป็นจริง สื่อ และภาพ/ตัวบท

ที่มา: Shaughnessy, Michael O; & Stadler, Jane. (2005). *Media and Society: An Introduction*. p.77

จากภาพประกอบ 3 คำว่า “โลก (The world)” หมายถึง สรรพสิ่งต่างๆ ในโลก ซึ่งล้วนถูกนำเสนอผ่านสื่อ และการเรียกภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอว่า ภาพ/ตัวบท เพราะภาพตัวแทนครอบคลุมถึงวัตถุทุกชนิดที่ผู้รับสารสามารถรับรู้ได้ทางประสาทสัมผัส เช่น ภาพถ่าย โฆษณา ภาพยนตร์ นิตยสาร รายการโทรทัศน์ บทความในหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ทั้งนี้ ตัวบทต้องสามารถถูกผลิตซ้ำและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ เห็นได้ว่าสื่อมีบทบาทสำคัญและสามารถบิดเบือนภาพของสรรพสิ่งด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การนำเสนอซึ่งเป็นการให้ความหมายแก่สิ่งต่างๆ การประกอบสร้างเป็นการนำความหมายต่างๆ ที่มีอยู่ในวัฒนธรรมมาให้ความหมายแก่สิ่งที่ถูกนำเสนอ และการตีความเป็นการแปลความหมายของสิ่งที่นำเสนอไปในทิศทางที่ผู้ส่งสารเข้าใจ เมื่อผ่านกระบวนการดังกล่าวแล้ว จะได้ภาพ/ตัวบทที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปจากต้นแบบ

3.1 กระบวนการนำเสนอภาพตัวแทน (System of Representation)

ฮอลล์ (Hall. 1997: 17-18) กล่าวว่า การสร้างภาพตัวแทนเกิดจาก 2 กระบวนการ ดังนี้

1. กระบวนการจำแนกวัตถุ ผู้คน และเหตุการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับภาพตัวแทนในความคิด (mental representation) ของแต่ละบุคคล เนื่องจากการให้ความหมายกับสิ่งต่างๆ ขึ้นอยู่กับระบบความคิด (concept) และภาพ (image) ที่แต่ละบุคคลสร้างขึ้น ภาพในสมอง (conceptual map) ของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป ทำให้การตีความและทำความเข้าใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม เราสามารถสื่อสารและเข้าใจผู้อื่นได้ เพราะเราใช้มโนทัศน์กว้างๆ ที่มีร่วมกัน ทำให้ผู้สื่อสารเกิดความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน

2. กระบวนการนำเสนอภาพตัวแทนสู่ภายนอก เป็นการสื่อสารมโนทัศน์และภาพในสมองให้ผู้อื่นรับทราบผ่านระบบของภาษา เช่น การพูด การเขียน การใช้ภาพ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการสร้างภาพตัวแทนมีกระบวนการกลั่นกรอง 2 ระดับ คือ สร้างแนวคิดและภาพขึ้นในสมอง กลั่นกรองและเรียบเรียงสู่ภายนอกโดยผ่านระบบของภาษา

3.2 แนวทางการศึกษาภาพตัวแทน

ฮอลล์ (Hall. 1997: 24-26) ได้จำแนกแนวทางการศึกษาภาพตัวแทนออกเป็น 3 แนวทาง ได้แก่

1. ภาพสะท้อน (reflective approach) เป็นแนวทางการศึกษาภาพตัวแทนที่มองว่าภาพตัวแทน คือ ภาพสะท้อน แนวทางนี้เชื่อว่า ความหมายดำรงอยู่ในวัตถุ บุคคล ความคิด หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในโลกความจริง และภาษาเป็นเหมือนกระจกที่สะท้อนความหมายที่แท้จริงซึ่งปรากฏบนโลก

2. เจตจำนง (intentional approach) เป็นแนวทางการศึกษาที่มองว่าภาพตัวแทน คือ ความตั้งใจหรือเจตจำนงของผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารเป็นผู้กำหนดความหมายต่างๆ บนโลกผ่านการใช้ภาษาคำต่างๆ จึงมีความหมายตาม que ผู้ส่งสารตั้งใจจะให้ความหมาย

3. การประกอบสร้าง (constructionist approach) แนวทางการศึกษา this เชื่อว่าภาพตัวแทนเกิดจากการประกอบสร้างความหมายผ่านภาษา ผู้ใช้ภาษาสร้างความหมายขึ้นผ่านระบบของการสร้างภาพตัวแทน ซึ่งประกอบด้วย มโนทัศน์ (concept) และสัญญาณ (sign) การศึกษาภาพตัวแทนตามแนวทางนี้ไม่ได้ปฏิเสธการมีอยู่ของวัตถุต่างๆ บนโลก แต่ความหมายไม่ได้ดำรงอยู่ในวัตถุสิ่งที่ใช้แสดงความหมาย คือ ระบบภาษาที่ถูกนำมาใช้เพื่อนำเสนอความคิดหรือมโนทัศน์

จากแนวทางการศึกษาภาพตัวแทนข้อที่ 3 ทำให้ฮอลล์ได้เสนอวิธีการศึกษาการนำเสนอภาพตัวแทนในเชิงการประกอบสร้างของความหมาย ซึ่งตั้งอยู่บนความเชื่อพื้นฐานที่ว่า การนำเสนอภาพตัวแทนไม่ได้เป็นกระบวนการที่ถ่ายทอดสิ่งต่างๆ โดยตรง โดยไม่ได้มีการบิดเบือน แต่เป็นกระบวนการ

ที่แอบแฝงการผลิตความหมาย โดยผู้นำเสนอภาพตัวแทนใส่ความหมายลงไปในกระบวนการนำเสนอ จากความเชื่อดังกล่าว ผู้นำเสนอภาพตัวแทนจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นผู้กำหนดกรอบและให้ความหมายกับสิ่งต่างๆ นอกจากนี้ ผู้นำเสนอภาพตัวแทนยังสามารถเลือกนำเสนอเฉพาะด้านที่ตนเองต้องการได้อีกด้วย โดยคัดเลือกและนำเสนอคุณลักษณะบางอย่างมานำเสนอเสมือนว่าคุณลักษณะนั้นเป็นตัวแทนของทั้งหมด (นพพร ประชากุล. 2552: 415) ตัวอย่างเช่น กรณีของอาชญากร ในชีวิตจริงของบุคคลนั้นอาจมีหลายด้านที่นอกเหนือไปจากการเป็นผู้กระทำความผิด เช่น เป็นพ่อที่ดีของลูก เป็นคนรักเพื่อนพ้อง เป็นต้น แต่ผู้นำเสนอเลือกหยิบยกเฉพาะด้านที่บุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดมานำเสนอเพียงด้านเดียว เสมือนว่าเป็นทุกด้านของบุคคลนี้ เพื่อสร้างภาพตัวแทนการเป็นผู้ร้ายโดยสมบูรณ์

เห็นได้ว่า การศึกษาภาพตัวแทนในเชิงการประกอบสร้างความหมายสอดคล้องกับแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ที่มุ่งศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมผ่านตัวบทภาษา และต้องการให้คนในสังคมเห็นถึงความคิด ความเชื่อ ที่แอบแฝงอยู่ในวาทกรรม และเกิดความตระหนักในการรับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในงานวิจัยนี้จะศึกษากลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับชาวโรฮีนจา เพื่อให้เห็นถึงการประกอบสร้างภาพตัวแทนผ่านการใช้ภาษา นอกจากนี้ การศึกษาประเด็นข่าวที่ปรากฏซ้ำๆ ในพาดหัวข่าว จะทำให้เห็นว่าสื่อหนังสือพิมพ์พยายามตอกย้ำภาพตัวแทนใดแก่ผู้อ่าน

ตัวอย่างงานวิจัยที่ศึกษาภาพตัวแทนโดยใช้ข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ คือ งานของ ชีระยุทธ สุริยะ (2554: 1-207) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนของนักโทษประหารและการประหารชีวิตในหนังสือพิมพ์รายวันไทย งานวิจัยนี้ศึกษาประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยรายงานข่าวนักโทษประหารและการประหารชีวิต วิเคราะห์กลวิธีทางภาษา และสรุปภาพตัวแทนของนักโทษประหารและการประหารชีวิต โดยใช้กรอบแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลอฟ (Fairclough. 1995) ผลการศึกษาพบว่าพาดหัวข่าวมุ่งเน้นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับนักโทษประหารและวิธีการที่ใช้ทำให้นักโทษเสียชีวิต กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏโดดเด่นที่สุด คือ การเลือกใช้คำเพื่ออ้างถึง โดยแบ่งออกเป็น 1) คำศัพท์ทางกฎหมาย ซึ่งเป็นคำที่แสดงนัยทางกฎหมาย ตั้งแต่ขั้นตอนการจับกุม การดำเนินคดีจนถึงการตัดสินตามกระบวนการทางกฎหมาย เช่น ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษชาย เป็นต้น 2) คำที่ระบุพฤติกรรมซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้กระทำต้องเป็นนักโทษถูกประหารชีวิต เช่น พ่อค้ายาเสพติด ฆาตกรบ้ากาม เป็นต้น และ 3) คำที่เน้นย้ำความหมายเชิงลบ คือ คำศัพท์ที่แสดงให้เห็นมุมมองด้านลบที่มีต่อสิ่งที่กล่าวถึง ซึ่งเป็นคำที่แสดงทัศนคติว่านักโทษประหารเป็นกลุ่มคนที่โหดเหี้ยมและสังคมไม่ต้องการ ได้แก่ คำว่า มนุษย์ใจบาป เด่นสังคม เป็นต้น สรุปภาพตัวแทนของนักโทษประหารได้ 3 กลุ่ม คือ 1) นักโทษประหารเป็นผู้กระทำผิดทางกฎหมาย 2) นักโทษประหารเป็นผู้ก่อกรรม และ 3) นักโทษประหารเป็นผู้ที่สังคมไม่ต้องการ ภาพตัวแทนของการประหารชีวิตสรุปได้ 3 กลุ่ม

คือ 1) การประหารชีวิตเป็นกระบวนการทางกฎหมาย 2) การประหารชีวิตเป็นการด่าใช้กรรม และ 3) การประหารชีวิตเป็นกระบวนการที่มีมนุษยธรรม

อีกหนึ่งงานวิจัยที่น่าสนใจ คือ งานวิจัยเรื่องภาพตัวแทนแพทย์: วาทกรรมและรูปภาพในหนังสือพิมพ์ออสเตรเลีย ของลัปตัน และแมคคีน (Lupton; & Mclean. 1998: 947-958) ศึกษาภาพตัวแทนแพทย์และเวชปฏิบัติของแพทย์ ซึ่งเป็นการรวบรวมกฤตภาคข่าวเกี่ยวกับแพทย์จากหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ คือ The Australian และ Australian Financial Review และนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ 2 ฉบับ คือ The Bulletin และ Time Australia ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1994 ถึง วันที่ 31 มีนาคม ค.ศ. 1995 และสัมภาษณ์บุคคลทั่วไป จำนวน 60 คน และแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป จำนวน 20 คน ที่อาศัยอยู่ในเมืองซิดนีย์ โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับแพทย์ งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์หัวข้อข่าว พาดหัวข่าว บุคคลที่เป็นข่าว และแหล่งข่าว และภาพประกอบที่เกี่ยวกับแพทย์ ตามแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของฟาน เดค นอกจากนี้ ยังใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณและการตีความภาษาและรูปภาพที่ปรากฏในข่าวด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าถึงแม้ว่าในการรายงานข่าวจะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์แพทย์เป็นรายบุคคลหรือเวชปฏิบัติของแพทย์โดยรวม แต่วาทกรรมสื่อมีแนวโน้มที่จะให้ความชอบธรรมกับศาสตร์ทางการแพทย์และแพทย์ผู้ใช้ศาสตร์นั้นๆ โดยการนำเสนอแพทย์ในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดและให้รับบทบาทเป็นผู้กระทำ ส่วนผู้ป่วยถูกนำเสนอในฐานะผู้ถูกระทำ เป็นเหยื่อของการกระทำหรือการละเลยเพิกเฉยของแพทย์ ส่วนผลของการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวโน้มที่กล่าวถึงการรายงานข่าวเกี่ยวกับแพทย์และเวชปฏิบัติของแพทย์ว่าส่วนมากถูกนำเสนอข่าวไปในเชิงบวก หรือเชิงบวกและเชิงลบคละกัน คนส่วนใหญ่จำชื่อของแพทย์ที่ถูกนำเสนอข่าวในเชิงลบไม่ได้ และให้การยอมรับในข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการแพทย์ ถึงแม้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ทำงานอยู่ภายใต้การตรวจสอบของสื่ออย่างต่อเนื่อง แต่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ยังคงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมและสังคม สมาชิกในกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์มีความสามารถในการควบคุมการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสร้างภาพในสื่อได้มากกว่ากลุ่มอื่นๆ ที่มีอำนาจน้อยกว่า เห็นได้จากจำนวนของบุคคลที่เป็นข่าวและแหล่งข่าว ซึ่งเกินครึ่งเป็นสมาชิกในวงการแพทย์

นอกจากนี้ มีงานวิจัยที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับมุมมองของผู้ส่งสาร งานวิจัยของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2543) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับมุมมองในข่าววัดพระธรรมกายที่เสนอในหนังสือพิมพ์ไทย ได้ทำการวิเคราะห์ข่าววัดพระธรรมกายที่เป็นข่าวหน้าหนึ่งในช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม พ.ศ. 2542 พบกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการกล่าวถึงวัดพระธรรมกายในทางลบ 8 กลวิธี แบ่งออกเป็นกลวิธีทางความหมาย ซึ่งความหมายทางลบมาจากความหมายจาก

คำศัพท์เองและความหมายทางลบตามการใช้ พบ 4 กลวิธี ได้แก่ การให้สมญา การใช้ความเชื่อ เบื้องต้นเป็นเครื่องมือ การใช้อุปลักษณ์ และการเลือกใช้คำศัพท์ ส่วนกลวิธีทางปริศนาเป็นการแสดงความคิดเห็นและทัศนคติในด้านลบ พบ 4 กลวิธี ได้แก่ การประเินตามความเชื่อมั่น การตีความเพิ่มเติมของหนังสือพิมพ์ การอ้างคำกล่าวบุคคลผู้อื่น และการใส่เครื่องหมายและขนาดตัวอักษร กลวิธีทางภาษาดังกล่าวสื่อประเด็นทางลบต่อวัดพระธรรมกายทั้งสิ้น 7 ประเด็น โดยแบ่งเป็นประเด็นต่อวัด 6 ประเด็น ได้แก่ การฉ้อโกง การมีเล่ห์เหลี่ยม การเป็นกลุ่มความเชื่ออย่างอื่นที่เป็นภัยต่อพุทธศาสนา การทำทนายประมุขสงฆ์ การทำทนายอำนาจรัฐ และการทำทนายพระมหากษัตริย์ ส่วนอีก 1 ประเด็น เป็นประเด็นทางลบต่อเจ้าอาวาสโดยเฉพาะ คือ เรื่องขู่สาว ภาพแทนโดยรวมของวัดพระธรรมกายที่ถูกสร้างขึ้น คือ วัดพระธรรมกายเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นอันตรายต่อพระพุทธศาสนาและสังคม เพราะนอกจากจะเผยแพร่ความเชื่อที่ทำลายหลักคำสอนเดิมในพุทธศาสนาแล้ว ยังมีลักษณะที่ไม่น่าไว้วางใจ และมีพฤติกรรมทำทนายสถาบันสำคัญของสังคมไทย

4. กลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงญา (Rohingya)

จากเอกสารของสถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (2552: 1-5) กล่าวว่าบรรพบุรุษของชาวโรฮิงญา คือ พ่อค้าชาวอาหรับโบราณที่เดินทางมาค้าขายและตั้งถิ่นฐานที่เมืองค็อกซ์บาซาร์ (Cox's Bazar) ประเทศบังกลาเทศ ตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 7 รวมทั้งในรัฐอาระกันหรือรัฐยะไข่ ประเทศเมียนมา ในสมัยก่อน รัฐอาระกันมีการปกครองเป็นรัฐอิสระ เรียกว่า อาณาจักรอาระกัน ราษฎรนับถือศาสนาพุทธ ต่อมาขยายอาณาเขตไปถึงเมืองจิตตะกอง และเมืองธากา ประเทศบังกลาเทศ ซึ่งมีราษฎรที่นับถือศาสนาอิสลาม

ในยุคที่อังกฤษยึดครองประเทศเมียนมา เมื่อปีพ.ศ.2428 อังกฤษได้นำแรงงานจากประเทศอินเดีย ประกอบด้วยชาวฮินดู ซิกข์ และชาวมุสลิม เผ่าเบงกาลี เข้ามาในรัฐอาระกัน เพื่อใช้เป็นแรงงานด้านการเกษตร และแรงงานในท่าเรือ จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พ.ศ.2484-2485 กลุ่มชาวเมียนมาชาตินิยมพยายามผลักดันให้ชาวฮินดู ซิกข์ และมุสลิมกลับประเทศอินเดีย ในขณะที่รัฐอาระกันเกิดความขัดแย้งรุนแรงระหว่างชาวอาระกันและชาวอินเดีย

ในปี พ.ศ.2492 กองกำลังโรฮิงจาสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์เมียนมา ซึ่งมีความเข้มแข็งอยู่บนภูเขาของรัฐอาระกัน รัฐบาลเมียนมากำลังเข้าปราบปราม แต่ไม่สามารถควบคุมได้สำเร็จ ซึ่งนับเป็นการปราบปรามครั้งแรก

ในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2503 รัฐบาลของนายอู๋ได้ออกกฎหมายเพื่อเอาใจชนกลุ่มน้อยและชาวต่างชาติโดยเฉพาะชนเชื้อสายจีนและอินเดีย โดยให้สิทธิการเป็นพลเมืองเมียนมา นายอู๋เดินทางไปรัฐอาระกันและรับปากกับชาวอาระกันมุสลิมว่าจะให้พื้นที่แก่ชาวมุสลิมจัดตั้งเขต

ปกครองตนเองในรัฐอาระกันโดยขึ้นตรงกับกรุงย่างกุ้ง และจัดให้มีรายการวิทยุกระจายเสียงเป็นภาษาเบงกาลี ชาวมุสลิมในรัฐอาระกันถูกเรียกว่า **ရိုဟ်ဂျာ** (โรฮีนจา) เป็นครั้งแรก ซึ่งมีความหมายเป็นภาษาอังกฤษว่า ‘Muslim From Arakan’ อย่างไรก็ตาม หลังจากการเลือกตั้ง นายอูนูได้เป็นนายกรัฐมนตรี แต่ไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้ พร้อมทั้งยกเลิกรายการวิทยุกระจายเสียง และประกาศว่าประเทศเมียนมาเป็นประเทศพุทธศาสนา

ปี พ.ศ.2505 พล.อ.เนวิน ยึดอำนาจเมียนมาและตั้งรัฐบาลสังคมนิยมเมียนมา ใช้ระบบสังคมนิยมปกครองประเทศ ยุบพรรคการเมืองต่างๆ สังหารและจับกุมผู้นำฝ่ายค้าน และผู้ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล ยกเลิกพันธกรณีต่างๆ ที่นายอูนูเคยสัญญาไว้ ตลอดจนส่งกำลังไปโจมตีกองกำลังคอมมิวนิสต์และกองกำลังโรฮีนจาในปี พ.ศ.2507 เป็นการปราบปรามครั้งที่ 2 และครั้งนี้รัฐบาลเมียนมาสามารถเอาชนะได้ เมื่อเข้ายึดพื้นที่แล้ว พล.อ.เนวิน ได้ขับไล่ชาวจีน อินเดีย และบังกลาเทศ กลับประเทศ กลุ่มโรฮีนจาถูกขับไล่ไปอยู่ที่เมืองค็อกซ์บาซาร์ ประเทศบังกลาเทศ

ปี พ.ศ.2517 บังกลาเทศแยกตัวจากปากีสถานเป็นประเทศใหม่ ส่งผลให้ชาวเบงกาลีอพยพเข้ามาในรัฐอาระกันเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ช่วงเวลาดังกล่าว เศรษฐกิจในประเทศเมียนมากำลังขยายตัว พล.อ.เนวิน มีโครงการสำรวจลึมน้ำในประชากร ออกกฎหมายให้ชาวจีนและอินเดียที่อาศัยอยู่ในประเทศเมียนมาเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป ได้รับสัญชาติเมียนมา แต่ไม่รวมชาวโรฮีนจาในรัฐอาระกัน ต่อมาในปี พ.ศ.2521 รัฐบาลทหารเมียนมาออกกฎหมายขับไล่ผู้ที่ไม่ใช่สัญชาติ รวมทั้งชาวโรฮีนจาออกนอกประเทศ ซึ่งมีชาวโรฮีนจาถูกผลักดันออกนอกประเทศประมาณ 200,000 คน แต่ประเทศบังกลาเทศก็ไม่ยอมรับคนเหล่านี้ ด้วยเหตุนี้ ชาวโรฮีนจาจำนวนมากจึงต้องอพยพลี้ภัยไปยังประเทศอื่นๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ ชนกลุ่มน้อย หรือผู้อพยพลี้ภัย ชี้ให้เห็นว่าสื่อนำเสนอกลุ่มคนชายขอบเหล่านี้ในมุมมองเช่นไร จากรายงานผลการวิจัย โดยกฤษดาพรรณ หงศ์ลดารมภ์ (2543: 1-50) เรื่องปริศนาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับอุดมการณ์ ทำการศึกษาว่าสื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยออกมาในรูปแบบใดบ้าง และใช้กลวิธีใดในการนำเสนอ รวมถึงศึกษาปริศนาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยที่ขัดแย้งกันระหว่างสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ โดยเก็บข้อมูลข่าวเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย จากหนังสือพิมพ์ 5 รายชื่อ ได้แก่ 1) ไทยรัฐ 2) เดลินิวส์ 3) ข่าวสด 4) มติชน และ 5) สยามรัฐ ในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2542 และสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์และผู้สื่อข่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของสื่อ หนังสือพิมพ์และความสนใจในการเสนอข่าวเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย อีกส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลของสื่อโทรทัศน์ ประกอบด้วยบทสารคดีจากรายการทุ่งแสงตะวันที่นำเสนอเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย และการสัมภาษณ์ผู้จัดรายการและผู้เขียนบทโทรทัศน์รายการทุ่งแสงตะวัน ผลจากการวิเคราะห์พบปริศนาที่

แข่งขันกัน จากข้อมูลทั้งหนังสือพิมพ์และรายการทุ่งแสงตะวัน พบปริศนาที่ขัดแย้งกันระหว่างสื่อ หนังสือพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ กล่าวคือ หนังสือพิมพ์มีมุมมองว่าชนกลุ่มน้อยเป็นพวกเขา ซึ่งมีความแตกต่างและถูกแบ่งแยกออกจากคนกลุ่มหลักในสังคม ประเด็นที่หนังสือพิมพ์รายงานข่าวเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยมักเกี่ยวข้องกับปัญหาของประเทศ เช่น นำเสนอว่าชาวม้งเป็นผู้บุกรุกป่า ชาวม้งเป็นผู้ค้ายาเสพติด ชาวเขาเป็นกลุ่มคนที่เป็นอันตรายต่อประเทศและไม่น่าไว้วางใจ เป็นต้น พบกลวิธีทางภาษา 5 กลวิธี คือ 1) การเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ในพาดหัวข่าว ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าชาวเขาทั้งกลุ่มเป็นผู้กระทำความผิด 2) การใช้ข้อสมมติฐานเบื้องต้นเป็นเครื่องมือ เพื่อสื่อโน้มน้าวว่ามีเหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นก่อนหน้านั้น 3) การบรรยายเกินจริง โดยเลือกใช้คำศัพท์ที่รุนแรงในการบรรยายเหตุการณ์ 4) การนำเสนอชาวเขาในฐานะที่เป็นผู้กระทำความเสียหายหรือความรุนแรง และ 5) การใช้โครงสร้างกลายเป็นนามวลี เพื่อให้ดูเหมือนว่าสิ่งที่กล่าวถึงเป็นข้อเท็จจริง ในขณะที่สื่อโทรทัศน์มีมุมมองว่าชนกลุ่มน้อยเป็นพวกเรา โดยบรรยายภาพของชนกลุ่มน้อยว่าเป็นสมาชิกของประเทศไทย และคนเหล่านี้รักและห่วงแหนสิ่งแวดล้อมมากเท่าๆ กับคนในเมือง ซึ่งเป็นมุมมองที่ต่อต้านการนำเสนอว่าชาวเขาเป็นผู้ทำลายป่าและธรรมชาติ รายการทุ่งแสงตะวันนำเสนอชนกลุ่มน้อยผ่าน 7 กลวิธี คือ 1) การใช้เสียงเด็กชาวเขาและเสียงพิธีกรรมผสมผสานกัน 2) การเลือกเนื้อหาซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวเขาปกป้องป่า เช่น การนำเสนอพิธีขอโทษธรรมชาติโดยใช้ดอกไม้ ทธาย และน้ำของชาวลาหู่ 3) การแสดงภาพกิจกรรมของเด็กๆ ชาวเขาที่สื่อถึงการอนุรักษ์ป่า 4) การไว้บทสนทนาระหว่างพิธีกรกับเด็กๆ ที่แสดงให้เห็นว่าชาวเขาผูกพันกับธรรมชาติเพียงใด 5) การตัดต่อคำพูดที่สอดคล้องกับเสียงเจ้าของภาษาไว้ด้วย 6) การใช้ศัพท์พื้นเมืองเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ 7) การใช้เพลง ดนตรี และสำนวนคำพังเพยในภาษาท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ผลจากการศึกษาในงานวิจัยชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยพบว่าความเข้าใจเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยของคนในสังคมไทยยังคงถูกกำหนดโดยสิ่งที่ถูกถ่ายทอดผ่านการรายงานข่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ผู้คนในสังคมเข้าถึงได้มากกว่า

เกเบรียลลาโดส และ เบเกอร์ (Gabrielatos; & Baker. 2006: online) ใช้เทคนิคทางภาษาศาสตร์คลังข้อมูลร่วมกับการวิเคราะห์ตามแนวทฤษฎีวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ศึกษาการนำเสนอผู้ลี้ภัยในหนังสือพิมพ์อังกฤษ โดยเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก (tabloids) และหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ (broadsheets) เก็บข้อมูลที่เป็นบทความมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับผู้ลี้ภัย ช่วงปี 1996-2005 โดยเลือกจากหนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก 7 รายชื่อ ได้แก่ 1) Daily Mail 2) Mail on Sunday 3) Daily Mirror 4) Sunday Mirror 5) People 6) Star และ 7) Sun หนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ 8 รายชื่อ คือ 1) Guardian 2) Observer 3) Independent 4) Independent on Sunday 5) Telegraph 6) Sunday Telegraph 7) Times และ 8) Sunday Times วิเคราะห์หาคำที่ปรากฏร่วมกับคำว่า “ผู้ลี้ภัย” พบอุปลักษณะนอกปริมาณ เช่น million, overcrowded, numbering เป็นต้น ซึ่งสื่อความถึงจำนวนของ

ผู้ลี้ภัยซึ่งมีเป็นจำนวนมาก พบคำบอกสภาพ เช่น starving, despair, freeze เป็นต้น ปรากฏร่วมกับคำว่า “ผู้ลี้ภัย” เพื่อใช้บรรยายสภาวะต่างๆ ที่เกิดกับผู้ลี้ภัย โดยมักเป็นสภาวะที่ไม่ดี ไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้ยังพบว่ามีการสร้างกลุ่มคำ กล่าวคือ คำว่าผู้ลี้ภัยรวมกับคำที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผิดกฎหมาย กลายเป็นกลุ่มคำ เช่น การเข้าประเทศโดยผิดกฎหมาย ที่พักอาศัยที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งทุกรูปแบบทางภาษาที่ปรากฏพบมากในหนังสือพิมพ์ขนาดเล็กมากกว่าในหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่

ในประเทศมุสลิมขนาดใหญ่อย่างซาอุดีอาระเบียมีงานวิจัยเกี่ยวกับชาวชาวโรฮิงจา แอฟซอล (Afzal. 2006: 89-99) ทำการศึกษาการสร้างกรอบของสื่อ (media framing) ในการนำเสนอวิกฤตการณ์ชาวมุสลิมโรฮิงจาที่ทำให้ผู้อ่านสนใจติดตามข่าว โดยเก็บข้อมูลบทบรรณาธิการจากหนังสือพิมพ์กระแสหลัก 3 รายชื่อ ได้แก่ 1) เดอะ เนชั่น ของประเทศปากีสถาน 2) เดอะ นิวยอร์ก ไทม์ ของประเทศอเมริกัน และ 3) เดอะ การ์เดียน ของประเทศอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่าสื่อหนังสือพิมพ์ยกประเด็นเรื่องสภาวะอันเลวร้ายของชาวมุสลิมโรฮิงจาผู้พลัดถิ่น และการที่พวกเขาถูกประหัตประหารจากสังคมให้เป็นประเด็นระดับชาติ บรรณาธิการเลือกใช้คำที่คล้ายกันในการนำเสนอวิกฤตการณ์ชาวโรฮิงจา เช่น pro-Rohingya Muslim minority และ anti-Myanmar ruling elite การเลือกใช้คำที่เป็นไปในทางเดียวกันของหนังสือพิมพ์ มีส่วนทำให้ผู้อ่านเชื่อว่ากลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาสิทธิโดยชอบธรรมในการได้รับสัญชาติและความเป็นพลเมืองของประเทศเมียนมา ในขณะเดียวกัน ฝ่ายปกครองของประเทศเมียนมาถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักเรื่องการปฏิบัติต่อชาวโรฮิงจา ข้อแก้ตัวเรื่องที่เพิกเฉยต่อกลุ่มชาติพันธุ์นี้ และการลดรอนสิทธิขั้นพื้นฐานของชาวโรฮิงจาทำให้ไม่สามารถอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นถิ่นฐานบ้านเกิดได้ เห็นได้ว่าวาทกรรมที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อนานาชาติมีความขัดแย้งกับจุดยืนและนโยบายของประเทศเมียนมา นอกจากนี้ พบว่าหนังสือพิมพ์มักใช้กรอบด้านการสื่ออารมณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการดึงดูดความสนใจผู้อ่าน มีอิทธิพลต่อทัศนคติ และส่งผลต่อพฤติกรรม ผลลัพธ์จากการกำหนดกรอบ ทำให้หนังสือพิมพ์ประสบความสำเร็จในการโน้มน้าวใจผู้อ่านให้เชื่อว่าสื่อมีความเห็นอกเห็นใจกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาจริงๆ

นอกจากนี้ ไม่เพียงแต่การใช้ข้อมูลภาษาที่เป็นตัวอักษร งานวิจัยของอัลเบอท ปอทเจส และ เจษฎา ศาลาทอง (2560: 1032-1045) ซึ่งใช้ข้อมูลเป็นภาพการชุมนุมการเมืองที่สะท้อนประเด็นโรฮิงจา ระหว่างปี พ.ศ.2552-2559 จากหนังสือพิมพ์ไทย 4 รายชื่อ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์การชุมนุมได้ผลการวิเคราะห์การสร้างภาพตัวแทนโรฮิงจาในการ์ตูนหนังสือพิมพ์อย่างน่าสนใจ ทฤษฎีในกลุ่มสัญวิทยาและแนวคิดเรื่องรหัสใช้ในการวิเคราะห์รูปสัญลักษณ์ที่ปรากฏในดวบท ทำให้เห็นการสร้างภาพตัวแทนโรฮิงจาในเชิงรูปธรรม จากข้อมูลพบว่าการ์ตูนนิสต์ใช้รูปสัญลักษณ์ชาวโรฮิงจา และมนุษย์เรื่อ มากที่สุด ซึ่งจัดเป็นรหัสบุคคล เนื่องจากรูปดังกล่าวเป็นการสร้างภาพตัวแทนแบบตรงตัว เข้าใจได้ง่าย เมื่อผู้อ่านเห็นภาพแล้วรู้สึกติดตามทำให้สามารถเชื่อมโยงกับเนื้อหารายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับชาว

โรฮีนจาได้โดยอัตโนมัติ นอกจากนี้ พบการใช้รหัสวัตถุเพื่อเปรียบเทียบกับชาวโรฮีนจา หรือเปรียบเทียบสถานการณ์ที่ชาวโรฮีนจาต้องเผชิญ เช่น รูปแพ เปรียบเหมือนความเคี้ยวคว้างและการถูกทิ้งลอยแพ รูปกระดุก/กะโหลก เปรียบเหมือนความตาย การสูญเสีย เป็นต้น ต่อมา คือ การใช้แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ เพื่ออธิบายมุมมองของการตัดสินใจที่มีต่อชาวโรฮีนจาในแต่ละตัวบท ทำให้เห็นการสร้างภาพตัวแทนโรฮีนจาในเชิงนามธรรม พบว่ามีการนำเสนอภาพตัวแทนชาวโรฮีนจา 5 อันดับ โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1)เหยื่อค้ำมนุษย์ 2) ผู้ไม่พึงประสงค์ 3) ผู้ถูกผลักไส 4) ผู้ถูกทอดทิ้ง และผู้รอคอยความช่วยเหลือ และ 5) ผู้ถูกกดทับ/กดขี่ ภาพตัวแทนโรฮีนจาในเชิงรูปธรรมและนามธรรมมีส่วนในการสร้างภาพจำของชาวโรฮีนจาให้กับผู้อ่านหรือครอบงำอัตลักษณ์ของชาวโรฮีนจาไว้ในขณะเดียวกัน

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยแบบภาคสนาม ของคุณวุฒิ ไกรฤกษ์ (2558: 1-26) เรื่อง ผู้พลัดถิ่นชาวโรฮีนจา: ภาพที่ “ซุกซ่อน” ในชุมชนมุสลิมชายแดนไทย-พม่า ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพตัวแทนใหม่ของชาวโรฮีนจาตามแนวคิดของฮอลล์ (Hall, 1997) ซึ่งแตกต่างจากภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอในสื่อต่างๆ โดยเก็บข้อมูลภาคสนามจากการเดินทางเข้าออกในพื้นที่เป็นระยะเวลาติดต่อกัน 8 เดือน และสัมภาษณ์ชาวโรฮีนจาในชุมชนมุสลิมแม่สอด อ.แม่สอด จ.ตาก จากการศึกษาพบว่าชาวโรฮีนจาในชุมชนมุสลิมแม่สอดไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอในสื่อต่างๆ แต่พยายามนำเสนอตัวตนใหม่ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เช่น การเป็นพลเมืองที่ดี เห็นได้จากพระบรมฉายาลักษณ์ที่แขวนอยู่ที่โรงไม้มือสองของชาวโรฮีนจาแทบทุกร้าน บ่งบอกถึงการยอมรับและแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ชาวโรฮีนจายังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น การร่วมบริจาคเงิน การไปร่วมงานเลี้ยง งานทำบุญ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่าชาวโรฮีนจาพยายามสร้างความกลมกลืนกับมุสลิมใน อ.แม่สอด และในขณะเดียวกันก็พยายามปกปิดความเป็นโรฮีนจา เช่น ปิดบังชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองเมื่อมีเจ้าหน้าที่รัฐหรือคนต่างถิ่นมาถาม โดยจะเลี่ยงไปใช้ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน เช่น มุสลิมพม่า เบงกาลี โดยชาวโรฮีนจาเลือกที่จะเปิดเผยตัวตนกับคนที่รู้จักคุ้นเคยเท่านั้น การพยายามสร้างตัวตนใหม่ของชาวโรฮีนจา ไม่เพียงจะทำให้หลุดพ้นจากภาพตัวแทนเดิมๆ แต่ยังเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์กับคนกลุ่มอื่น เพื่อให้ได้รับการยอมรับและสามารถเข้าถึงทรัพยากรในชุมชน เช่น การประกอบอาชีพ สิทธิทางการเมือง สวัสดิการของรัฐ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล และการคัดเลือกข้อมูล

1.1 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมกฤตภาคออนไลน์¹ที่เป็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาจากเว็บไซต์ <http://www.iqnewsclip.com> ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมกฤตภาคจากหนังสือพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษกว่า 30 รายชื่อ มีข้อมูลทั้งรูปแบบสีและขาว-ดำ ซึ่งมีความคมชัดสูง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลข่าวโรฮิงจาจากหนังสือพิมพ์ 4 รายชื่อ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และคมชัดลึก เนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยมที่มุ่งเน้นการนำเสนอข่าวที่ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้อ่านค่อนข้างเร็ว (สุปรีดี สุวรรณบุรณ. 2558: ออนไลน์) นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 รายชื่อ ยังเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดและปริมาณการจำหน่ายสูงสุด เรียงลำดับจาก ไทยรัฐ ร้อยละ 48 เดลินิวส์ ร้อยละ 24 ข่าวสด ร้อยละ 12 และคมชัดลึก ร้อยละ 5 (บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน). 2557: ออนไลน์) ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2558 ถึง วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2558 เหตุผลของการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2558 เนื่องจากเริ่มมีข่าวการพบลูกศพรอฮิงจาใน จ.สงขลา ที่สันนิษฐานเบื้องต้นว่าเกิดจากการฆาตกรรมหมู่ จากนั้นการสืบสวนขยายผลไปถึงขบวนการค้ามนุษย์ที่หลอกลวงชาวโรฮิงจาว่าจะส่งไปทำงานยังประเทศปลายทาง การค้ามนุษย์และการฆาตกรรมชาวโรฮิงจาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ส่งผลให้ประเทศไทยถูกจัดลำดับในรายงานสถานการณ์ค้ามนุษย์อยู่ในขั้น tiers 3 (Tier 3) ซึ่งหมายถึงประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายด้านการค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ และไม่ได้ใช้ความพยายาม

¹กฤตภาคออนไลน์ คือ สิ่งพิมพ์ที่ได้จากการตัดข่าวหรือบทความจากหนังสือพิมพ์และวารสารฉบับล่วงหน้า (ฉบับเก่า) แล้วนำมาผนึกลงบนกระดาษ กำหนดหัวเรื่องและระบุแหล่งที่มา โดยจะถูกรวบรวมและจัดเก็บลงบนฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ (รุ่งฤดี อภิวัฒน์ศรี; และคนอื่นๆ. 2550: 25-26)

อย่างมีนัยสำคัญที่จะแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ผลจากการถูกจัดลำดับให้อยู่ในขั้นที่ 3 ทำให้ประเทศไทยเร่งจับกุมและปราบปรามขบวนการค้ามนุษย์ อีกทั้งยังกำหนดนโยบายในการให้ความช่วยเหลือผู้พวยพที่ใช้ประเทศไทยเป็นเส้นทางผ่าน นอกจากนี้ ยังมีการร่ายข่าวเกี่ยวกับการประชุมหารือของประเทศต่างๆ ในการแก้ปัญหาผู้พวยพชาวโรฮิงจา โดยหนังสือพิมพ์รายงานข่าวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2558 และเริ่มขาดระยะในช่วงต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ.2558 กล่าวคือ ในวันหนึ่งๆ พบข่าวชาวโรฮิงจาในหนังสือพิมพ์บางฉบับเท่านั้น สาเหตุเพราะขั้นตอนการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดใกล้เสร็จสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจนถึงวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2558 เนื่องจากยังมีรายงานข่าวเกี่ยวกับชาวโรฮิงจาที่อาศัยอยู่ในสถานพักพิงในประเทศไทย และหลังจากวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2558 พบข่าวเกี่ยวกับความคืบหน้าในการดำเนินคดีในหนังสือพิมพ์บางฉบับและข่าวไม่ได้ถูกนำเสนออย่างต่อเนื่องทุกวัน จึงไม่ได้นำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ภาพแทน

1.2 การคัดเลือกข้อมูล

จากการรวบรวมข่าวชาวโรฮิงจาตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ.2558 ถึง วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2558 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อการสร้างภาพแทนชาวโรฮิงจา รายละเอียดดังนี้

- 1) รวบรวมข่าว โดยเลือกข่าวที่มีคำว่า “โรฮิงจา” ได้จำนวนทั้งสิ้น 136 ข่าว
- 2) คัดเลือกข่าวที่มีเนื้อหากล่าวถึงชาวโรฮิงจาโดยตรง และข่าวที่กล่าวถึงการกระทำของกลุ่มคนอื่นๆ ที่ปฏิบัติต่อชาวโรฮิงจา ได้ข้อมูลทั้งสิ้น 96 ข่าว โดยแยกเป็นไทยรัฐ 25 ข่าว เดลินิวส์ 20 ข่าว ข่าวสด 26 ข่าว และคมชัดลึก 25 ข่าว โดยใช้ข้อมูลในทุกส่วนประกอบของข่าว คือ พาดหัวข่าว ส่วนนำ ส่วนเชื่อม หัวข้อข่าวที่เป็นข่าวต่อ และเนื้อข่าว แต่ในส่วนของการดำเนินคดีผู้กระทำความผิด และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยจะตัดส่วนนี้ออก ซึ่งจะปรากฏเป็นเพียงย่อหน้าภายในเนื้อข่าวเท่านั้น เนื่องจากไม่ได้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่วิเคราะห์ในงานวิจัย ไม่มีผลต่อการศึกษาประเด็นและกลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจา

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาตามกรอบการวิเคราะห์ของ ฟาน เดค (van Dijk, 1988; & 1991) โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 วิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจา โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ พาดหัวข่าว และเนื้อหาข่าว ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ตัวอย่างแสดงการแบ่งส่วนประกอบของข่าวเพื่อวิเคราะห์ประเด็น

ที่มา: 4 ทฤษฎี 'โรฮีนจา' แหกค่าย-หาผิว. (2558, 10 มิถุนายน). ไทยรัฐ. ออนไลน์.

2.2 วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์

โรฮีนจา

2.3 ตีความและอธิบายภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

2.1 วิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา

การวิเคราะห์ประเด็นข่าว ผู้วิจัยใช้แนวคิดตามโครงสร้างทางความหมายระดับมหภาคของ ฟาน เดค (van Dijk, 1988) โดยใช้กฎหมายในการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสรุปประเด็น ซึ่งมี 4 กฎ ดังนี้

1. กฎการกล่าวอย่างกว้างๆ คือ การแทนที่ด้วยคำที่มีความหมายครอบคลุมคำต่างๆ
2. กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่ใช่เงื่อนไขและไม่มีผลจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจ

เข้าใจ

3. กฎการรวม คือ การตัดข้อมูลที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยออก แล้วนำไปรวมเข้ากับ ประพจน์มหภาคในเนื้อความ

4. กฎการสร้างใหม่ คือ การรวมการกระทำและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับ เงื่อนไข ส่วนประกอบ หรือผลของการกระทำเข้าด้วยกัน แล้วสร้างเป็นประพจน์ใหม่

หลังจากนั้น นำผลการสรุปประเด็นที่พบมานับ ในหนึ่งข่าวจะนับจำนวนประเด็นที่ปรากฏ หากประเด็นซ้ำจะไม่นับ เช่น ในข่าวพบประเด็นการให้ความช่วยเหลือชาวโรฮิงจา 2 ครั้ง เวลานั้น ประเด็นจะนับเป็น 1 ครั้ง

2.2 วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจา

การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาเป็นการวิเคราะห์ในระดับจุลภาค ผู้วิจัยใช้แนวทางการศึกษาของฟาน เดค (van Dijk, 1991) ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้าน คือ ความหมาย รูปแบบการใช้ภาษา และวาทศิลป์

1. ความหมาย เน้นการวิเคราะห์กลวิธีที่สื่อความหมายโดยนัย กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ไม่ได้สื่อความด้วยการใช้ถ้อยคำที่ตรงประเด็น ชัดเจน แต่กล่าวโดยอ้อมผ่านกลวิธีที่ทำให้ผู้อ่านเกิดการอนุมานหรือสรุปความเอง

2. รูปแบบการใช้ภาษา คือ ลีลาที่นักหนังสือพิมพ์ใช้ในการเขียนข่าวเพื่อถ่ายทอดความหมายเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ แบ่งย่อยออกเป็น 1) รูปแบบคำศัพท์ และ 2) รูปแบบโครงสร้างประโยค

3. วาทศิลป์ คือ วิธีการที่หนังสือพิมพ์ใช้เพื่อสื่อความเกี่ยวกับชาวโรฮิงจาผ่านการเขียนด้วยรูปแบบเฉพาะ เช่น การกล่าวซ้ำ การกล่าวเกินจริง การกล่าวน้อยกว่าความเป็นจริง การใช้ความเปรียบ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม กลวิธีทางภาษาที่พบในงานวิจัยนี้อาจพบนอกเหนือจากเกณฑ์ของฟาน เดค โดยผู้วิจัยจะพิจารณาตามข้อมูลเป็นหลัก ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์นำเสนอควบคู่ไปกับการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา เนื่องจากกลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในประเด็นต่างๆ มีส่วนสำคัญในการสร้างและเน้นย้ำภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 ทัศนคติและอธิบายภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

พิจารณาจากผลการวิเคราะห์ประเด็นและกลวิธีทางภาษาที่พบในการเสนอข่าว เพื่อนำไปสู่การตีความ จัดกลุ่ม และอธิบายภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

3. การสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุป อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอนแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา
2. ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา
3. ผลการวิเคราะห์ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

1. ผลการวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข่าว พบประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา 2) ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา 3) การกีดกันชาวโรฮีนจา 4) พฤติกรรมชาวโรฮีนจา และ 5) การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา อย่างไรก็ตาม ในส่วนเนื้อหาข่าวซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อย ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มข้อมูลเป็นประเด็นย่อยภายใต้ประเด็นหลัก 5 ประเด็น

1. การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับการมอบน้ำ อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้แก่ชาวโรฮีนจา การซ่อมแซมเรือที่ชาวโรฮีนจาใช้ในการเดินทางและให้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง การให้การรักษายาบาลชาวโรฮีนจาที่บาดเจ็บ การนำศพชาวโรฮีนจามาประกอบพิธีตามหลักศาสนา การอนุญาตให้ชาวโรฮีนจาขึ้นฝั่ง การให้ชาวโรฮีนจาอาศัยในศูนย์พักพิงชั่วคราว และการรับชาวโรฮีนจามาอยู่อาศัยอยู่ในประเทศ หนังสือพิมพ์เขียนรายละเอียดดังกล่าวไว้ในส่วนของเนื้อหาข่าว อย่างไรก็ตาม รายละเอียดดังกล่าวสามารถแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 ประเด็นย่อย คือ

1) ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือที่มีขั้นตอนกระบวนการไม่ซับซ้อน สามารถทำให้เสร็จสิ้นได้ในเวลาอันสั้น ส่วนใหญ่เป็นการอนุเคราะห์สิ่งต่างๆ แก่ชาวโรฮีนจาเป็นรายครั้ง และ

2) การให้แหล่งพักพิง หมายถึง การอนุญาตให้ชาวโรฮีนจาเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศ โดยให้อยู่ในสถานพักพิงหรือพื้นที่ที่จัดไว้ให้

(1) น.ต.วีระพงษ์ นาคประสิทธิ์ ผบ.หน่วยปฏิบัติการหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งที่ 491 กองทัพเรือ ซึ่งตั้งฐานปฏิบัติการส่วนหน้าที่เกาะหลีเป๊ะ อ.เมือง จ.สตูล กล่าวถึงการช่วยเหลือชาวโรฮีนจากว่า 300 คนที่แออัดอยู่ในเรือดัดแปลงลำหนึ่งซึ่งลอยลำอยู่บริเวณทิศตะวันออกของเกาะหลีเป๊ะตั้งแต่เมื่อช่วงปลายวันที่ 14 พ.ค.ที่ผ่านมา ว่าหลังเจ้าหน้าที่ซ่อมเครื่องยนต์ของเรือ

พร้อมแบ่งเชื้อเพลิง น้ำจืด และเสบียงอาหารให้แล้ว ได้ทำการผลักดันเรือลำดังกล่าวให้พ้นออกจากน่านน้ำไทยตั้งแต่วันที่ 03.00 น. ที่ผ่านมา

(ช่วยอีก 106 โรฮีนจา ถูกปล่อยเกาะ. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (1) สรุปความได้ว่าเจ้าหน้าที่กล่าวว่าได้ให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจาแล้วจึงผลักดันเรือออกนอกเขตประเทศ ผู้วิจัยใช้การตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดรายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ ข้อความส่วนขยายชาวโรฮีนจา และการผลักดันเรือชาวโรฮีนจาออกนอกเขตประเทศออก

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

น.ต.วีระพงษ์ นาคประสิทธิ์ ผบ.หน่วยปฏิบัติการหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งที่ 491 กองทัพเรือ ซึ่งตั้งฐานปฏิบัติการส่วนหน้าที่เกาะหลีเป๊ะ อ.เมือง จ.สตูล กล่าวถึงการช่วยเหลือชาวโรฮีนจาว่า 300 คนที่แออัดอยู่ในเรือคัดแปลงลำหนึ่งซึ่งลอยลำอยู่บริเวณทิศตะวันออกของเกาะหลีเป๊ะตั้งแต่เมื่อช่วงบ่ายวันที่ 14 พ.ค.ที่ผ่านมา ว่าหลังจากเจ้าหน้าที่ซ่อมเครื่องยนต์ของเรือพร้อมแบ่งเชื้อเพลิง น้ำจืด และเสบียงอาหารให้แล้ว ได้ทำการผลักดันเรือลำดังกล่าวให้พ้นออกจากน่านน้ำไทยตั้งแต่วันที่ 03.00 น. ที่ผ่านมา

จากนั้นใช้ กฎการรวม คือ หลังจากการตัดข้อมูลที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยออกแล้ว นำไปรวมเข้ากับประพจน์มหภาคที่ถูกเลือกจากในเนื้อความ พิจารณาว่าการซ่อมเครื่องยนต์ของเรือ การแบ่งเชื้อเพลิง น้ำจืด และเสบียงอาหาร เป็นรายละเอียดปลีกย่อย จึงตัดข้อมูลดังกล่าวออก แล้วนำไปรวมเข้ากับประพจน์มหภาคที่ถูกเลือกจากในเนื้อความ คือ การช่วยเหลือชาวโรฮีนจา

กฎการรวม

• การช่วยเหลือชาวโรฮีนจา + • เจ้าหน้าที่ซ่อมเครื่องยนต์ของเรือ พร้อมแบ่งเชื้อเพลิง น้ำจืด และเสบียงอาหารให้	}	ประเด็นย่อยความช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน ภายใต้ประเด็นหลักการให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา

พิจารณาว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นการอนุเคราะห์สิ่งของให้แก่ชาวโรฮีนจาเป็นรายครั้ง จึงสรุปได้ว่าเนื้อหาข่าวส่วนนี้เป็น “ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน” ภายใต้ประเด็นหลัก “การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา”

(2) รัฐบาลอินโดนีเซียและรัฐบาลมาเลเซียแจ้งว่าได้ยุติมาตรการผลักดันเรือผู้อพยพแล้ว พร้อมช่วยเหลือผู้อพยพโรฮิงยาทางเรือจากพม่าและบังกลาเทศที่ยังลอยลำในทะเลราว 7,000 คนขึ้นฝั่ง เพื่อพักพิงได้ภายใน 1 ปี โดยอินโดนีเซียให้ความช่วยเหลือรับผู้ลี้ภัยหลายร้อยคนที่ลอยเรืออยู่กลางทะเล ขึ้นชายฝั่งจังหวัดอาเจะห์ ทางตอนเหนือของเกาะสุมาตรา

(7 พัน โรฮิงยารอด พม่ายอม อินโด-มาเลย์ช่วย. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (2) กล่าวถึงการรับชาวโรฮิงจาขึ้นฝั่งและให้อาศัยอยู่ในประเทศ ผู้วิจัยใช้กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัย ตัดรายละเอียดเกี่ยวกับการหยุดผลักดันเรือผู้อพยพของประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย และ ตัดรายละเอียดเสริมเกี่ยวกับผู้อพยพชาวโรฮิงจา คือ จำนวน และสภาพการเดินทาง ออก

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

รัฐบาลอินโดนีเซียและรัฐบาลมาเลเซียแจ้งว่าได้ยุติมาตรการผลักดันเรือผู้อพยพแล้ว พร้อมช่วยเหลือผู้อพยพโรฮิงยาทางเรือจากพม่าและบังกลาเทศที่ยังลอยลำในทะเลราว 7,000 คนขึ้นฝั่ง เพื่อพักพิงได้ภายใน 1 ปี โดยอินโดนีเซียให้ความช่วยเหลือรับผู้ลี้ภัยหลายร้อยคนที่ลอยเรืออยู่กลางทะเล ขึ้นชายฝั่งจังหวัดอาเจะห์ ทางตอนเหนือของเกาะสุมาตรา

จากนั้นใช้ กฎการรวม คือ หลังจากการตัดข้อมูลที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยออก แล้วนำไปรวมเข้ากับประพจน์มหภาคที่ถูกเลือกจากในเนื้อความ พิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่อนุญาตให้ชาวโรฮิงจาอาศัยอยู่ในประเทศ และจุดที่รับชาวโรฮิงจาขึ้นฝั่ง เป็นรายละเอียดปลีกย่อย จึงตัดข้อมูลดังกล่าวออก แล้วนำไปรวมเข้ากับประพจน์มหภาคที่ถูกเลือกจากในเนื้อความ คือ ช่วยเหลือผู้อพยพโรฮิงจา

กฎการรวม

• ช่วยเหลือผู้อพยพโรฮิงจา

+

• ขึ้นฝั่ง เพื่อพักพิงได้ภายใน 1 ปี

+

• อินโดนีเซียให้ความช่วยเหลือรับผู้ลี้ภัย
ขึ้นชายฝั่งจังหวัดอาเจะห์
ทางตอนเหนือของเกาะสุมาตรา

ประเด็นย่อยการให้แหล่งพักพิง

ภายใต้ประเด็นหลักการให้ความช่วยเหลือ

ชาวโรฮิงจา

พิจารณาว่า การดำเนินนโยบายของประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย เป็นการอนุญาตให้ชาวโรฮีนจาเข้ามาพักพิงอาศัยอยู่ในประเทศ จึงสรุปได้ว่าเนื้อหาข่าวส่วนนี้เป็น “การให้แหล่งพักพิง” ภายใต้ประเด็นหลัก “การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา”

ส่วนพาดหัวข่าวที่จัดว่าเป็นพาดหัวข่าวที่กล่าวถึงประเด็นการให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา พบคำกริยาที่มีความหมายถึงการสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยส่วนใหญ่พบคำว่า “ช่วย” ตัวอย่างเช่น

(3) ช่วย 30 โรฮิงยาถูกทิ้งกลางป่า

(ช่วย 30 โรฮิงยาถูกทิ้งกลางป่า. 2558: ออนไลน์)

ผู้วิจัยใช้กฎการตัด โดยตัดข้อมูลเสริมที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาความออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดข้อความส่วนขยายชาวโรฮีนจา คือ จำนวน และสภาพชาวโรฮีนจา ออก

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อหาความออก

ช่วย 30 โรฮิงยาถูกทิ้งกลางป่า

หลังจากตัดรายละเอียดส่วนขยายออก และพิจารณาคำว่า “ช่วย” ซึ่งสื่อความถึงการสงเคราะห์ช่วยเหลือ สามารถสรุปประเด็นของพาดหัวข่าวในตัวอย่าง (3) ได้ว่าเป็นประเด็น “การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา”

2. ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา ประกอบด้วยรายละเอียดที่ให้ข้อมูลว่าชาวโรฮีนจาถูกกักขัง ถูกทำร้ายร่างกาย ถูกปล่อยทิ้งกลางทาง ถูกสังหาร และรายละเอียดเกี่ยวกับการเดินทางของชาวโรฮีนจาทางทะเลและทางบก โดยสามารถแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 ประเด็นย่อย คือ

1) การถูกทำร้าย หมายถึง การที่ชาวโรฮีนจาถูกกลุ่มขบวนการค้ำมนุษย์ใช้ความรุนแรงหรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย จิตใจ และชีวิต

2) การเดินทาง หมายถึง ความลำบากของชาวโรฮีนจาที่เกิดขึ้นจากการเดินทางอพยพ

(4) ทั้งหมดนี้ให้การว่าถูกนายหน้าคนไทยและชาวเมียนมาหลอกลวงเข้ามาทำงานใน จ.พังงา และ จ.ภูเก็ต เสียค่านายหน้าคนละ 17,000 บาท ขึ้นเรือที่ชายฝั่งหมาวางข้ามแม่น้ำกระบุรี จ.ระนอง นายหน้าคนไทยนำรถกระบะไปรับ และให้เดินอ้อมเขาเลี้ยวด้านตรวจ พักที่แคมป์ชั่วคราวกลางหุบเขาบ้านในว่ม หมู่ 8 พอทราบว่าการกวาดล้างจึงปล่อยทิ้งให้อดโงบางคนเป็นไข้หนาวสั่นจึงมาขออาหารชาวบ้าน นอกจากนี้ หญิงสาว 4 คนระบุว่าถูกนายหน้าชาวไทยรุมข่มขืนในแคมป์ด้วย

(จับนายกดางฯ ค้าโรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (4) เป็นข้อมูลที่ชาวโรฮีนจาบอกแก่เจ้าหน้าที่ว่าประสบกับเหตุการณ์ใดบ้าง ผู้วิจัยใช้กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือออกไปจากข้อมูลเนื้อความที่ถูกตัด คือ รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการหลอกลวงไปทำงานต่างประเทศ การเดินทาง แคมป์ที่พัก และสาเหตุที่นายหน้าทั้งชาวโรฮีนจา

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

ทั้งหมดให้กรว่าถูกนายหน้าคนไทยและชาวเมียนมาหลอกลวงเข้ามาทำงานในจ.พังงาและจ.ภูเก็ต เสียค่านายหน้าคนละ 17,000 บาท ขึ้นเรือที่ชายฝั่งมหาสารคามแม่น้ำกระบี่ จ.ระนอง นายหน้าคนไทยนำรถกระบะไปรับ และให้เดินอ้อมเขาเลี้ยวด้านตรงจ. พักที่แคมป์ชั่วคราวกลางหุบเขาบ้านในง่อม หมู่ 8 พอทราบว่าทางการตรวจค้นจึงปล่อยทิ้งให้อดโซ่ บางคนเป็นไข้หนาวสั่นจึงมาขออาหารชาวบ้าน นอกจากนี้หญิงสาว 4 คนระบุว่าถูกนายหน้าชาวไทยรุมข่มขืนในแคมป์ด้วย

จากนั้นใช้ กฎการกล่าวอย่างกว้างๆ คือ การแทนที่ด้วยคำที่มีความหมายครอบคลุมเนื้อความหลักที่กล่าวถึงในข่าว พิจารณาเนื้อความที่ระบุว่าชาวโรฮีนจาถูกหลอกลวงว่าจะได้งานทำ ถูกนายหน้าหลอกลวง และถูกรุมข่มขืน เป็นเนื้อหาย่อยๆ ซึ่งสามารถกล่าวอย่างกว้างๆ ได้ว่าเป็นการถูกทำร้าย

กฎการกล่าวอย่างกว้างๆ

• ถูกนายหน้าคนไทยและชาวเมียนมา
หลอกลวงเข้ามาทำงาน	}	ประเด็นย่อยการถูกทำร้าย
+		ภายใต้ประเด็นหลักความลำบาก
• ถูกปล่อยทิ้ง		และความทุกข์ของชาวโรฮีนจา
+		
• ถูกนายหน้าชาวไทยรุมข่มขืนในแคมป์		

พิจารณาว่าเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ชาวโรฮีนจาเกิดความเสียหายแก่ร่างกายและจิตใจ จึงสรุปได้ว่าเนื้อหาข่าวส่วนนี้เป็น “การถูกทำร้าย” ภายใต้ประเด็นหลัก “ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา”

(5) ทั้งนี้ จากการสอบถามชาวโรฮีนจาซึ่งมีคุณสมบัติภาษาอังกฤษอยู่ 2-3 คน ทราบว่าได้อพยพออกมาจากเมืองยะไข่ ประเทศเมียนมา อยู่กลางทะเลกว่า 3 เดือนแล้ว เพื่อต้องการมุ่งหน้าไปประเทศมาเลเซีย และเมื่อมาถึงระหว่างเกาะตะรุเตากับเกาะไข่เครื่องเรือเกิดขัดข้องจึงต้องจอดลอยลำ ทั้งนี้ในระหว่างเดินทางจากประเทศเมียนมามีชาวโรฮีนจาบนเรือเสียชีวิตไปแล้ว 10 คน จึงได้นำศพทั้งลง

ทะเลไป

(โกโต้มอบตัว 16 พ.ค. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (5) เป็นคำบอกเล่าของชาวโรฮีนจาเกี่ยวกับการเดินทาง ผู้วิจัยใช้กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดรายละเอียดเสริมเกี่ยวกับชาวโรฮีนจาที่เป็นผู้ให้ข้อมูล การเดินทาง และการทิ้งศพลงทะเล ออก

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

ทั้งนี้ จากการสอบถามชาวโรฮีนจาซึ่งมีคุณสมบัติภาษาอังกฤษอยู่ 2-3 คน ทราบว่าได้อพยพออกมาจากเมืองยะไข่ ประเทศเมียนมา อยู่กลางทะเลกว่า 3 เดือนแล้ว เพื่อต้องการมุ่งหน้าไปประเทศมาเลเซีย และเมื่อมาถึงระหว่างเกาะตะรุเตากับเกาะไข่ เครื่องเรือเกิดขัดข้องจึงต้องจอดลอยลำ ทั้งนี้ ในระหว่างเดินทางจากประเทศเมียนมามีชาวโรฮีนจาบนเรือเสียชีวิตไปแล้ว 10 คน จึงได้นำศพทิ้งลงทะเลไป

จากนั้นใช้ กฎการสร้างใหม่ คือ การรวมลำดับของเหตุการณ์หรือผลของการกระทำ แล้วสร้างเป็นประพจน์ใหม่ พิจารณาเนื้อความที่บอกจุดเริ่มต้นของการเดินทาง ลักษณะการเดินทาง เป้าหมายของการเดินทาง ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเดินทาง และผลที่เกิดจากการเดินทาง สามารถสร้างเป็นประพจน์ใหม่ได้ว่า การเดินทาง

กฎการสร้างใหม่

• อพยพออกมาจากเมืองยะไข่ ประเทศเมียนมา	}	ประเด็นย่อยการเดินทาง
ภายใต้ประเด็นหลักความลำบาก
และความทุกข์ของชาวโรฮีนจา
+		
• อยู่กลางทะเล		
+		
• มุ่งหน้าไปประเทศมาเลเซีย		
+		
• เครื่องเรือเกิดขัดข้อง		
+		
• ชาวโรฮีนจาบนเรือเสียชีวิต		

พิจารณาลำดับเหตุการณ์และสิ่งที่เกิดขึ้นว่าเป็นสภาวะในระหว่างการเดินทาง จึงสรุปได้ว่าเนื้อหาข่าวส่วนนี้เป็นประเด็นย่อย “การเดินทาง” ภายใต้ประเด็นหลัก “ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา”

ส่วนพาดหัวข่าวที่จัดว่าเป็นพาดหัวข่าวที่กล่าวถึงประเด็นความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา พบคำกริยาที่ชาวโรฮีนจาเป็นฝ่ายรับการกระทำนั้น เช่น “ทิ้ง” “ปล่อยเกาะ” “ขี้กาม” เป็นต้น

(6) แฉแก๊งค้ำมนุษย์ ขี้กามสาวโรฮีนจา

(แฉแก๊งค้ำมนุษย์ ขี้กามสาวโรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

ผู้วิจัยใช้กฎการตัด โดยตัดข้อมูลเสริมที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความออก จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดคำกริยาที่กระทำต่อกลุ่มขบวนการค้ำมนุษย์ออก

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

แฉแก๊งค้ำมนุษย์ ขี้กามสาวโรฮีนจา

หลังจากตัดรายละเอียด พิจารณา คำว่า “ขี้กาม” ซึ่งชาวโรฮีนจาเป็นผู้รับการกระทำนั้น กล่าวคือ ชาวโรฮีนจาถูกล่วงละเมิดทางเพศ สามารถสรุปประเด็นของพาดหัวข่าวในตัวอย่าง (6) ได้ว่าเป็นประเด็น “ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา”

3. การกีดกันชาวโรฮีนจา มีรายละเอียดเกี่ยวกับการลาดตระเวน ฝึกระวังชาวโรฮีนจา การผลักดันเรือชาวโรฮีนจาออกนอกน่านน้ำ การไม่อนุญาตให้ชาวโรฮีนจาขึ้นฝั่ง การปิดเส้นทางที่ชาวโรฮีนจาใช้ในการเดินทาง ประชาชนประท้วงไม่รับผู้อพยพและต่อต้านการตั้งศูนย์พักพิงชาวโรฮีนจา โดยสามารถแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 ประเด็นย่อย คือ

1) การผลักดันออกนอกประเทศ หมายถึง กระบวนการที่แต่ละประเทศกระทำเพื่อไม่ให้ชาวโรฮีนจาสามารถเข้ามาในน่านน้ำหรือเขตแดนได้

2) การต่อต้านจากประชาชน หมายถึง การแสดงออกของประชาชนที่ไม่เห็นด้วยและไม่ต้องการให้ประเทศรับชาวโรฮีนจาเข้ามาดูแล

(7) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ในช่วงนี้ทหารเรือ ตำรวจน้ำและหน่วยยามฝั่งของประเทศมาเลเซียนำขบวนเรือรบ 12 ลำ ตรึงบริเวณน่านน้ำประเทศมาเลเซียรอยต่อกับน่านน้ำไทย ตั้งแต่รัฐเปอรลิส รัฐปีนัง รัฐเคดาห์ และรัฐเปรัก เพื่อสกัดกั้นป้องกันไม่ให้เรือชาวโรฮีนจาเข้าไปในประเทศมาเลเซีย ขณะนี้ชาวโรฮีนจาอพยพไปอยู่ในประเทศมาเลเซียเป็นจำนวนมากจนเป็นการสร้างภาระให้รัฐบาลประเทศมาเลเซียไปแล้ว

(พม่าปิดร่วมถก แก้ปัญหาโรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (7) สรุปความได้ว่าประเทศมาเลเซียกั้นเขตน่านน้ำ ไม่ให้เรือชาวโรฮีนจาเข้า ผู้วิจัยใช้กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือ

ออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดรายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หน่วยยามฝั่ง ข้อความส่วนขยายน่านน้ำ มาเลเซีย และข้อมูลที่กล่าวว่าชาวโรฮีนจาอพยพไปอาศัยอยู่และเป็นภาระแก่ประเทศมาเลเซีย ออก

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ในช่วงนี้ทหารเรือ ตำรวจน้ำและหน่วยยามฝั่งของประเทศมาเลเซียนำ ขบวนเรือรบ 12 ลำ ตีรั้งบริเวณน่านน้ำประเทศมาเลเซียรอยต่อกับน่านน้ำไทย ตั้งแต่รัฐเปอรลิส รัฐ ปีนัง รัฐเคดาห์ และรัฐเปรัก เพื่อสกัดกั้นป้องกันไม่ให้เรือชาวโรฮีนจาเข้าไปในประเทศมาเลเซีย ขณะนี้ ชาวโรฮีนจาอพยพไปอยู่ในประเทศมาเลเซียเป็นจำนวนมากจนเป็นการสร้างภาระให้รัฐบาลประเทศ มาเลเซียไปแล้ว

จากนั้นใช้ กฎการสร้างใหม่ คือ การรวมลำดับของเหตุการณ์หรือผลของการกระทำ แล้วสร้าง เป็นประพจน์ใหม่ พิจารณาการกระทำและผลของการกระทำที่มุ่งหวัง คือ การกั้นเขตน่านน้ำ เพื่อ ป้องกันไม่ให้เรือชาวโรฮีนจาเข้าประเทศ สามารถสร้างเป็นประพจน์ใหม่ได้ว่า การผลักดันออกนอก ประเทศ

กฎการสร้างใหม่

• ทหารเรือ ตำรวจน้ำและหน่วยยามฝั่ง ตีรั้งบริเวณน่านน้ำประเทศมาเลเซีย + • สกัดกั้นป้องกันไม่ให้เรือชาวโรฮีนจา เข้าไปในประเทศมาเลเซีย	}	ประเด็นย่อยการผลักดันออกนอกประเทศ ภายใต้ประเด็นหลักการกีดกันชาวโรฮีนจา

พิจารณาการกระทำของประเทศมาเลเซียและผลที่ต้องการ จึงสรุปได้ว่าเนื้อหาบางส่วนนี้ เป็น ประเด็นย่อย “การผลักดันออกนอกประเทศ” ซึ่งอยู่ภายใต้ประเด็นหลัก “การกีดกันชาวโรฮีนจา”

(8) เครือข่ายยื่นกรณเจตนาเดิมเมื่อปี 2552 คัดค้านแนวคิดจัดตั้งศูนย์ผู้อพยพชาวโรฮีนจาใน พื้นที่ จ.ระนอง เพราะปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นจากแรงงานต่างด้าวก็ก่อให้เกิดผลกระทบมากเพียงพอ อยู่แล้ว อย่ามัวแต่กลัวต่างชาติหรือกลุ่มสิทธิมนุษยชนให้มาก ต้องคิดถึงคนในพื้นที่ด้วย

(ประยุทธ์ปัดตั้งศูนย์โรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (8) กล่าวถึงกลุ่มเครือข่ายที่คัดค้านแนวคิดการให้ความช่วยเหลือแก่ชาวโรฮีนจา ผู้วิจัยใช้กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือ ออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดรายละเอียดที่กล่าวถึงเจตนารมณ์เดิมในการคัดค้าน สถานที่ตั้งศูนย์อพยพ

และรายละเอียดที่กล่าวถึงการเรียกร้องให้รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของคนในพื้นที่มากกว่าชาวโรฮีนจาซึ่งเป็นผู้อพยพ ออก

กฎการตัด โดยการใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

เครือข่ายเอ็นจีโอกรณเจตนาเดิมเมื่อปี 2552 คัดค้านแนวคิดจัดตั้งศูนย์ผู้อพยพชาวโรฮีนจาในพื้นที่ จ.ระนอง เพราะปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นจากแรงงานต่างด้าวก็ก่อให้เกิดผลกระทบมากเพียงพออยู่แล้ว อย่างมีว่แต่กัลว่ต่างชาดิหรือกลุ่มสิทธิมนุษยชนให้มาก ต้องคิดถึงคนในพื้นที่ด้วย

จากนั้นใช้กฎการสร้างใหม่ โดยพิจารณาการกระทำและสาเหตุของการกระทำ คือ การคัดค้านการจัดตั้งศูนย์อพยพ เนื่องจากคนในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาแรงงานต่างด้าวอยู่แล้ว จึงไม่ต้องการให้มีชาวโรฮีนจาเพิ่มอีก สามารถสร้างเป็นประพจน์ใหม่ได้ว่าเป็นการต่อต้านจากประชาชน

กฎการสร้างใหม่

• เครือข่ายคัดค้านแนวคิดจัดตั้งศูนย์ผู้อพยพชาวโรฮีนจา	+	• แรงงานต่างด้าวก็ก่อให้เกิดผลกระทบมากเพียงพออยู่แล้ว	ประเด็นย่อยการต่อต้านจากประชาชน ภายใต้ประเด็นหลักการกีดกันชาวโรฮีนจา

พิจารณาว่าการคัดค้านดังกล่าวมาจากเครือข่ายประชาชนที่ไม่เห็นด้วยและไม่ต้องการให้ประเทศเปิดรับชาวโรฮีนจาเข้ามาดูแล จึงสรุปได้ว่าเนื้อหาข้างส่วนนี้เป็น “การต่อต้านจากประชาชน” ภายใต้ประเด็นหลัก “การกีดกันชาวโรฮีนจา”

ส่วนพาดหัวข่าว พบคำกริยาที่แสดงถึงการกระทำที่ไม่ต้องการให้ชาวโรฮีนจาเข้าประเทศ เช่น “ไม่ยอมรับ” “ต่อต้าน” เป็นต้น

(9) ไทยใจแข็งไม่ยอมรับ 450 โรฮีนจา

(ไทยใจแข็งไม่ยอมรับ 450 โรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

ผู้วิจัยใช้กฎการตัด โดยตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดส่วนขยายประธาน และตัวเลขบอกจำนวนชาวโรฮีนจา ออก

กฎการตัด โดยการใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

ไทยใจแข็งไม่ยอมรับ 450 โรฮีนจา

หลังจากตัดรายละเอียดส่วนขยายออก และพิจารณากลุ่มคำ “ไม่ยอมรับ” ซึ่งเป็นการกระทำที่สื่อความถึงความต้องการให้ชาวโรฮีนจาอยู่ในประเทศ สามารถสรุปประเด็นของพาดหัวข่าวในตัวอย่าง (9) ได้ว่าเป็นประเด็น “การกีดกันชาวโรฮีนจา”

4. พฤติกรรมชาวโรฮีนจา ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับกระทำของชาวโรฮีนจา ได้แก่ การทำลายข้าวของ การรวมตัวกันก่อม็อบ การประท้วง การหลบหนีออกจากสถานพักพิง การขอให้ทางการส่งตัวไปประเทศที่สาม การขอบริโภคลือลามกอนาจาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นย่อย คือ

1) การก่อให้เกิดความวุ่นวายและเสียหาย หมายถึง การกระทำของชาวโรฮีนจาที่ส่งผลให้เกิดความเดือดร้อนและเป็นปัญหาแก่ผู้อื่น

2) การร้องขอ หมายถึง ข้อเรียกร้องของชาวโรฮีนจาที่แสดงความต้องการของตนแก่ผู้ดูแล (10) เมื่อเวลา 07.00 น. วันที่ 17 มิ.ย. เจ้าหน้าที่หน่วยความมั่นคงจังหวัดระนอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.เมืองระนอง รับแจ้งเหตุชายชาวโรฮีนจา 4 ราย ที่อยู่ในการดูแลของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย จ.ระนอง หลบหนีจากที่พักในที่ทำการสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย ซอยเจ็ดท่าอ. 4 ต.บางนอน อ.เมือง จ.ระนอง จากที่อยู่ในการดูแลและคุ้มครองทั้งหมด 37 ราย หลังจากเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย ตรวจเพียงนอนในช่วงเช้า คาดอาจเป็นรั้วหลบหนีช่วงกลางดึก

(รูป 4 โรฮีนจาหนีอีกที่ระนอง. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (10) กล่าวถึงการรับแจ้งเหตุชาวโรฮีนจาหลบหนี ผู้วิจัยใช้กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดรายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับวันเวลา รายละเอียดเสริมเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่และชาวโรฮีนจา รายละเอียดเกี่ยวกับสถานพักพิง และการสันนิษฐานของเจ้าหน้าที่

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

เมื่อเวลา 07.00 น. วันที่ 17 มิ.ย. เจ้าหน้าที่หน่วยความมั่นคงจังหวัดระนอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.เมืองระนอง รับแจ้งเหตุชายชาวโรฮีนจา 4 ราย ที่อยู่ในการดูแลของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย จ.ระนอง หลบหนีจากที่พักในที่ทำการสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย ซอยเจ็ดท่าอ. 4 ต.บางนอน อ.เมือง จ.ระนอง จากที่อยู่ในการดูแลและคุ้มครองทั้งหมด 37 ราย หลังจากเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย ตรวจเพียงนอนในช่วงเช้า คาดอาจเป็นรั้วหลบหนีช่วงกลางดึก

หลังจากการตัด ได้ใจความสำคัญ คือ ชาวโรฮีนจาหลบหนีออกจากที่พัก พิจารณาว่า พฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ดูแล จึงสรุปได้ว่าเนื้อหาส่วนนี้เป็น “การก่อให้เกิด ความวุ่นวายและเสียหาย” ภายใต้ประเด็นหลัก “พฤติกรรมชาวโรฮีนจา”

(11) เรียกร้องขอไปประเทศที่ 3 โดยระบุจะไปประเทศมาเลเซีย ไม่ขอไปสหรัฐอเมริกา

(พล.ท.มนัสเปิดใจได้ข้อหา ไม่เกี่ยวเงินโรฮิงยา. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (11) สรุปความได้ว่าชาวโรฮีนจาแสดงความต้องการขอเดินทางไปประเทศที่ 3 ผู้วิจัย ใช้กฎการรวม คือ การตัดข้อมูลที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยออก แล้วนำไปรวมเข้ากับประพจน์มหภาค ที่ถูกเลือกจากในเนื้อความ พิจารณารายละเอียดที่ระบุประเทศที่ชาวโรฮีนจาต้องการไปและประเทศที่ ชาวโรฮีนจาไม่ต้องการไป ว่าเป็นรายละเอียดปลีกย่อย จึงตัดข้อมูลดังกล่าวออก แล้วนำไปรวมเข้ากับ ประพจน์มหภาคที่ถูกเลือกจากในเนื้อความ คือ เรียกร้องขอไปประเทศที่ 3

กฎการรวม

• เรียกร้องขอไปประเทศที่ 3	}	ประเด็นย่อยการร้องขอ
ภายใต้ประเด็นหลักพฤติกรรมชาวโรฮีนจา
+		
• ระบุจะไปประเทศมาเลเซีย		
+		
• ไม่ขอไปสหรัฐอเมริกา		

พิจารณาว่า รายละเอียดความต้องการดังกล่าวเป็นสิ่งที่ชาวโรฮีนจาเรียกร้องขอ จึงสรุปได้ว่า เนื้อหาส่วนนี้เป็น “การร้องขอ” ภายใต้ประเด็นหลัก “พฤติกรรมชาวโรฮีนจา”

ส่วนในพาดหัวข่าว ปรากฏคำที่กล่าวถึงพฤติกรรมต่างๆ ของชาวโรฮีนจา เช่น “แหกค่าย” “แย่งอาหาร” “ฆ่ากัน” “หนีศูนย์พักพิง” เป็นต้น

(12) สลดผู้อพยพโรฮีนจา แย่งอาหารฆ่ากันตาย

(สลดผู้อพยพโรฮีนจา แย่งอาหารฆ่ากันตาย. 2558: ออนไลน์)

ผู้วิจัยใช้กฎการตัด โดยตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาความออก จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดคำแสดงความรู้สึกออก ซึ่งเป็นส่วนที่เสริมเข้ามา

สลดผู้อพยพโรฮีนจา แย่งอาหารฆ่ากันตาย

หลังจากตัดรายละเอียดเสริมออก และพิจารณาคำกริยาที่ชาวโรฮีนจาเป็นผู้กระทำ คือ “แย่งอาหาร” และ “ฆ่ากัน” สามารถสรุปประเด็นของพาดหัวข่าว ตัวอย่าง (12) ได้ว่าเป็นประเด็น “พฤติกรรมชาวโรฮีนจา”

5. การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการจับกุมชาวโรฮีนจาที่แอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และชาวโรฮีนจาที่หลบหนีออกจากสถานพักพิง

(13) เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร อ.หาดใหญ่ นำโดยนายณรงค์พร ณ พัทลุง นายอำเภอหาดใหญ่ ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต.ฉลุง อ.หาดใหญ่ ร่วมกันควบคุมตัวชาวโรฮีนจา 13 คน เป็นชายล้วนได้ที่บริเวณพื้นที่เขารอยต่อระหว่างหมู่ 7 ต.ฉลุง และบ้านคลองต่อ หมู่ 10 ต.ท่าแพ อ.รัตภูมิ จ.สงขลา หลังจากที่ชาวบ้านแจ้งข้อมูลว่าพบชาวโรฮีนจากลุ่มหนึ่งเดินทางเข้ามาในพื้นที่ โดยเบื้องต้นได้นำตัวมาควบคุมไว้ที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่ เพื่อซักถามรายละเอียดพร้อมทั้งนำน้ำและอาหารมามอบให้ เพราะทุกคนอยู่ในสภาพอดโรยและอ่อนแรงมากเนื่องจากเดินทางมาอยู่ในป่ามาหลายวัน ก่อนส่งมอบให้ สภ.ทุ่งตำเสา เจ้าของพื้นที่ดำเนินคดีตามกฎหมายคนเข้าเมืองต่อไป

(ปล่อยทิ้งกลางป่า 30 โรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (13) กล่าวถึงการควบคุมตัวชาวโรฮีนจาลักลอบเข้ามาในเขตประเทศไทย เพื่อนำไปดำเนินคดีตามกฎหมาย ผู้วิจัยใช้กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดรายละเอียดเสริมเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่และชาวโรฮีนจา สถานที่จับกุม การอนุเคราะห์สิ่งยังชีพ และสภาพชาวโรฮีนจาออก

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร อ.หาดใหญ่ นำโดยนายณรงค์พร ณ พัทลุง นายอำเภอหาดใหญ่ ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต.ฉลุง อ.หาดใหญ่ ร่วมกันควบคุมตัวชาวโรฮีนจา 13 คน เป็นชายล้วนได้ที่บริเวณพื้นที่เขารอยต่อระหว่างหมู่ 7 ต.ฉลุง และบ้านคลองต่อ หมู่ 10 ต.ท่าแพ อ.รัตภูมิ จ.สงขลา หลังจากที่ชาวบ้านแจ้งข้อมูลว่าพบชาวโรฮีนจากลุ่มหนึ่งเดินทางเข้ามาในพื้นที่ โดยเบื้องต้นได้นำตัวมาควบคุมไว้ที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่ เพื่อซักถามรายละเอียดพร้อมทั้งนำน้ำและอาหารมามอบให้ เพราะทุกคนอยู่ในสภาพอดโรยและอ่อนแรงมากเนื่องจากเดินทางมาอยู่ในป่ามาหลายวัน ก่อนส่งมอบให้ สภ.ทุ่งตำเสา เจ้าของพื้นที่ดำเนินคดีตามกฎหมายคนเข้าเมืองต่อไป

จากนั้นใช้ กฎการสร้างใหม่ คือ การรวมลำดับของเหตุการณ์หรือการกระทำ แล้วสร้างเป็นประพจน์ใหม่ พิจารณาลำดับเหตุการณ์ ตั้งแต่ชาวบ้านแจ้งเบาะแสแก่เจ้าหน้าที่ว่าพบเห็นชาวโรฮีนจา

ในพื้นที่ ต่อมาเจ้าหน้าที่ร่วมกันออกติดตามและควบคุมตัวชาวโรฮีนจาและชักถามรายละเอียดต่างๆ จากชาวโรฮีนจา แล้วจึงส่งตัวดำเนินคดีตามกฎหมายคนเข้าเมือง จากลำดับเหตุการณ์ สามารถสร้างเป็นประพจน์ใหม่ได้ว่า การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา

กฎการสร้างใหม่

- ชาวบ้านแจ้งข้อมูลว่าพบชาวโรฮีนจา
เดินทางเข้ามาในพื้นที่

+

- เจ้าหน้าที่ควบคุมตัวชาวโรฮีนจา

+

- ชักถามรายละเอียด

+

- ส่งมอบให้ สภ.ทุ่งตำเสาดำเนินคดี
ตามกฎหมายคนเข้าเมือง

ประเด็นการจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา

พิจารณา ลำดับเหตุการณ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการจับกุมชาวโรฮีนจาที่หลบหนีเข้าเมือง สามารถสรุปได้ว่าเนื้อหาข่าวส่วนนี้เป็นประเด็น “การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา”

(14) ระดมทั้งตำรวจ ฝ่ายปกครอง และชาวบ้าน เร่งติดตามตัว "โรฮีนจา" หลบหนีจากที่พักพิงชั่วคราวใน อ.รัตนภูมิ จ.สงขลา 11 คน คาดสาเหตุยึดอัดที่อยู่โดยไม่ทราบชะตากรรม และต้องการหลบหนีต่อไปยังประเทศที่สาม

(ไถ่ล่า 11 โรฮีนจา หนีค่ายพักพิง. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (14) กล่าวถึงการตามจับกุมชาวโรฮีนจาที่หลบหนีออกจากสถานพักพิง ผู้วิจัยใช้กฎการตัด คือ การตัดข้อมูลที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อความส่วนที่เหลือออก จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดรายละเอียดเสริมเกี่ยวกับสถานที่ จำนวนชาวโรฮีนจา และสาเหตุการหลบหนี ออก

กฎการตัด โดยการใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อความออก

ระดมทั้งตำรวจ ฝ่ายปกครอง และชาวบ้าน เร่งติดตามตัว "โรฮีนจา" หลบหนีจากที่พักพิงชั่วคราวใน อ.รัตนภูมิ จ.สงขลา 11 คน คาดสาเหตุยึดอัดที่อยู่โดยไม่ทราบชะตากรรม และต้องการหลบหนีต่อไปยังประเทศที่สาม

จากนั้นใช้ กฎการสร้างใหม่ คือ การรวมลำดับของเหตุการณ์แล้วสร้างเป็นประพจน์ใหม่ พิจารณาการรวมกำลังของฝ่ายต่างๆ ในการติดตามหาตัวชาวโรฮีนจาที่หลบหนีออกจากสถานพักพิง สามารถสร้างเป็นประพจน์ใหม่ว่า การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา

กฎการสร้างใหม่

- ระดมทั้งตำรวจ ฝ่ายปกครอง และชาวบ้าน
 - +
 - เร่งติดตามตัว "โรฮีนจา"
- หลบหนีจากที่พักพิงชั่วคราว
- } ประเด็นการจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา

พิจารณา ลำดับเหตุการณ์การจับกุมชาวโรฮีนจาที่หลบหนีออกจากสถานพักพิง สามารถสรุปได้ว่าเนื้อหาข่าวส่วนนี้เป็นประเด็น “การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา”

ในส่วนพาดหัวข่าว พบคำกริยาที่สื่อถึงการกระทำต่างๆ เพื่อจับกุมตัวชาวโรฮีนจา เช่น “ไล่ล่า” “ติดตามตัว” “สกัดจับ” เป็นต้น

(15) ไหล่ล่า 11 โรฮีนจา หนีค่ายพักพิง

(ไหล่ล่า 11 โรฮีนจา หนีค่ายพักพิง. 2558: ออนไลน์)

ผู้วิจัยใช้กฎการตัด โดยตัดข้อมูลเสริมที่ไม่มีความจำเป็นสำหรับการทำความเข้าใจเนื้อหาความออกไป จากข้อมูล ผู้วิจัยตัดจำนวนชาวโรฮีนจา และพฤติกรรมที่เป็นเหตุให้ถูกจับกุม ออก

กฎการตัด โดยใช้การขีดฆ่าข้อความที่เป็นส่วนขยายเนื้อหาความออก

ไหล่ล่า 44 โรฮีนจา หนีค่ายพักพิง

หลังจากตัดรายละเอียดส่วนขยายออก และพิจารณาคำกริยา “ไล่ล่า” ซึ่งสื่อถึงการตามจับกุมชาวโรฮีนจา สามารถสรุปประเด็นของพาดหัวข่าวในตัวอย่าง (15) ได้ว่าเป็นประเด็น “การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา”

ลำดับต่อมา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาในส่วนพาดหัวข่าว ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้อ่านเห็นเป็นลำดับแรก และประเด็นที่หนังสือพิมพ์ต้องการเน้นหรือให้ความสำคัญจะถูกนำมาเขียนในส่วนพาดหัวข่าว การวิเคราะห์ประเด็นในพาดหัวข่าวและจำนวนที่ปรากฏทำให้เห็นถึงการเลือกประเด็นเกี่ยวกับชาวโรฮีนจาที่หนังสือพิมพ์ต้องการเน้นย้ำนำเสนอแก่ผู้อ่าน ผลการวิเคราะห์ประเด็นในพาดหัวข่าว แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 ประเด็นเกี่ยวกับชาวโรฮีนจาในพาดหัวข่าว

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา	22	42.31
2. ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา	9	17.31
3. การกีดกันชาวโรฮีนจา	8	15.38
4. พหุติกรรมชาวโรฮีนจา	8	15.38
5. การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา	5	9.62
รวม	52	100

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่ปรากฏในพาดหัวข่าว 5 ประเด็นหลัก เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา 2) ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา 3) การกีดกันชาวโรฮีนจา 4) พหุติกรรมชาวโรฮีนจา และ 5) การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา จากข้อมูลที่ถูกคัดเลือกมาใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 96 ข่าว ประเด็นที่ได้มีจำนวนทั้งสิ้น 52 ประเด็น เนื่องจากข้อมูลบางส่วนมีพาดหัวข่าวเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินคดีทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น “ไล่อายุต์ 75 ล. คดีค้ามนุษย์ ออกหมายจับแล้ว 61 คน ประสานมาเลย์ล่าโกโด้ง” ซึ่งไม่ใช่ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับชาวโรฮีนจา ผู้วิจัยจึงไม่นำมานับจำนวน

พาดหัวข่าวเป็นส่วนที่ไม่ระบุรายละเอียดข้อมูลมากนัก เนื่องจากมีพื้นที่ในการเขียนจำกัด หนังสือพิมพ์จึงเลือกใช้คำสั้น กระชับรัด เพื่อสื่อความ อย่างไรก็ตาม พบว่าในพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์เติมคำแสดงความรู้สึกและเลือกใช้คำรุนแรง เพื่อให้กระทบต่อความรู้สึกของผู้อ่าน เช่น สลด เฮชียักม แหกค่าย เป็นต้น แม้จะมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ในการเขียน แต่หนังสือพิมพ์กลับพยายามเติมคำที่เร้าอารมณ์ สร้างสีสันลงไปในพาดหัวข่าวโดยไม่จำเป็น แสดงถึงอัตวิสัยในการเขียนพาดหัวข่าว กล่าวคือ หนังสือพิมพ์เขียนแสดงความรู้สึกอย่างไม่เป็นกลาง หรือเกินเลยความจริง (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และวรวิสรา จันทรัฐ. 2554: 84-85) เนื่องจากจุดประสงค์ที่ต้องการดึงดูดความสนใจผู้อ่านให้อยากติดตามข่าว อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์พบประเด็นทั้งในพาดหัวข่าวและประเด็นในเนื้อหาข่าว ซึ่งประเด็นทั้งในพาดหัวข่าวกับเนื้อหาข่าวอาจมีทั้งสอดคล้องกันและไม่สอดคล้องกัน โดยผลการวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์นำเสนอชาวโรฮีนจาในส่วนเนื้อหาข่าว พบ 5 ประเด็น ซึ่งประกอบด้วย ประเด็นย่อย ดังตาราง 2

ตาราง 2 ประเด็นเกี่ยวกับชาวโรฮีนจาในเนื้อหาข่าว

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1. การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา	95	45.24
1.1 ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน	52	24.76
1.2 การให้แหล่งพักพิง	43	20.48
2. ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา	48	22.86
2.1 การถูกทำร้าย	30	14.29
2.2 การเดินทาง	18	8.57
3. การกีดกันชาวโรฮีนจา	37	17.62
3.1 การผลักดันออกนอกประเทศ	32	15.24
3.2 การต่อต้านจากประชาชน	5	2.38
4. พฤติกรรมชาวโรฮีนจา	15	7.14
4.1 การก่อให้เกิดความวุ่นวายและเสียหาย	11	5.24
4.2 การร้องขอ	4	1.90
5. การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา	15	7.14
รวม	210	100

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่ปรากฏในส่วนเนื้อหาข่าว 5 ประเด็นหลัก เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา ประกอบด้วยประเด็นย่อยความช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน และการให้แหล่งพักพิง 2) ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา ประกอบด้วยประเด็นย่อยการถูกทำร้ายและการเดินทาง 3) การกีดกันชาวโรฮีนจา ประกอบด้วยประเด็นย่อยการผลักดันออกนอกประเทศ และการต่อต้านจากประชาชน 4) พฤติกรรมชาวโรฮีนจา ประกอบด้วยประเด็นย่อยการก่อให้เกิดความวุ่นวายและเสียหาย และการร้องขอ และ 5) การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา

จากการนับจำนวนประเด็นที่ปรากฏดังในตาราง 1 และ ตาราง 2 พบว่าประเด็นที่พบบ่อยที่สุดในพาดหัวข่าว (ร้อยละ 42.31) และเนื้อหาข่าว (ร้อยละ 45.24) คือ การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา โดยนำเสนอว่าหน่วยงาน องค์กร หรือประเทศต่างๆ ปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจาเพื่อบรรเทาทุกข์ภัย ซึ่งจำนวนที่พบบ่อยข้างสูงโดดเด่นกว่าประเด็นอื่น แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ต้องการเน้นย้ำนำเสนอว่าชาวโรฮีนจาเป็นบุคคลที่ไม่มีความสามารถในการดูแลตัวเองได้ จึงจำเป็นต้องได้รับ

ความช่วยเหลือจากหน่วยงาน องค์กร หรือประเทศต่างๆ และในขณะเดียวกัน หนังสือพิมพ์ได้สนับสนุนภาพลักษณ์ด้านบวกให้หน่วยงาน องค์กร และประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นกลุ่มคนในกระแสหลัก และมีอำนาจในสังคมมากกว่าชาวโรฮีนจา โดยนำเสนอว่าผู้ช่วยเหลือมีจิตใจเมตตา ไม่เพิกเฉยต่อความเดือดร้อนของเพื่อนมนุษย์ร่วมโลก และให้การอนุเคราะห์ช่วยเหลือด้วยหลักมนุษยธรรม ทั้งนี้ พบว่าการช่วยเหลือขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการสงเคราะห์รายครั้งมีจำนวนมากกว่าการให้แหล่งพักพิง เนื่องจากการให้แหล่งพักพิงมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและใช้งบประมาณมากกว่า อีกทั้งเป็นการช่วยเหลือที่ทำให้ชาวโรฮีนจาได้เข้ามาอยู่ในประเทศอาจทำให้มีภาระผูกพันยาวนาน เห็นได้ว่า การช่วยเหลือขั้นพื้นฐานและการให้แหล่งพักพิงล้วนไม่ใช่การช่วยเหลือชาวโรฮีนจาอย่างถาวร เป็นการช่วยเหลือเพียงชั่วคราวภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนด

ประเด็นที่พบรองลงมา คือ ประเด็นความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา พบในพาดหัวข่าว ร้อยละ 17.31 และพบในเนื้อหาข่าว ร้อยละ 22.86 เป็นประเด็นที่สอดคล้องกับประเด็นการให้ความช่วยเหลือ กล่าวคือ ชาวโรฮีนจามีความทุกข์ยากลำบากจึงต้องให้ความช่วยเหลือ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าประเด็นที่สอดคล้องเป็นผลสืบเนื่องกัน จำนวนที่ปรากฏควรมีความใกล้เคียงกัน แต่ผลการวิเคราะห์กลับพบว่าทั้งในส่วนพาดหัวข่าวและเนื้อหาข่าว ประเด็นความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจามีจำนวนน้อยกว่าประเด็นการให้ความช่วยเหลืออย่างมาก เนื่องจากหนังสือพิมพ์ต้องการนำเสนอว่าประเทศต่างๆ ให้การอนุเคราะห์ช่วยเหลือชาวโรฮีนจามากกว่าที่นำเสนอว่าชาวโรฮีนจามีความทุกข์ยากลำบากเพียงใด การทำให้ผู้อ่านเห็นชาวโรฮีนจาในแง่มน่าสงสารเป็นจำนวนน้อย และเห็นแง่มุมการให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจาในจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้อ่านเห็นว่าชาวโรฮีนจาได้รับความช่วยเหลืออย่างมากมาแล้ว นอกจากนี้ พบว่าความทุกข์ส่วนใหญ่ของชาวโรฮีนจาเกิดจากการถูกทำร้ายซึ่งเป็นการกระทำของขบวนการค้ามนุษย์ แสดงให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาตกเป็นเหยื่อ และถูกกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายและจิตใจอย่างมาก

ประเด็นอันดับที่ 3 ในพาดหัวข่าว มี 2 ประเด็น ที่มีร้อยละ 15.38 เท่ากัน คือ ประเด็นการกีดกันชาวโรฮีนจาและประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮีนจา ในส่วนเนื้อหาข่าวพบว่าประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮีนจามีจำนวนน้อยกว่าประเด็นการกีดกันชาวโรฮีนจาเป็นอย่างมาก โดยพบประเด็นการกีดกันชาวโรฮีนจา ร้อยละ 17.62 และพบประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮีนจา ร้อยละ 7.14 เป็นที่น่าสนใจว่าในส่วนพาดหัวข่าวประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮีนจากลับมีจำนวนมากเท่ากับประเด็นการกีดกันชาวโรฮีนจา คือ ร้อยละ 15.38 แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์พยายามนำเสนอพฤติกรรมชาวโรฮีนจาซึ่งเป็นพฤติกรรมไม่ดี ให้ผู้อ่านเห็นว่ามีความร้ายแรงและอันตราย วิธีการยกระดับความสำคัญของประเด็นที่ปรากฏไม่มาก โดยการเลือกเขียนไว้ในส่วนพาดหัวข่าว ส่งผลให้ผู้อ่านจดจำและตีความว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นบุคลิกลักษณะส่วนใหญ่ของชาวโรฮีนจา ประเด็นการกีดกันชาวโรฮีนจาส่วนใหญ่มาจากมาตรการ

การผลักดันของหน่วยงานในแต่ละประเทศรัฐ การต่อต้านชาวโรฮิงจาจากประชาชนนั้นมีส่วนน้อย แสดงให้เห็นว่าชาวโรฮิงจาไม่ได้รับการต้อนรับและไม่เป็นที่ต้องการในสังคมโลก

ประเด็นอันดับสุดท้าย คือ ประเด็นการจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮิงจา นำเสนอการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ต้องติดตามและควบคุมตัวชาวโรฮิงจาที่ลักลอบเข้าเมืองและหลบหนีออกจากสถานพักพิง จากข้อมูลพบว่าในข่าวหนึ่งบรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮิงจาไว้ในเนื้อหา แต่เขียนพาดหัวข่าวให้เห็นเฉพาะพฤติกรรมชาวโรฮิงจา ตัวอย่างเช่น พาดหัวข่าวรุ่น 4 โรฮิงจาหนีอีกที่ระนอง หนังสือพิมพ์เขียนพาดหัวข่าวโดยเน้นให้เห็นว่าชาวโรฮิงจามีความประพฤติไม่ดี การนำเสนอประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮิงจาและประเด็นการจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮิงจา แสดงให้เห็นว่าชาวโรฮิงจาไม่ได้มีแง่มุมที่น่าสงสาร ถูกกระทำด้วยความรุนแรงเพียงอย่างเดียว แต่ชาวโรฮิงจายังเป็นฝ่ายที่ใช้ความรุนแรง มีพฤติกรรมที่สร้างความเสียหายและวุ่นวายให้แก่ผู้อื่นด้วย

นอกจากนี้ ในการเขียนพาดหัวข่าวแสดงให้เห็นถึงประเด็นที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นความสำคัญของข่าวที่ได้รับการประเมินค่าแล้วจากบรรณาธิการ (ณรงค์ ชื่นนิรันดร์, 2549: ออนไลน์) แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าประเด็นที่หนังสือพิมพ์เลือกมาเขียนไว้ในพาดหัวข่าว ไม่ได้เป็นประเด็นที่มีความสำคัญหรือมีรายละเอียดมากเสมอไป เห็นได้ชัดใน ประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮิงจาที่เป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายและเสียหาย หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวว่า “สลัดผู้อพยพโรฮิงจา แย่งอาหารฆ่ากันตาย” ซึ่งประเด็นที่นำมาเป็นพาดหัวข่าวใหญ่ แต่จริงๆ ในเนื้อหาข่าวกลับมีการกล่าวถึงไม่มากและเขียนไว้ท้ายสุดของข่าวเท่านั้น หนังสือพิมพ์กลับยกประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮิงจามาเขียนไว้ในพาดหัวข่าวใหญ่ ทำให้ดูราวกับว่าเป็นเรื่องใหญ่และมีความร้ายแรงมาก หากผู้อ่านอ่านพาดหัวข่าวเพียงอย่างเดียว อาจทำให้คิดว่าเรื่องดังกล่าวเป็นประเด็นหลักที่ใช้บรรยายหรือกล่าวถึงชาวโรฮิงจา และสรุปเอาเองว่าชาวโรฮิงจาส่วนใหญ่มีลักษณะดังเช่นในพาดหัวข่าว

หลังจากผลการวิเคราะห์ประเด็นที่หนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาซึ่งเป็นการวิเคราะห์รูปภาพในระดับมหภาค ลำดับถัดไป ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์รูปภาพในระดับจุลภาค คือ กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจา

2. ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบกลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา 3 กลวิธีหลัก ดังนี้ 1) กลวิธีทางความหมาย 2) กลวิธีทางรูปแบบภาษา 3) กลวิธีการเปรียบเทียบ และ 4) กลวิธีอุปลักษณ์ ดังแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 กลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา

กลวิธี	คำ/ลักษณะที่พบ	ตัวอย่าง
1. กลวิธีทางความหมาย 1.1 ความหมายที่บ่งเป็นนัย	“อ้าง”	“จากการสอบถามทั้งหมดอ้างว่าต้องการเดินทางต่อไปยังประเทศที่สาม แต่ไม่ทราบเส้นทางทำให้เดินหลงอยู่ในป่านาน 4 วัน”
1.2 สภาวะเกิดก่อน	“เล็ก” “ไม่เกิดขึ้นอีก” “ยุติ” “อีก”	“ทั้งสองประเทศจะเลิกใช้นโยบายผลักดันเรือผู้พลขังซึ่งการลากจูงเรือผู้พลขังออกไปจากน่านน้ำของตนจะไม่เกิดขึ้นอีก”
1.3 สรรพนามชี้เฉพาะแบบไม่เจาะจง	“บางส่วน” “บางคน” “ส่วนใหญ่”	“บางส่วนมีข้อเรียกร้องต้องการบริโภคสื่อเพื่อความบันเทิงขณะที่บางส่วนประพุดิตนเคร่งครัดตามหลักศาสนาอิสลาม”

ตาราง 3 (ต่อ)

กลวิธี	คำ/ลักษณะที่พบ	ตัวอย่าง
2. กลวิธีทางรูปแบบภาษา 2.1 กลวิธีทางศัพท์ 2.1.1 การเรียก 1) ชาวโรฮีนจา 2) สถานที่อยู่ชาวโรฮีนจา	“ชาวโรฮีนจา” “ผู้อพยพ” “เหยื่อค้ำมนุษย์” “คนหลบหนีเข้าเมือง” “มนุษย์เรือ” “ศูนย์พักพิง” “ค่ายกักกัน” “ค่ายพัก” “สถานที่พักพิง” “แคมป์นรก”	“การดูแลชาวโรฮีนจาที่มีปัญหาพอสมควร” “ผู้อพยพต้องถูกนำไปไว้ในสถานที่ปลอดภัย” “ค่ายนรกในไทยและมาเลเซียมีละเมิดทางเพศเหยื่อค้ำมนุษย์” “นายกฯ ยึดตั้งศูนย์พักพิง” “ชาวโรฮีนจาหนีค่ายกักกันมาขอความช่วยเหลือจากชาวบ้าน”
2.1.2 การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจา 1) การให้ความช่วยเหลือ 2) การกีดกัน 3) การใช้ความรุนแรง 4) การจับกุมและควบคุมตัว	“จัดหา...ให้แก่...” “ช่วยเหลือ” “มอบ...ให้...” “ลากจูง...ออกไป” “ผลักดัน” “สกัดกั้น” “ทารุณ” “ทุบตี” “ยิง” “ข่มขืน” “สังหาร” “ล่า” “เร่งติดตาม” “จับกุม” “สกัดจับ”	“เราจะจัดหาที่พักพิงชั่วคราวให้แก่ผู้อพยพ” “การลากจูงเรือผู้อพยพออกไปจากน่านน้ำ” “โรฮีนจา 800 คน โดนทหารทุบตี ใช้ไม้ทุบตี-ยิงทิ้ง” “ตร.ล่า 11 โรฮีนจาแหกศูนย์พักพิง”
2.1.3 การบอกสภาพชาวโรฮีนจา	“อดโรย” “อ่อนแรง” “เดินแทบไม่ไหว” “มอมแมม” “ป่วย” “เสียชีวิต” “อดอยาก”	“กลุ่มผู้ลี้ภัยมีสภาพอดโรยและอ่อนแรงเดินแทบไม่ไหว”
2.1.4 พฤติกรรมชาวโรฮีนจา	“ประท้วง” “ทุบทำลาย” “แย่งอาหาร” “ฆ่ากัน” “เรียกร้องขอ”	“กลุ่มชาวโรฮีนจาซึ่งมีผู้หญิง 5 คนเป็นแกนนำ รวมตัวประท้วงปิดไฟ พร้อมทั้งทุบทำลายประตูหน้าต่างของเรือนนอน”

ตาราง 3 (ต่อ)

กลวิธี	คำ/ลักษณะที่พบ	ตัวอย่าง
2.1.5 การขยายความ	“ด้วยความเมตตา” “กระหน่ำ” “อย่างไร ทิศทาง”	“ผู้ป่วยต้องถูกนำไปไว้ใน สถานที่ปลอดภัย ได้รับการ ดูแลด้วยความเมตตา”
2.2 กลวิธีทางประโยค 2.2.1 ประโยคกรรมวาจก	“ถูก” “โดน” “ได้รับ”	“ชาวโรฮิงญาถูกจับตัวเรียกค่า ไถ่ใน อ.หัวไทร และโดนกลุ่ม คนร้ายสังหารเสียชีวิต” “ชาวโรฮิงญาที่ตกเป็นเหยื่อค้า มนุษย์ 63 คนนั้น ขณะนี้ได้รับ การดูแลเป็นอย่างดี”
2.2.2 ประโยคที่มี เนื้อความขัดแย้ง	“แต่”	“มาเลย์-อินโดฯ ออก แถลงการณ์ร่วมพร้อมให้ที่พัก 7 พันคนลอยเคว้งกลางทะเล แต่ภายใน 1 ปี ต้องส่งกลับ เมียนมา”
2.2.3 ประโยคเงื่อนไข	“ถ้า”	“พม่ารับปากแล้ว ยินดีช่วยชาว โรฮิงญา รับรู้สิทธิทางสิทธิมนุษย ชน.ต่างประเทศพม่าเผยต้อง พิสูจน์สัญชาติ ถ้าให้รับกลับ ประเทศ พร้อมส่งตัวแทนถก ร่วม 15 ปท.”
3. กลวิธีการเปรียบเทียบ เปรียบเทียบโรฮิงจาเป็นสินค้า	“ขาย” “ลำเลียง” “ขนถ่าย” “เคลื่อนย้าย” “จัดส่ง”	“ธุรกิจนายหน้าพาชาว โรฮิงญาเพื่อนำไปขายเป็น แรงงานทาส”
4. กลวิธีอุปลักษณ์ วงความหมายพิธีกรรม	“เช่น” “สังเวย”	“ผบ.ตร.ดันเตรียมเช่นย้าย ฟ้าผ่าผู้การสตูล – 5 เสือโรงพัก พร้อม ตชด.เช่นโรฮิงญา”

จากตาราง 3 สามารถอธิบายกลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์ไทยใช้ในการนำเสนอกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลวิธีทางความหมาย

หนังสือพิมพ์ใช้กลวิธีทางความหมายโดยการสื่อความหมายโดยนัย กล่าวคือ การไม่กล่าวถึงแบบตรงไปตรงมา แต่เลือกใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านอนุมานหรือสรุปความเอง ประกอบด้วย 3 กลวิธีย่อยดังนี้

1.1 ความหมายซบ่งเป็นนัย

ความหมายซบ่งเป็นนัย คือ การสื่อข้อมูลไปสู่ผู้รับสาร โดยไม่กล่าวตรงๆ ต้องอาศัยการอนุมานของผู้รับสารในการทำความเข้าใจ จากข้อมูลพบการแสดงเจตนาผ่านการใช้คำกริยาที่รวมเจตนาด้านลบ โดยหนังสือพิมพ์ไม่ได้กล่าวออกมาโดยตรง ตัวอย่างเช่น

(16) จากการสอบถามทั้งหมดอ้างว่าต้องการเดินทางต่อไปยังประเทศที่สาม แต่ไม่ทราบเส้นทางทำให้เดินหลงอยู่ในป่านาน 4 วัน

(โรฮิงจาชีวิต! 17 นักค้ามนุษย์. 2558: ออนไลน์)

(17) ทั้งหมดร่วมกันจัดกุญแจประตูหลังบ้านพักและปิ่นรื้อกำแพงหลบหนี โดยอ้างว่าต้องการไปหาสามีที่มาเลเซีย

(4 หญิง 'โรฮิงจา' แหกค่าย-หาผัว. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (16)-(17) กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ชาวโรฮิงจาเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้คำกริยา “อ้าง” แทนการใช้คำอื่นๆ เช่น “แจ้ง” “บอก” “กล่าว” เป็นต้น เนื่องจากต้องการสื่อความหมายซบ่งเป็นนัยว่าคำพูดของชาวโรฮิงจาไม่มีความน่าเชื่อถือ เป็นเหตุผลที่ไม่สมเหตุสมผลหรือ เป็นเพียงคำแก้ตัวของผู้กระทำความผิด ฟาน เดค (van Dijk. 1991: 181) พบการใช้ภาษาลักษณะเดียวกันนี้ในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ เช่น ประโยค “The West Indian women claimed that they were being discriminated against.” หนังสือพิมพ์เลือกใช้คำว่า “claimed” เพื่อบอกเป็นนัยว่าสิ่งที่ผู้หญิงอินเดียกล่าวเป็นเรื่องโกหก จากตัวอย่าง (16)-(17) เห็นได้ว่าการเลือกใช้คำกริยา “อ้าง” ส่งผลให้ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณสมบัติหรือเหตุผลดังกล่าวมีแนวโน้มว่าเป็นความเท็จ และเป็นการตัดสินโดยปริยายว่าชาวโรฮิงจาเป็นคนร้ายหรือผู้กระทำความผิด

1.2 สภาวะเกิดก่อน

สภาวะเกิดก่อนเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความว่ามีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นก่อนหน้ามาแล้ว จากข้อมูลพบตัวบ่งชี้สภาวะเกิดก่อน คือ คำว่า “อีก” “ยุติ” “เลิก” “ไม่เกิดขึ้นอีก” ดังตัวอย่าง

(18) วุ่น 4 โรฮิงยาหนีอีกที่ระนอง

(วุ่น 4 โรฮิงยาหนีอีกที่ระนอง. 2558: ออนไลน์)

(19) รัฐบาลอินโดนีเซียและรัฐบาลมาเลเซียแจ้งว่าได้ยุติมาตรการผลักดันเรือผู้อพยพแล้ว

(7 พัน โรฮิงยารอด พม่ายอม อินโด-มาเลย์ช่วย. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (18) เป็นการกล่าวถึงพฤติกรรมของชาวโรฮิงจาที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ดูแล คือ การหนีออกจากสถานพักพิง คำว่า “อีก” สื่อความว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเคยเกิดขึ้นแล้วและยังเกิดซ้ำอีก ทำให้อนุมานได้ว่าชาวโรฮิงจาเป็นกลุ่มคนที่กระทำผิดและสร้างความเดือดร้อนซ้ำแล้วซ้ำเล่า ส่วนตัวอย่าง (19) พิจารณาคำว่า “ยุติ” ซึ่งมีความหมายว่าจบหรือเลิกทำ ทำให้เข้าใจว่าก่อนหน้านี้มีการกีดกันชาวโรฮิงจาโดยใช้วิธีการผลักดันเรือและบังคับชาวโรฮิงจาให้ออกไปจากเขตน่านน้ำของประเทศ สื่อให้เห็นว่าชาวโรฮิงจาไม่เป็นที่ต้องการ เป็นกลุ่มคนที่ไม่พึงปรารถนาจากประเทศต่างๆ

1.3 สรรพนามชี้เฉพาะแบบไม่เจาะจง (Definite non-specific pronoun)

สรรพนามชี้เฉพาะแบบไม่เจาะจง คือ คำที่บ่งบอกจำนวนชาวโรฮิงจา แต่ไม่ระบุตัวเลขจำนวนที่ชัดเจน ซึ่ง ฟาน เดค (van Dijk. 1991: 184-185) จัดการใช้ลักษณะภาษาเช่นนี้ว่าเป็นการแสดงถึงความคลุมเครือ (vagueness) จากข้อมูลพบคำว่า “บางส่วน” “ส่วนใหญ่” “บางคน” ดังตัวอย่าง

(20) ชาวโรฮิงจาบางส่วนมีข้อเรียกร้องต้องการบริโภคสื่อเพื่อความบันเทิง โดยเฉพาะการดูหนังเรตอาร์และเรตเอ็กซ์เพื่อผ่อนคลายความเครียด แต่เจ้าหน้าที่ปฏิเสธ ขณะที่บางส่วนประพาศิตนเคร่งครัดตามหลักศาสนาอิสลาม

(จวกโรฮิงจา สร้างปัญหา ขอดูหนังไป หนีที่พักพิง. 2558: ออนไลน์)

(21) ถ้าเจ้าหน้าที่หรือคนไทยทำอาหารเอง ชาวโรฮิงญาบางคนจะมีท่าที่ไม่พอใจ โดยอ้างว่าผิดหลักศาสนา

(‘มนัส’ มอบตัวปิดคำโรฮิงญา. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (20) และ (21) พิจารณา คำว่า “บางส่วน” และ “บางคน” เป็นคำที่บ่งบอกถึงจำนวนชาวโรฮิงจา แต่ไม่สามารถทำให้ผู้อ่านทราบได้แน่ชัดว่าชาวโรฮิงจาที่มีพฤติกรรมหรือแสดงท่าทีดังกล่าวมีจำนวนทั้งสิ้นกี่คน การใช้ถ้อยคำที่ไม่ระบุความให้ชัดเจน ชี้ให้เห็นว่าผู้เขียนพยายามนำเสนอแง่มุมที่ไม่ดีของชาวโรฮิงจา โดยใช้สรรพนามชี้เฉพาะแบบไม่เจาะจงเป็นตัวแทนจำนวน

เนื่องจากสามารถตีความได้หลากหลาย อีกทั้ง ผู้อ่านอาจมองข้ามสรรพนามเหล่านี้ และมุ่งความสนใจไปที่เนื้อหาที่บรรยายถึงพฤติกรรมไม่ดีของชาวโรฮีนจา คือ การเรียกร้องขอดูสื่อลามกอนาจาร และการแสดงท่าทีไม่พอใจอาหารที่เจ้าหน้าที่ไทยทำแจกจ่ายให้รับประทาน ในตัวอย่าง (20) และ (21) ตามลำดับ เป้าประสงค์ของหนังสือพิมพ์ไม่ใช่ว่าการบอกว่าชาวโรฮีนจาที่กระทำไม่ดีมีจำนวนมากหรือน้อย แต่ต้องการนำเสนอว่าชาวโรฮีนจามีพฤติกรรมไม่ดีอะไรบ้าง เพื่อให้ผู้อ่านจดจำและมีทัศนคติว่าชาวโรฮีนจาเป็นคนที่มีความประพฤติไม่ดี

2. กลวิธีทางรูปแบบภาษา

กลวิธีทางรูปแบบภาษาเป็นลีลาที่นักหนังสือพิมพ์ใช้ในการเขียนข่าวเพื่อถ่ายทอดสถานการณ์หรือเหตุการณ์ข่าวต่างๆ แบ่งออกเป็นกลวิธีทางศัพท์ และกลวิธีทางโครงสร้าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลวิธีทางศัพท์

กลวิธีทางศัพท์ หมายถึง การใช้คำหรือกลุ่มคำในการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับชาวโรฮีนจา ซึ่งประกอบด้วย การเรียก การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจา การบอกสภาพชาวโรฮีนจา พฤติกรรมชาวโรฮีนจา และการขยายความ

2.1.1 การเรียก

การเรียกเป็นกลวิธีในการอ้างถึงบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในงานวิจัยนี้พบการอ้างถึงชาวโรฮีนจาและการอ้างถึงสถานที่ที่ชาวโรฮีนจาอาศัยอยู่ ดังนี้

1) **ชาวโรฮีนจา** สามารถจัดกลุ่มได้ 3 ประเภท

ประเภทที่ 1 กลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง คำที่บ่งบอกถึงชาติกำเนิดเผ่าพันธุ์ จากข้อมูลพบคำว่า “โรฮิงญา” “โรฮิงยา” “โรฮีนจา” “ชาวโรฮิงญา” “ชาวโรฮิงยา” “ชาวโรฮีนจา” ตัวอย่างเช่น

(22) ‘โรฮีนจา’ แอบหนีสถานคุ้มครอง

(‘โรฮีนจา’ แอบหนีสถานคุ้มครอง. 2558: ออนไลน์)

(23) จวกโรฮีนจา สร้างปัญหา ขอดูหนังโป๊ หนีที่פקพิง

(จวกโรฮีนจา สร้างปัญหา ขอดูหนังโป๊ หนีที่פקพิง. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (22)-(23) เป็นการเรียกชาวโรฮีนจาโดยใช้ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งที่เน้นให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาเป็นคนนอกกลุ่มในสังคมไทย ทำให้เกิดการแบ่งแยกออกจากความเป็นพวกเรา การรายงานข่าวการกระทำผิดโดยเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้เห็นว่าคนทั้งกลุ่มเกี่ยวข้องกับ

การกระทำผิด (กฤษฎาภรณ์ หงส์ดารมภ์. 2543: 4) จากตัวอย่าง (22)-(23) เห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์เรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ชาวโรฮีนจาในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือการสร้างความสะดวกฉ้อฉลฉ้อโกง ส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความคิดเหมารวมว่าชาวโรฮีนจาทั้งหมดเป็นผู้กระทำความผิดและมีทัศนคติด้านลบต่อชาวโรฮีนจา

ประเภทที่ 2 สถานภาพ

สถานภาพ คือ การใช้คำ/กลุ่มคำที่บ่งบอกถึงสถานะและบทบาทของชาวโรฮีนจาจากข้อมูลพบ 3 สถานภาพ คือ “ผู้อพยพ” “ผู้เสียหาย” และ “ผู้กระทำความผิดกฎหมาย”

1) สถานภาพผู้อพยพ จากข้อมูลพบคำว่า “ผู้อพยพ” “ผู้ลี้ภัย” “ผู้อพยพลี้ภัย”

ตัวอย่างเช่น

(24) ชาวบ้านในพื้นที่ อ.รัตนภูมิ ได้ส่งความช่วยเหลือพื้นฐาน เช่น เสื้อผ้าและอาหาร รวมถึงการเปิดตู้รับบริจาคแก่ผู้อพยพในระหว่างที่ยังพักพิงอยู่บริเวณศาลาประชาคมอำเภอรัตนภูมิ

(สอบนายอำเภอ เต็ง 2 ปลัดสังเวียง ‘โรฮีนจา’. 2558: ออนไลน์)

(25) ไทยดำเนินนโยบายให้การดูแลผู้ลี้ภัยด้วยเหตุผลด้านมนุษยธรรมมาโดยตลอด

(มะกันบีบอาเซียนจัดที่พักให้โรฮิงญา. 2558: ออนไลน์)

การเรียกชาวโรฮีนจาโดยใช้สถานภาพผู้อพยพ สื่อถึงสิทธิความเป็นมนุษย์ขั้นพื้นฐาน ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 ข้อ 14 (1) ทุกคนมีสิทธิที่จะแสวงหาและที่จะได้ที่ลี้ภัยในประเทศอื่นจากการประหัตประหาร (กระทรวงการต่างประเทศ. 2551: 24) การออกเดินทางของชาวโรฮีนจาจากถิ่นฐานเดิมไปยังประเทศต่างๆ เป็นสิ่งที่พึงกระทำได้ตามหลักสิทธิมนุษยชน จากข้อมูลส่วนใหญ่พบคำบอกสถานภาพผู้อพยพปรากฏร่วมกับเนื้อความที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ ตัวอย่าง (24) เป็นการให้เสื้อผ้า อาหาร และที่พักพิง ส่วนตัวอย่าง (25) เป็นการให้การดูแล แสดงให้เห็นว่าความช่วยเหลือจากประเทศต่างๆ เป็นการช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรมในฐานะที่ชาวโรฮีนจาเป็นผู้ลี้ภัย

2) สถานภาพผู้เสียหาย จากข้อมูลพบคำว่า “เหยื่อ” “เหยื่อโรฮิงญา” “เหยื่อโรฮีนจา” “เหยื่อชาวโรฮิงญา” “เหยื่อชาวโรฮีนจา” “เหยื่อผู้ถูกค้ามนุษย์” “เหยื่อค้ามนุษย์” “เหยื่อค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญา” “เหยื่อค้ามนุษย์ชาวโรฮีนจา” “เหยื่อการค้ามนุษย์ชาวโรฮีนจา” “เหยื่อขบวนการค้ามนุษย์” “ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์” ซึ่งมักปรากฏร่วมกับการเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ ตัวอย่างเช่น

(26) ค่ายนรกในไทยและมาเลเซียมีละเมิดทางเพศเหยื่อค้ามนุษย์

(พล.ท.มนัสเปิดใจได้ข้อหา ไม่เกี่ยวเงินโรฮิงญา. 2558: ออนไลน์)

(27) เหยื่อชาวโรฮิงยาถูกสังหาร

(ท่านจุฬาร เป็นห่วงโรฮิงยา. 2558: ออนไลน์)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล คำหลักที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนมาก คือ คำว่า “เหยื่อ” ซึ่งหมายถึง ผู้รับเคราะห์ (ราชบัณฑิตยสภา. 2556: ออนไลน์) ชาวโรฮิงยามีสถานภาพเป็นผู้เสียหาย กล่าวคือ ชาวโรฮิงยาได้รับความเดือดร้อนและความทุกข์จากการกระทำของกลุ่มชนวนการค้ามนุษย์ นอกจากการถูกขายเป็นแรงงานทาส ชาวโรฮิงยายังถูกกระทำความรุนแรงต่างๆ ดังในตัวอย่าง (26) และ (27) คือ การละเมิดทางเพศ และการทำให้เสียชีวิต

3) สถานภาพผู้กระทำผิดกฎหมาย จากข้อมูลพบกลุ่มคำ “ผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย” “คนหลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา” “คนหลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา” “ชาวโรฮิงยาหนีเข้าเมือง” ซึ่งมักปรากฏร่วมกับการเรียกกลุ่มชาติพันธุ์

(28) จุดพักชั่วคราวนี้เป็นที่พักของคนหลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา

(ได้งพบก. 13 พตอ. – ดต.เช่นโรฮิงยา. 2558: ออนไลน์)

การกระทำผิดกฎหมายของชาวโรฮิงยา คือ การเดินทางเข้าประเทศโดยไม่ได้เข้ามาตามช่องทางการตรวจคนเข้าเมืองอย่างถูกต้อง ซึ่งถือเป็นการเข้าเมืองผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522¹ ชาวโรฮิงยาก็จะถูกจัดเป็นผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายพิจารณาจากคำว่า “ลักลอบ” และ “หลบหนี” เห็นได้ว่าเป็นคำที่มีความหมายไปในทางไม่ดี เป็นการกระทำที่แอบทำโดยไม่ให้ผู้อื่นรู้เห็น (ราชบัณฑิตยสภา. 2556: ออนไลน์) แสดงถึงความไม่บริสุทธิ์ใจ การเรียกชาวโรฮิงยาโดยใช้คำบอกสถานภาพผู้กระทำผิดกฎหมาย ดังในตัวอย่าง (28) เป็นการจัดชาวโรฮิงยาให้อยู่ในกลุ่มบุคคลไม่น่าไว้วางใจ

ประเภทที่ 3 นามนัย

นามนัย คือ การใช้คำ/กลุ่มคำอ้างถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งที่ใช้อ้างถึงและสิ่งที่ถูกอ้างถึงต้องมีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด (Kövecses. 2010: 173) จากข้อมูลพบการใช้นามนัยในการเรียกชาวโรฮิงยา คือ คำว่า “มนุษย์เรื้อ”

¹ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 11 ความว่า บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่าสถานี หรือท้องที่และตามกำหนดเวลา (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2558: 10)

(29) รัฐบาลเมียนมาส่งทีมช่วยมนุษยเรือกู้ภัยในทะเล

(เจอใหม่ 30 หลุมศพชาวโรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (29) หนังสือพิมพ์ใช้คำว่า “มนุษยเรือกู้ภัย” เพื่ออ้างถึงชาวโรฮีนจา เนื่องจากชาวโรฮีนจาและเรือกู้ภัยมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดในลักษณะผู้ใช้และสิ่งของ กล่าวคือ ชาวโรฮีนจาใช้เรือกู้ภัยเป็นพาหนะหลักในการเดินทาง ภาพของชาวโรฮีนจาที่พบเป็นประจำ คือ ภาพของกลุ่มคนที่อยู่กันอย่างแออัดบนเรือกู้ภัยซึ่งล่องลำเลียงไปยังที่ต่างๆ คำว่า “มนุษยเรือกู้ภัย” เป็นการใช้นามนัยสิ่งของอ้างถึงผู้ใช้ (AN OBJECT USED FOR THE USER) โดยใช้เรือกู้ภัย เพื่ออ้างถึง ผู้ใช้เรือกู้ภัย ซึ่งก็คือ ชาวโรฮีนจา

2) สถานที่อยู่ชาวโรฮีนจา สามารถจัดกลุ่มได้ 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 สถานที่พัก

สถานที่พัก หมายถึง สถานที่ซึ่งได้จัดเตรียมไว้สำหรับชาวโรฮีนจา โดยให้ความสะดวกทางด้านอาหารและที่อยู่อาศัย จากข้อมูลพบคำ/กลุ่มคำ “สถานที่พักพิง” “ศูนย์พักพิง” “ที่พักพิง” “ค่ายพัก” “ค่ายพักพิง” “แคมป์ที่พัก” “แคมป์พักพิง” “สถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์” ดังตัวอย่าง

(30) ชาวโรฮีนจาบอกความไม่สงบขึ้นในค่ายพักพิง

(‘มนัส’ มอบตัวปิดคำโรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

(31) เจ้าหน้าที่ได้เพิ่มมาตรการเข้มงวดในการดูแลชาวโรฮีนจากว่า 100 ราย ที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

(โรฮีนจาชีตัว! 17 นักค้ามนุษย์. 2558: ออนไลน์)

คำว่า “พักพิง” หมายถึง อาศัยชั่วคราว ส่วนคำว่า “คุ้มครอง” หมายถึง ปกป้องรักษา (ราชบัณฑิตยสภา. 2556: ออนไลน์) ดังนั้น ตัวอย่าง (30) และ (31) คำว่า “ค่ายพักพิง” และ “สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ” จึงเป็นคำเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจาที่มีความหมายไปในเชิงบวก สื่อให้เห็นว่าหน่วยงานต่างๆ ให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ชาวโรฮีนจา ให้ได้มีที่อยู่อาศัย อาหาร และมีความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อย่างไรก็ตาม จากตัวอย่าง (30) พบว่าบริบทที่ปรากฏเป็นพฤติกรรมของชาวโรฮีนจาที่ไม่พึงประสงค์ คือ การก่อความไม่สงบ และตัวอย่าง (31) การแจ้งว่าชาวโรฮีนจาต้องถูกกวดขันอย่างเคร่งครัด เห็นได้ว่าผู้เขียนพยายามสื่อความว่าแม้ชาวโรฮีนจาจะได้รับการช่วยเหลือ แต่ยังคงสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ดูแล

ประเภทที่ 2 สถานที่คุมขัง

สถานที่คุมขัง หมายถึง สถานที่ซึ่งชาวโรฮิงจาถูกกักกันและควบคุมตัวโดยกลุ่ม ขบวนการค้ำมนุษย์ จากรายงานข่าว พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง อธิบายถึงลักษณะสถานที่ว่า ค่าย คือ ที่ขบวนการค้ำมนุษย์สร้างขึ้น แต่เราเรียกว่าค่ายกักกัน เพราะลักษณะเป็นที่พักแต่มีห้องกักกัน ซึ่ง ดูจากรูปที่เจ้าหน้าที่ตำรวจส่งมาเหมือนกรงขังคนแต่ทำด้วยวัสดุที่หาได้ในพื้นที่ เช่น ไม้ไผ่ กั้นการ หลบหนี (สลด 32 หลุมศพโรฮิงญาเขาปาดังเบซาร์. 2558: ออนไลน์) จากข้อมูลพบคำ/กลุ่มคำ “ค่าย กักกัน” “แคมป์กักกัน” “แคมป์กักตัว” “ค่ายนรก” “แคมป์นรก” ตัวอย่างเช่น

(32) ชาวโรฮิงญาหนีค่ายกักกันมาขอความช่วยเหลือจากชาวบ้าน

(5 เลือ สภ.ปาดังเบซาร์โดนดั่ง เช่นหลุมศพโรฮิงญา. 2558: ออนไลน์)

(33) พบอีก 4 ค่ายนรก กักกันชาวโรฮิงญา

(พบอีก 4 ค่ายนรก ศพ 'โรฮิงญา' อื้อ. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (32) การเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮิงจาว่า “ค่ายกักกัน” สื่อให้เห็นว่า ชาวโรฮิงจาอยู่ในลักษณะถูกกักขัง ควบคุมตัว ส่วนตัวอย่าง (33) “ค่ายนรก” สื่อความว่าชาวโรฮิงจา ีความเป็นอยู่อย่างยากลำบากไม่มีความสุข โดยเปรียบกับนรกซึ่งเป็นดินแดนที่มีแต่ความทุกข์ทรมาน ไม่มีผู้ใดอยากไปอยู่ เห็นได้ว่าการเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮิงจาในลักษณะสถานที่คุมขังสื่อความหมาย ไปในเชิงลบซึ่งตรงข้ามกับ “สถานที่พัก” อย่างชัดเจน กล่าวคือ เป็นสถานที่ที่ชาวโรฮิงจาอยู่ด้วยความ ทุกข์ทรมาน ถูกบังคับควบคุม ไม่ได้ได้รับความเมตตาปรานี

2.1.2 การปฏิบัติต่อชาวโรฮิงจา

การปฏิบัติต่อชาวโรฮิงจา คือ พฤติกรรมที่กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ กระทำต่อ ชาวโรฮิงจา แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) การให้ความช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือ คือ การกระทำใดๆ ที่ชาวโรฮิงจาได้รับจากบุคคลหรือ หน่วยงานต่างๆ ให้พ้นจากความทุกข์หรือความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ จากข้อมูลพบคำ/กลุ่มคำ “ช่วย” “ได้ช่วยเหลือ” “จัดตั้ง...ให้” “จัดหา...ให้แก” “จัด...แก” “ให้...แก” “มอบ...ให้...” “ส่ง...ให้” “นำ...มอบให้” “นำ...ไปมอบให้” “นำ...ไปส่งให้” “รับ...ขึ้นฝั่ง” “รับ...ไปดูแล” “รับ” “ดูแล” “ซ่อมแซม เรือ” “รักษาพยาบาล” ดังตัวอย่าง

(34) ทหารเรือช่วยเหลือเรือให้ผู้อพยพที่ลอยลำใกล้เกาะหลีเป๊ะ

(พม่าเมิน 15 ปท.ถกโรฮิงญา. 2558: ออนไลน์)

- (35) กองทัพเรือพม่าช่วย 208 โรฮิงยา ขึ้นฝั่ง โดยมอบอาหาร-น้ำให้
(บีก์ป้อมถกอินโด ลุยแก้'โรฮิงยา'. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (34) ชาวโรฮิงจาได้รับการซ่อมแซมเรือเพื่อให้การเดินทางดำเนินต่อไปได้ ตัวอย่าง (35) ชาวโรฮิงจาได้รับอนุญาตให้ขึ้นฝั่ง และได้รับอาหารและน้ำ ทำให้ชาวโรฮิงจาได้พักและมีกำลังร่างกาย โดยการกระทำซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวล้วนมีส่วนทำให้ความทุกข์และความลำบากของชาวโรฮิงจาบรรเทาเบาบางลง

2) การกีดกัน

การกีดกัน คือ การกระทำใดๆ ที่เป็นการป้องกันไม่ให้ชาวโรฮิงจาเข้ามาในเขตแดน รวมถึงความพยายามในการส่งชาวโรฮิงจาออกนอกประเทศ จากข้อมูลพบคำ/กลุ่มคำ “ผลักดัน” “ถูกผลักดัน” “สกัดกั้น” “ถูกสกัด” “ไม่ให้ขึ้นฝั่ง” “ไม่ให้เข้า” “ไม่ให้รูล้ำเข้ามา” “ขับไล่” “ลากจูง...ออกไป” “ส่ง...กลับ” ตัวอย่างเช่น

- (36) บางประเทศจะใช้อาวุธปืนในการยิงขับไล่ไม่ให้เข้าไปในน่านน้ำ
(ช่วยอีก 106 โรฮิงจา ถูกปล่อยเกาะ. 2558: ออนไลน์)

- (37) รัฐบาลเมียนมาตั้งเป้าว่าจะส่งตัวผู้อพยพกลับ
(รวมเพิ่มอีก2 คำชาวโรฮิงจา. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (36) เป็นการขับไล่ไม่ให้ชาวโรฮิงจาเข้ามาในเขตประเทศ สิ่งที่น่าสนใจคือ การใช้อาวุธสงครามเพื่อขับไล่และผลักดันชาวโรฮิงจาที่ส่วนใหญ่มีสภาพอ่อนแอ ไม่มีทางสู้ ส่วนตัวอย่าง (37) เป็นนโยบายส่งชาวโรฮิงจากลับถิ่นฐานเดิมหลังจากอนุญาตให้ขึ้นฝั่ง การกีดกันชาวโรฮิงจาด้วยวิธีการที่รุนแรงและความพยายามในการส่งชาวโรฮิงจาออกนอกประเทศ แสดงให้เห็นได้ชัดว่าชาวโรฮิงจาไม่เป็นที่ต้อนรับของประเทศต่างๆ ในขณะเดียวกัน สามารถตีความได้ว่าหนังสือพิมพ์ต้องการโจมตีหน่วยงาน องค์กร หรือประเทศที่กีดกันและไม่ให้ความช่วยเหลือชาวโรฮิงจาว่าเป็นผู้ไม่มีมนุษยธรรม

3) การใช้ความรุนแรง

การใช้ความรุนแรง คือ การปฏิบัติของขบวนการค้ำมนุษย์ที่ทำให้ชาวโรฮิงจาเกิดความเสียหาย ได้รับความทุกข์ทรมานทางร่างกายและจิตใจ จากข้อมูลพบการกระทำ ได้แก่ “ทารุณ” “ตี” “ทุบตี” “ซ้อม” “ยิง” “ฆ่า” “สังหาร” “ข่มขืน” “ขยี้กาม” “ละเมิดทางเพศ” “ลักพาตัว” เช่น

(38) โรฮิงยา 800 คน โดนทารุณทั้งใช้ไม้ทูปตี-ยิงทิ้ง

(ท่านจุฬาฯ เป็นห่วงโรฮิงยา. 2558: ออนไลน์)

(39) ระหว่างที่อยู่ในทะเลผู้หญิงชาวโรฮิงยาได้ถูกลูกเรือข่มขืน

(สมยศถกพบ.มาเลย์ ลุยปราบ. 2558: ออนไลน์)

ความรุนแรงที่ชาวโรฮิงจาได้รับ เป็นการถูกทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ จนถึงขั้นที่ทำให้ชาวโรฮิงจาเสียชีวิต จากตัวอย่าง (38) ชาวโรฮิงจาถูกทรมานร่างกายด้วยการทูปตีและยิงให้เสียชีวิต ส่วนตัวอย่าง (39) หญิงชาวโรฮิงจาถูกข่มขืน ทั้งหมดล้วนเป็นความรุนแรงที่ชาวโรฮิงจาเป็นฝ่ายถูกกระทำ แสดงให้เห็นว่าชาวโรฮิงจาต้องเผชิญกับความทุกข์จากการตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์

4) การจับกุมและควบคุมตัว

การจับกุมและควบคุมตัว คือ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อจัดการกับชาวโรฮิงจาที่มีพฤติกรรมไม่ดี จากข้อมูลพบคำว่า “ล่า” “ไล่ล่า” “ค้นหา” “เร่งหา” “ติดตามตัว” “เร่งติดตาม” “ควบคุมตัว” “จับ” “จับกุม” “สกัดจับ” ดังตัวอย่าง

(40) ตร.ล่า 11 โรฮิงจาแหกศูนย์พักพิง

(ตร.ล่า 11 โรฮิงจาแหกศูนย์พักพิง. 2558: ออนไลน์)

(41) ระดมทั้งตำรวจ ฝ่ายปกครอง และชาวบ้าน เร่งติดตามตัวโรฮิงจาหลบหนีจากที่พักพิงชั่วคราว

(ไล่ล่า 11 โรฮิงจา หนีค่ายพักพิง. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (40) และ (41) พิจารณา คำว่า “ล่า” และ “เร่งติดตาม” เห็นได้ว่าเป็นคำกริยาที่ใช้กับคนร้ายหรือผู้กระทำความผิด ซึ่งการกระทำความผิดของชาวโรฮิงจาปรากฏในเนื้อความ คือ การแหกและหลบหนีออกจากที่พักพิง กลวิธีนี้เน้นให้เห็นว่าชาวโรฮิงจามีพฤติกรรมไม่ดี นอกจากเป็นภาระที่แต่ละประเทศต้องให้การดูแลแล้ว ยังประทุษร้ายตัวไม่ดี สร้างปัญหาและความเดือดร้อนให้แก่ผู้ดูแลอีก

2.1.3 สภาพของชาวโรฮิงจา

สภาพของชาวโรฮิงจา คือ การใช้คำ/กลุ่มคำที่บ่งบอกถึงสภาวะทางร่างกายของชาวโรฮิงจาที่เกิดการขาดแคลนอาหาร การเดินทาง การถูกทำร้ายจากขบวนการค้ามนุษย์ จากข้อมูลพบ

คำว่า “อดอยาก” “อดอาหาร” “หิวโหย” “หิว” “อดโรย” “อ่อนแอ” “อ่อนล้า” “อ่อนแรง” “อ่อนเพลีย” “ไม่มีเรี่ยวแรง” “เดินแทบไม่ไหว” “มอมแมม” “ป่วย” “ไม่สบาย” “ตาย” “เสียชีวิต” ตัวอย่างเช่น

(42) กลุ่มผู้ลี้ภัยมีสภาพอดโรยและอ่อนแรงเดินแทบไม่ไหว

(ผะ 139 หลุมศพ ในมาเลย์. 2558: ออนไลน์)

(43) พบเรืออพยพโรฮิงญาบรรทุก 300 ชีวิตลอยลำใกล้เกาะหลีเป๊ะ สภาพอดอยาก เจ็บป่วย-ตาย
อื้อ

(ช่วย 300 โรฮิงญาลอยคว้างทะเลเกาะหลีเป๊ะ. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (42)-(43) บรรยายให้เห็นสภาพร่างกายของชาวโรฮิงญาซึ่งอยู่ในภาวะขาดอาหารอย่างมาก มีความอ่อนแอ เจ็บป่วย จนถึงขั้นเสียชีวิต สภาพดังกล่าวเกิดจากการเดินทางและขาดแคลนอาหาร เนื่องจากชาวโรฮิงญาเป็นผู้อพยพที่ลี้ภัยอันตรายมาจากถิ่นฐาน และไม่มีประเทศใดอนุญาตให้ตั้งถิ่นฐานหรืออาศัยอยู่อย่างถาวร ชาวโรฮิงญาจึงจำเป็นต้องเดินทางไปเรื่อยๆ ส่วนใหญ่จึงอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างลำบาก น่าเวทนาสงสาร และเป็นสภาวะของมนุษย์ที่ต้องการความช่วยเหลือดูแล

2.1.4 พฤติกรรมชาวโรฮิงญา

พฤติกรรมชาวโรฮิงญา คือ การกระทำของชาวโรฮิงญา โดยพฤติกรรมที่ปรากฏเด่นชัดในการรายงานข่าวแบ่งได้ 2 ประเภท คือ พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และพฤติกรรมร้องขอ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเภทที่ 1 การก่อให้เกิดความเสียหาย

การก่อให้เกิดความเสียหาย คือ การกระทำของชาวโรฮิงญาที่สร้างความเดือดร้อนและก่อให้เกิดปัญหาต่อบุคคลอื่น จากข้อมูลพบคำ/กลุ่มคำ “ลักลอบ” “หนี” “หลบหนี” “แหก” “ก่อม็อบ” “ก่อจลาจล” “ก่อความไม่สงบ” “ประท้วง” “โวยวาย” “ทุบทำลาย” “แย่งอาหาร” “ต่อสู้กัน” “ฆ่ากัน” ตัวอย่างเช่น

(44) กลุ่มชาวโรฮิงญาซึ่งมีผู้หญิง 5 คนเป็นแกนนำ รวมตัวประท้วงปิดไฟ พร้อมทั้งทุบทำลายประตูหน้าต่างของเรือนนอน

(พล.ท.มนัสเป็ดใจได้ข้อหา ไม่เกี่ยวเงินโรฮิงญา. 2558: ออนไลน์)

(45) ผู้อพยพโรฮิงจารันทดหนัก แย่งอาหารฆ่ากันตายนับร้อย

(สลดผู้อพยพโรฮิงญา แย่งอาหารฆ่ากันตาย. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (44) การประท้วงและทูปทำลายข้าวของ ทำให้เกิดความไม่สงบและความเสียหายต่อทรัพย์สินของสถานสงเคราะห์ ส่วนตัวอย่าง (45) เป็นพฤติกรรมที่มีสาเหตุมาจากความอดอยาก จนทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงจนถึงขั้นเสียชีวิต จากข้อมูล เห็นได้ว่าชาวโรฮีนจาไม่เพียงเป็นฝ่ายถูกผู้อื่นกระทำเพียงฝ่ายเดียว แต่ชาวโรฮีนจาเป็นฝ่ายที่มีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นเช่นเดียวกัน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่สร้างปัญหาและความเดือดร้อนให้แก่ผู้ดูแลเป็นอย่างมาก

ประเภทที่ 2 การร้องขอ

การร้องขอ คือ การแสดงออกของชาวโรฮีนจาเพื่อให้หน่วยงานหรือประเทศต่างๆ ให้อะไรบางอย่างที่ชาวโรฮีนจาปรารถนา จากข้อมูลพบคำว่า “เรียกร้อง” “ขอ” “วิงวอน” ดังตัวอย่าง

- (46) เรียกร้องขอไปประเทศที่ 3 โดยระบุจะไปประเทศมาเลเซีย ไม่ขอไปสหรัฐอเมริกา
(พล.ท.มนัสเป็ดใจได้ข้อหา ไม่เกี่ยวเงินโรฮิงยา. 2558: ออนไลน์)
- (47) ขออุหนังไป
(จวกโรฮีนจา สร้างปัญหา ขออุหนังไป หนีที่פקพิง. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (46) ชาวโรฮีนจาแสดงความต้องการขอเดินทางไปยังประเทศที่ต้องการ โดยไม่สนใจเหตุผลหรือคำชี้แจงว่าประเทศดังกล่าวยินดีต้อนรับชาวโรฮีนจาให้เข้าประเทศหรือไม่ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลพบการรายงานข่าวว่า ชาวโรฮีนจาร้องขอในเรื่องที่ไม่เหมาะสมในบางสถานการณ์ ดังในตัวอย่าง (47) ชาวโรฮีนจาขอบริโภคสื่อลามกอนาจาร ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการร้องขอที่ไม่เหมาะสมหรือไม่มีเหตุผลสมควร ทำให้ชาวโรฮีนจาถูกมองว่าไม่สมควรจะได้รับการช่วยเหลือดูแล

2.1.5 การขยายความ

การขยายความ คือ การใช้คำ/กลุ่มคำทำหน้าที่ขยายคำหลักเพื่อบ่งชี้ลักษณะต่างๆ จากข้อมูลพบ “หนัก” “ชม” “ไซ” “กระหน่ำ” “เป็นอย่างดี” “ด้วยความเมตตา” “อย่างไร้ความปราณี” “อย่างดุเดือด” “อย่างบ้าคลั่ง” “อย่างไร้จุดหมาย” “อย่างไร้ทิศทาง” ตัวอย่างเช่น

- (48) ผู้อพยพต้องถูกนำไปไว้ในสถานที่ปลอดภัย ได้รับการดูแลด้วยความเมตตา
(จวกโรฮีนจา สร้างปัญหา ขออุหนังไป หนีที่פקพิง. 2558: ออนไลน์)

(49) หากใครพยายามหนีจะถูกตีหน้าแข้งด้วยหวายตอกตะปู หรือถูกมัดกับต้นไม้แล้วโดนกระหน่ำตีด้วยไม้อย่างบ้าคลั่ง”

(ตร.หัว 'โรฮินจา' พาชีจุดแคมป์นรก. 2558: ออนไลน์)

(50) ทั้งหมดอยู่ในสภาพที่อ่อนล้า หิวโซ มีเพียงเม็ดมะขามสำหรับดำรงชีพ

(หมายจับโกโด้ง ฮ.บินคัน ไหล่ล่าค้า 'โรฮิงยา'. 2558: ออนไลน์)

(51) กลุ่มชาวโรฮินจาในศูนย์อพยพได้ต่อสู้กันอย่างดุเดือด เพื่อแย่งชิงอาหารที่เหลืออยู่

(สลดผู้อพยพโรฮินจา แย่งอาหารฆ่ากันตาย. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (48)-(51) “ด้วยความเมตตา” “กระหน่ำ” “อย่างบ้าคลั่ง” “อ่อนล้า” “โซ” “อย่างดุเดือด” เป็นการใช้คำ/กลุ่มคำขยายความการให้ความช่วยเหลือชาวโรฮินจา พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่ชาวโรฮินจาเป็นฝ่ายถูกกระทำ สภาพความทุกข์ยากลำบาก และพฤติกรรมของชาวโรฮินจาที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ตามลำดับ การขยายความทำให้ผู้อ่านเห็นภาพสถานการณ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยกระตุ้นอารมณ์ให้รู้สึกสะเทือนใจ อย่างไรก็ตาม พบว่าการขยายความในแง่มุมนด้านบวกเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจเสนอการปฏิบัติของหน่วยงานหรือประเทศต่างๆ ในการช่วยเหลือชาวโรฮินจา โดยเน้นให้ผู้อ่านรู้สึกที่ชาวโรฮินจาได้รับการช่วยเหลือดูแลเป็นอย่างดี ในขณะที่การขยายความในแง่มุมนด้านลบส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับชาวโรฮินจาว่าถูกกระทำด้วยความรุนแรง มีสภาวะความเป็นอยู่อย่างยากลำบาก และมีพฤติกรรมที่ไม่ดี

2.2 กลวิธีทางโครงสร้าง

กลวิธีทางโครงสร้าง คือ กลวิธีที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้ประโยคที่มีลักษณะเฉพาะเพื่อสื่อความหรือเน้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในส่วนที่ต้องการ รูปแบบประโยคที่ปรากฏเด่นชัดในการรายงานข่าวชาวโรฮินจามี 2 รูปแบบ ได้แก่

2.2.1 ประโยคกรรมวาจก

ประโยคกรรมวาจก คือ ประโยคที่ประธานมีบทบาททางความหมายเป็นผู้ได้รับผลของการกระทำ หรือเป็นสิ่งที่เปลี่ยนสภาพ เปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งเป็นผลจากกริยาของประโยค (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2553: 176) จากการวิเคราะห์พบคำแสดงกรรมวาจก 3 คำ คือ “ถูก” “โดน” และ “ได้รับ” ตัวอย่างเช่น

(52) ชาวโรฮิงยาถูกจับตัวเรียกค่าไถ่ใน อ.หัวไทร และโดนกลุ่มคนร้ายสังหารเสียชีวิต

(ท่านจุฬาร เป็นห่วงโรฮิงยา. 2558: ออนไลน์)

- (53) ชาวโรฮิงญาที่ตกเป็นเหยื่อค้ำมนุษย์ 63 คนนั้น ขณะนี้ได้รับการดูแลเป็นอย่างดี
(ค้ำมนุษย์มอบตัวอีก 2. 2558: ออนไลน์)

พิจารณาตัวอย่าง (52)-(53) ชาวโรฮิงญาซึ่งเป็นประธานของประโยค เป็นผู้รับผลของการกระทำที่มีทั้งด้านลบและด้านบวก ตัวอย่าง (52) พบว่าคำแสดงกรรมวาจก “ถูก” และ “โดน” ปรากฏร่วมกับคำกริยาที่มีความหมายด้านลบ คือ “ถูกจับตัวเรียกค่าไถ่” และ “โดนสังหาร” สื่อให้เห็นว่าชาวโรฮิงญาเป็นฝ่ายถูกกระทำความรุนแรง ส่วนตัวอย่าง (53) คำแสดงกรรมวาจก “ได้รับ” ปรากฏร่วมกับคำกริยาที่มีความหมายด้านบวก คือ “ได้รับการดูแล” สื่อให้เห็นว่าชาวโรฮิงญาเป็นฝ่ายได้รับความช่วยเหลือ

2.2.2 ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้ง

ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้ง คือ ประโยคความรวมที่มีเนื้อความสองส่วนตรงข้ามกัน โดยมีสันธาน “แต่” เป็นตัวเชื่อม ดังตัวอย่าง

- (54) มาเลย์-อินโดฯ ออกแถลงการณ์ร่วมพร้อมให้ที่พัก 7 พันคนลอยเคว้งกลางทะเล แต่ภายใน 1 ปี ต้องส่งกลับเมียนมา

(จวกรอฮิงญา สร้างปัญหา ขอดูหนึ่งปี หนึ่งที่พักพิง, 2558)

- (55) หากผู้อพยพมีความประสงค์จะขึ้นฝั่งไทยก็ยินดี โดยให้ความช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรม แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายผู้หลบหนีเข้าเมืองตามขั้นตอนของไทย

(มาเลย์ไวยพม่า-จ้ออาเซียนแก้โรฮิงญา. 2558: ออนไลน์)

เนื้อความขัดแย้งปรากฏในนโยบายการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งดูเหมือนว่าประเทศต่างๆ ยอมให้ความช่วยเหลือชาวโรฮิงญา แต่กลับพบนโยบายบางอย่างที่สวนทางกับแนวทางการให้ความช่วยเหลือที่บอกไว้แต่แรก ตัวอย่าง (54) เป็นการประกาศรับดูแลและอนุญาตให้ผู้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศ แต่ระบุว่าส่งผู้อพยพกลับไปยังประเทศต้นทางภายในระยะเวลา 1 ปี ทั้งที่ทราบกันดีว่าสาเหตุที่ชาวโรฮิงญาต้องออกเดินทางอพยพเพราะไม่สามารถอยู่ในประเทศบ้านเกิดได้ ตัวอย่าง (55) เป็นการรับผู้อพยพชาวโรฮิงญาขึ้นฝั่งในประเทศไทย โดยมีเงื่อนไขว่าชาวโรฮิงญาต้องเข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายผู้หลบหนีเข้าเมือง ซึ่งใช้แนวทางการควบคุมมากกว่าการดูแล และเมื่อสรุปได้ว่าชาวโรฮิงญาที่ได้ขึ้นฝั่งมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง สุดท้ายจะถูกส่งออกนอกเขตแดนไทย เห็นได้ว่าการช่วยเหลือที่ชาวโรฮิงญาได้รับไม่ใช่การช่วยเหลือแบบถาวร ผู้ให้ความช่วยเหลือไม่ได้มี

จุดประสงค์ในการแก้ปัญหาให้กับชาวโรฮีนจาอย่างแท้จริง เป็นเพียงการให้ความดูแลแค่ชั่วคราวเท่านั้น

2.2.3 ประโยคเงื่อนไข

ประโยคเงื่อนไข คือ ประโยคความรวมที่ประกอบด้วยส่วนของเงื่อนไข และส่วนของผลที่ตามมา โดยมีสันธาน “ถ้า” ดังตัวอย่าง

(56) พม่ารับปากแล้ว ยินดีช่วยชาวโรฮีนจา รับรู้สิทธิกังวล วิกฤตลี้ภัย รุมข.ต่างประเทศพม่าเผยต้องพิสูจน์สัญชาติ ถ้าให้รับกลับประเทศ พร้อมส่งตัวแทนถาวร 15 ปท.

(7 พัน โรฮีนจารอด พม่ายอม อินโด-มาเลเซียช่วย. 2558: ออนไลน์)

(57) ถ้าเข้ามาโดยผิดกฎหมายเราต้องดำเนินคดี ถ้าอยู่นอกน่านน้ำเราดูแลตามหลักมนุษยธรรม

(โกโต้งโผล่-ได้คำมนุษย์. 2558: ออนไลน์)

ภายใต้การให้ความช่วยเหลือ พบว่ามีการกำหนดเงื่อนไขที่ชาวโรฮีนจาต้องปฏิบัติตาม และหากไม่บรรลุเงื่อนไขดังกล่าว ชาวโรฮีนจาอาจไม่ได้รับความช่วยเหลือ จากตัวอย่าง (56) เมียนมาจะรับชาวโรฮีนจาให้กลับมามีอยู่ในประเทศ โดยมีข้อแม้ว่าชาวโรฮีนจาต้องผ่านขั้นตอนการพิสูจน์สัญชาติ หากผลการพิสูจน์ระบุว่าชาวโรฮีนจาไม่ได้สัญชาติเมียนมา ชาวโรฮีนจาจะถูกกีดกันและต้องหาแหล่งพำนักใหม่ต่อไป ซึ่งมีแนวโน้มสูงว่าชาวโรฮีนจาจะไม่ได้รับรองสัญชาติเมียนมา เนื่องจากหลักเกณฑ์ด้านศาสนาที่ว่าพลเมืองเมียนมาต้องนับถือศาสนาพุทธ ส่วนตัวอย่าง (57) เป็นการแจ้งเงื่อนไขการปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจา หากเข้ามาอยู่ในประเทศจะถือว่าเป็นผู้เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และหากลอลยล้าอยู่นอกน่านน้ำจะได้รับความช่วยเหลือ สื่อเจตนาหลักว่าไม่ต้องการให้ชาวโรฮีนจาเข้ามาในประเทศ เห็นได้ว่าเงื่อนไขต่างๆ ที่แต่ละประเทศตั้งขึ้น ถูกใช้เป็นข้อกำหนดในการปฏิบัติกับชาวโรฮีนจาหรือเป็นช่องทางในการกำจัดชาวโรฮีนจาให้พ้นไป อีกทั้ง เป็นการป้องกันตนเองจากการถูกโจมตีว่าไม่มีมนุษยธรรม เนื่องจากได้กำหนดเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือไว้แล้ว

3. กลวิธีการเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบ หมายถึง การนำสิ่งหนึ่งมาเทียบกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยนำคำที่เกี่ยวข้องกับตัวเปรียบเทียบมาใช้กับสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ จากการวิเคราะห์พบการเปรียบเทียบสินค้ากับชาวโรฮีนจาซึ่งพบคำ/กลุ่มคำ “ขาย” “ขายต่อ” “ซื้อ” “ลำเลียง” “ขนถ่าย” “เคลื่อนย้าย” “จัดส่ง” “ส่งต่อ” “ได้กำไร” ดังตัวอย่าง

(58) บรรดานายหน้าอย่างนายยัสชิน จะซื้อชาวโรฮิงญาหรือบังกลาเทศที่เพิ่งเดินทางมาถึงทางใต้ของไทย ก่อนกักตัวคนเหล่านั้นไว้ในค่ายพักอย่างพิถีพิถันในป่าที่วังก็เลียน ก่อนขายต่อให้แก่นายหน้ารายย่อยบวกค่าธรรมเนียมอีกจำนวนหนึ่งที่จะทำให้เขาได้กำไรอีกหลายเท่า

(พม่าจวกยูเอ็นจูน 'ไม่รู้จริง' 'โรฮิงญา'. 2558: ออนไลน์)

(59) แก๊งค้ายมนุษย์เร่งลำเลียงชาวโรฮิงญาออกนอกประเทศไทย

(หมายจับโกโด่ง ฮ.บินคั้น 'ไล่ล่าค้า' 'โรฮิงญา'. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (58)-(59) คำกริยา “ซื้อ” “ขายต่อ” “ได้กำไร” และ “ลำเลียง” ล้วนเป็นคำกริยาที่ใช้ในแวดวงการค้า เป็นการเปรียบเทียบว่าชาวโรฮิงญาเป็นเหมือนสินค้า กลวิธีการเปรียบเทียบทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ ส่อให้เห็นว่าชาวโรฮิงญาไม่ได้ถูกมองว่าเป็นมนุษย์ แต่ถูกมองว่าเป็นสินค้าที่ขบวนการค้ายมนุษย์มุ่งแสวงหาประโยชน์ การค้ายมนุษย์เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นรุนแรง ชาวโรฮิงญาถูกหลอกลวง ทารุณกรรม และถูกขายเป็นแรงงานทาส หรือถูกส่งไปค้าประเวณี ซึ่งเป็นความทุกข์ที่ชาวโรฮิงญาต้องเผชิญ

4. กลวิธีอุปลักษณ์

อุปลักษณ์ หมายถึง รูปภาษาที่ใช้เปรียบเทียบ โดยการนำคำศัพท์ในวงความหมายหนึ่งมาใช้กับสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ (จันทิมา อังคพณชกิจ. 2557: 161) จากข้อมูลพบคำศัพท์ในวงความหมายพิธีกรรม คือ “เซ่น” และ “สังเวย” ดังตัวอย่าง

(60) ผบ.ตร.ลั่นเตรียมเซ็นย้ายฟ้าผ่าผู้การสตูล – 5 เสือโรงพัก พร้อม ตชด.เซ่นโรฮิงญา

(สมยศธีม! พันผบก. เซ่นโรฮิงญา. 2558: ออนไลน์)

(61) สอบนายอำเภอ เด็ง 2 ปลัด สังเวย 'โรฮิงญา'

(สอบนายอำเภอ เด็ง 2 ปลัด สังเวย'โรฮิงญา'. 2558: ออนไลน์)

พิจารณาตัวอย่าง (60) และ (61) เป็นการเลือกใช้คำกริยาในวงความหมายพิธีกรรม คำว่า “เซ่น” และ “สังเวย” เป็นคำที่ใช้ในพิธีกรรมเกี่ยวกับเทพหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เชื่อว่ามีความสามารถให้คุณให้โทษแก่ผู้บูชาได้ อย่างไรก็ตาม ชาวโรฮิงญาที่ถูกกล่าวถึงในข่าวเป็นเพียงผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ายมนุษย์จนถึงแก่ความตาย ไม่ใช่เทพหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หนังสือพิมพ์ใช้กลวิธีนี้เพื่อเสียดสีอีกทั้ง ทำให้ชาวโรฮิงญาถูกมองว่าเป็นต้นเหตุความเดือดร้อนที่เกิดกับเจ้าหน้าที่ที่ถูกโยกย้าย เห็นได้ว่า

ชาวโรฮีนจาซึ่งเป็นกลุ่มคนชายขอบ นอกจากจะไม่ได้ได้รับความเห็นใจในฐานะที่ตกเป็นผู้เสียหาย ยังถูกเสียดสีและถูกมองว่าเป็นสาเหตุแห่งปัญหาที่สร้างผลกระทบให้เกิดแก่เจ้าหน้าที่ของไทยซึ่งจัดเป็นคนในกลุ่มหลัก สะท้อนให้เห็นถึงความโน้มเอียงในการนำเสนอข่าว และสร้างอคติว่าปัญหาและความเดือดร้อนทุกอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมล้วนมีสาเหตุมาจากชาวโรฮีนจา

ประเด็นการนำเสนอชาวโรฮีนจาและกลวิธีทางภาษามีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ ประเด็นเกี่ยวกับชาวโรฮีนจาถูกนำเสนอผ่านกลวิธีทางภาษาที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้ จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏทำให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอชาวโรฮีนจาออกเป็น 2 มุมมอง คือ ชาวโรฮีนจาเป็นกลุ่มคนอันตราย ไม่น่าไว้วางใจ มีพฤติกรรมไม่ดี สร้างความเดือดร้อน จึงเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความจำเป็นต้องการ หนังสือพิมพ์นำเสนอมุมมองนี้ผ่านกลวิธีทางภาษา 9 กลวิธีย่อย ดังนี้ 1) ความหมายซึ่งบ่งเป็นนัย โดยใช้คำว่า “อ้าง” เพื่อสื่อความว่าคำกล่าวต่างๆ ของชาวโรฮีนจาไม่น่าเชื่อถือ และมีแนวโน้มว่าเป็นคำโกหก 2) การเรียกชาวโรฮีนจาโดยกล่าวถึงสถานภาพผู้กระทำผิดกฎหมาย 3) การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการกีดกัน ไม่ให้ชาวโรฮีนจาเข้ามาในเขตแดนของประเทศ 4) การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการจับกุมและควบคุมตัว ซึ่งเป็นผลจากพฤติกรรมที่ไม่ดีของชาวโรฮีนจา 5) พฤติกรรมชาวโรฮีนจาที่ก่อให้เกิดความเสียหาย 6) พฤติกรรมร้องขอ ซึ่งเป็นการร้องขอเรื่องที่ไม่เหมาะสมหรือไม่มีเหตุผลสมควร 7) ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้ง 8) ประโยคเงื่อนไข แสดงให้เห็นความไม่จริงจังในการให้ความช่วยเหลือ โดยกำหนดเงื่อนไขต่างๆ เพื่อผลักดันชาวโรฮีนจาให้ออกไปจากประเทศ และ 9) กลวิธีอุปลักษณ์ ซึ่งพบคำศัพท์ในวงความหมายพิธีกรรม เพื่อเสียดสีชาวโรฮีนจาและทำให้ชาวโรฮีนจาถูกมองว่าเป็นต้นเหตุของความเดือดร้อน ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐของไทยต้องถูกโยกย้าย

ส่วนอีกมุมมองหนึ่งหนังสือพิมพ์นำเสนอว่าชาวโรฮีนจาเป็นกลุ่มคนที่มีความทุกข์ยากลำบาก น่าสงสาร จึงจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากประเทศต่างๆ พบจากกลวิธีทางภาษา 9 กลวิธีย่อย ดังนี้ 1) การเรียกชาวโรฮีนจาโดยกล่าวถึงสถานภาพผู้พลพ 2) การเรียกชาวโรฮีนจาโดยกล่าวถึงสถานภาพผู้เสียหาย ซึ่งมีคำสำคัญที่พบ คือ คำว่า “เหยื่อ” 3) การเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจาโดยใช้คำ/กลุ่มคำที่สื่อถึงสถานที่พัก เพื่อสื่อให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาได้รับความเมตตาจากหน่วยงานต่างๆ โดยให้การช่วยเหลือด้านที่พักอาศัย 4) การเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจาโดยใช้คำ/กลุ่มคำที่สื่อถึงสถานคุ้มครอง สื่อความว่าเป็นสถานที่อยู่ด้วยความทุกข์ทรมาน 5) การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการให้ความช่วยเหลือ 6) การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการใช้ความรุนแรง 7) สภาพของชาวโรฮีนจา ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในสถานะที่มีลำบากและความทุกข์ น่าเวทนา 8) ประโยคกรรมวาจกที่ชาวโรฮีนจาเป็นผู้รับผลของการกระทำ ซึ่งปรากฏร่วมกับคำกริยาที่มีความหมายด้านลบ แสดงให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาถูกกระทำ

ความรุนแรง และปรากฏร่วมกับคำกริยาที่มีความหมายด้านบวก สื่อให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาได้รับความช่วยเหลือ และ 9) กลวิธีการเปรียบเทียบ โดยเปรียบชาวโรฮีนจาเป็นสินค้า

อย่างไรก็ตาม พบว่ามี 5 กลวิธีย่อย ปรากฏในทั้ง 2 มุมมองที่หนังสือพิมพ์นำเสนอชาวโรฮีนจา ได้แก่ 1) สภาวะเกิดก่อน ซึ่งสื่อความว่ามีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นก่อนหน้ามาแล้ว เช่น เหตุการณ์ที่ชาวโรฮีนจามีพฤติกรรมสร้างความเสียหาย การกีดกันชาวโรฮีนจา การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา เป็นต้น 2) สรรพนามที่เฉพาะแบบไม่เจาะจง ซึ่งเป็นความคลุมเครือในการเขียนข่าว 3) การเรียกชาวโรฮีนจาโดยใช้ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ และ 4) การเรียกชาวโรฮีนจาโดยใช้นามนัย จัดเป็นคำกลาง กล่าวคือ คำที่ไม่ได้มีความหมายในทางบวกหรือลบ พบได้ทั่วไปในเนื้อความ เช่น การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการช่วยเหลือ การกีดกัน การใช้ความรุนแรง และการจับกุมและควบคุมตัว สภาพชาวโรฮีนจา พฤติกรรมชาวโรฮีนจา 5) การขยายความ ซึ่งทำหน้าที่ขยายคำหลักเพื่อบ่งชี้ลักษณะต่างๆ ปรากฏในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ การกล่าวถึงสภาพชาวโรฮีนจา และพฤติกรรมชาวโรฮีนจา

ประเด็นต่างๆ ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอชาวโรฮีนจา โดยใช้กลวิธีทางภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อความ ทำให้เกิดการสร้างภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา ลำดับถัดไป ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

3. ผลการวิเคราะห์ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

ประเด็นข่าวและกลวิธีทางภาษาเป็นองค์ประกอบในการสร้างภาพตัวแทนชาวโรฮีนจาที่นำเสนอผ่านการรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์ไทย จากการวิเคราะห์และตีความ พบว่าภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจามี 4 ภาพตัวแทน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ไม่มีใครต้อนรับ

ภาพตัวแทนนี้ นำเสนอว่าชาวโรฮีนจาเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีประเทศใดอยากให้เข้าประเทศ และต้องถูกผลักดันไปให้ไกล เริ่มตั้งแต่ประเทศต้นทางที่ไม่ยอมรับว่าชาวโรฮีนจาเป็นพลเมืองของประเทศ อีกทั้งยังจำกัดสิทธิ์ กีดกันเข้มงวด ทำให้อาศัยอยู่ในประเทศบ้านเกิดไม่ได้ เมื่อเดินทางมาแล้วก็ถูกกีดกันจากประเทศต่างๆ ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศ และพยายามผลักดันชาวโรฮีนจาไปให้พ้น พิจารณาจากประเด็นการกีดกันชาวโรฮีนจา ประกอบกับกลวิธีทางภาษา 4 กลวิธี คือ 1) การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการกีดกัน 2) การเรียกชาวโรฮีนจาโดยกล่าวถึงสถานภาพผู้พลพย 3) การใช้ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้ง และ 4) การใช้ประโยคเงื่อนไข ตัวอย่างเช่น

(62) ประเทศมาเลเซียประกาศจุดยืนเช่นเดียวกับอินโดนีเซียว่าจะผลักดันเรืออพยพของชาวโรฮิงญาออกนอกน่านน้ำของตน และจะไม่ยินยอมให้ผู้อพยพเหล่านี้เดินทางเข้าสู่ภายในประเทศ

(สมยศถกฒบ.มาเลย์ ลุยปราบ. 2558: ออนไลน์)

(63) สองประเทศเห็นพ้องกันที่จะให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต่อผู้อพยพ 7,000 คน ที่ยังคงติดค้างอยู่กลางทะเล และเราจะจัดหาที่พักพิงชั่วคราวให้แก่ผู้อพยพ แต่กระบวนการส่งกลับภูมิลำเนาเดิมจะมีขึ้นภายในหนึ่งปี

(จวกโรฮิงจา สร้างปัญหา ขอดูหนังไป นีที่พัคพิง. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (62) การเรียกชาวโรฮิงจาโดยกล่าวถึงสถานภาพผู้อพยพ แสดงให้เห็นว่าชาวโรฮิงจาไม่สามารถอยู่อาศัยในประเทศที่เป็นถิ่นฐานบ้านเกิดได้ จึงต้องออกเดินทางและมีสถานะเป็นผู้อพยพ เมื่อชาวโรฮิงจาออกเดินทางแสวงหาที่อยู่ใหม่ ประเทศต่างๆ ไม่ให้การต้อนรับและผลักดันออกเห็นได้จากคำกริยา “ผลักดัน...ออกนอกน่านน้ำ” และ “ไม่ยินยอมให้...เดินทางเข้าสู่ภายในประเทศ” ตัวอย่าง (63) กล่าวถึงการช่วยเหลือชาวโรฮิงจาที่ติดค้างอยู่ในทะเลขึ้นฝั่ง และให้ที่พักพิงในประเทศ อย่างไรก็ตาม พบนโยบายการส่งชาวโรฮิงจากลับถิ่นฐานเดิม ภายใน 1 ปี ซึ่งขัดแย้งกับแนวทางการให้ความช่วยเหลือที่บอกไว้แต่แรก

รูปภาพหลักที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงจาเป็นผู้ที่ไม่มีใครต้อนรับ คือ คำ/กลุ่มคำที่เป็นการกระทำของคนกลุ่มหลักในสังคม ในการกีดกันไม่ให้ชาวโรฮิงจาเข้าประเทศ เช่น “ผลักดัน” “สกัดกั้น” “ไม่ให้เข้า” “ขับไล่” “ลากจูง...ออกไป” “ส่ง...กลับ” เป็นต้น การกระทำดังกล่าวเป็นการแสดงออกโดยตรงว่าไม่ต้องการให้ชาวโรฮิงจาเข้ามาในเขตประเทศ อย่างไรก็ตาม กลุ่มบุคคลที่กระทำการดังกล่าว อาจถูกใจคิดว่าเป็นผู้ไม่มีมนุษยธรรม จึงพบการแสดงออกถึงการกีดกันชาวโรฮิงจาโดยอ้อม ผ่านการใช้ประโยคเงื่อนไข ซึ่งหากมองผิวเผินดูเหมือนจะเป็นการแสดงความช่วยเหลือชาวโรฮิงจา แต่กลับพบว่าความช่วยเหลือดังกล่าวมีเงื่อนไขกำหนดอยู่ หรือประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้ง ซึ่งเนื้อความส่วนแรกเป็นการเสนอความช่วยเหลือแก่ชาวโรฮิงจา แต่เนื้อความส่วนหลังระบุนโยบายหรือมาตรการบางอย่างที่เป็นการผลักดันชาวโรฮิงจาออกนอกประเทศ

เห็นได้ว่าชาวโรฮิงจาไม่เป็นที่ต้องการของประเทศต้นทาง อีกทั้ง ประเทศอื่นๆ ไม่อนุญาตให้เข้าเขตแดน แม้บางประเทศจะมีการเสนอความช่วยเหลือ แต่เป็นความช่วยเหลือที่มาพร้อมเงื่อนไข สุดท้ายชาวโรฮิงจาจะถูกผลักดันออกนอกประเทศ และต้องแสวงหาที่อยู่ใหม่อย่างไม่สิ้นสุด ชาวโรฮิงจาถูกปฏิเสธและผลักดันเช่นนี้ตลอดมา ตอกย้ำว่าชาวโรฮิงจายังคงเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความในสังคมโลกต้องการ

3.2 กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีความทุกข์ยากลำบาก

เป็นภาพตัวแทนที่นำเสนอชาวโรฮีนจาตกอยู่ในห้วงภาวะของความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ เช่น ถูกกระทำด้วยความรุนแรง มีความเป็นอยู่ที่อึดอัดขัดสน มีอุปสรรคในการเดินทาง เป็นต้น พิจารณาจากประเด็นความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา โดยพิจารณาร่วมกับกลวิธีทางภาษา 6 กลวิธีย่อย ดังนี้ 1) กลวิธีทางศัพท์ที่ใช้กล่าวถึงสภาพชาวโรฮีนจา 2) การเรียกชาวโรฮีนจาโดยกล่าวถึงสถานภาพผู้เสียหาย 3) การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการใช้ความรุนแรง 4) ประโยคกรรมวาจกที่มีคำแสดงกรรมวาจก “ถูก” และ “โดน” เน้นว่าชาวโรฮีนจาเป็นฝ่ายรับผลของการกระทำรุนแรง 5) การเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจาโดยใช้คำ/กลุ่มคำที่สื่อถึงสถานคุมขัง และ 6) กลวิธีการเปรียบเทียบ โดยเปรียบชาวโรฮีนจาเป็นสินค้า

(64) มีโรฮีนจา 800 คน โดนทหารอุทกทั้งใช้ไม้ทูปตี-ยิงทิ้ง และเหยื่อที่ถูกอุ้มจากนครศรีฯก็โดนตีตายที่นี่ (ท่านจุฬาฯ เป็นห่วงโรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

(65) ยังมีชาวโรฮีนจาและบังกลาเทศอีกนับร้อยคนที่กระเจายก้นหลบซ่อนตัวอยู่บนเทือกเขาแก้ว หลังจากล่องเรือมาขึ้นฝั่งที่ จ.สตูลและเดินเท้าข้ามแดนไปยังมาเลเซียมา 10 วัน ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพอดอยากขาดอาหารเนื่องจากถูกนายหน้าล่อลวง

(จับนายกดขี่ฯ คำโรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

จากตัวอย่าง (64) การเรียกชาวโรฮีนจาว่า “เหยื่อ” แสดงให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาอยู่ในสถานภาพผู้เสียหาย ประโยคกรรมวาจกเน้นว่าประธานของประโยค คือ ชาวโรฮีนจา เป็นฝ่ายถูกกระทำ โดยมีคำแสดงกรรมวาจก “โดน” และ “ถูก” อยู่หน้าคำกริยาที่เป็นการกระทำความรุนแรง คือ “ทารุณ” “ทูปตี” “ยิงทิ้ง” “อุ้ม” (เรียกค่าไถ่) และ “ตี” ส่วนตัวอย่าง (65) กล่าวถึงลักษณะการเดินทางที่ต้องเดินทางในทะเลโดยเรือและต่อการเดินทางในป่าเป็นเวลาหลายวัน อีกทั้ง ยังต้องหลบซ่อนหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ ยังมีการบรรยายสภาพชาวโรฮีนจาที่ถูกนายหน้าค้ามนุษย์ปล่อยทิ้งระหว่างทาง

รูปภาพหลักที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีความทุกข์ยากลำบาก คือ รูปประโยคกรรมวาจกที่เน้นว่าชาวโรฮีนจาเป็นฝ่ายถูกกระทำ ซึ่งมีคำ/กลุ่มคำกริยาที่เป็นการแสดงออกถึงความรุนแรงต่างๆ เช่น “ทารุณ” “ตี” “ซ้อม” “ยิง” “ฆ่า” “ข่มขืน” เป็นต้น การเรียกชาวโรฮีนจาว่า “เหยื่อ” ซึ่งหมายถึง ผู้ไร้เคราะห์ ยิ่งทำให้ภาพของชาวโรฮีนจาที่กำลังประสบกับความลำบากและตกอยู่ในห้วงความทุกข์มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ซึ่งเห็นได้จากการเปรียบเทียบชาวโรฮีนจาเป็นสินค้า ตอกย้ำว่าความเป็นมนุษย์ของชาวโรฮีนจาถูกลดทอน

ถูกมองว่าเป็นสินค้าที่ผู้ขายมุ่งแสวงหากำไร ชาวโรฮีนจาถูกกดขี่ ไม่มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับผู้อื่น

ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่มีความทุกข์ยากลำบาก เป็นมุมมองในด้านความน่าสงสาร ทำให้ผู้อ่านเกิดความเห็นอกเห็นใจชาวโรฮีนจาที่ต้องเผชิญกับชะตากรรมอันโหดร้าย

3.3 กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ

ภาพตัวแทนนี้ นำเสนอว่าชาวโรฮีนจาเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความสามารถในการดูแลตัวเองได้ จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ที่พัก โดยพิจารณาจากประเด็นการให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา ร่วมกับกลวิธีทางภาษา 3 กลวิธีย่อย คือ 1) การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการให้ความช่วยเหลือ 2) การเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจาโดยใช้คำ/กลุ่มคำที่สื่อถึงสถานที่พัก และ 3) ประโยคกรรมวาจก ที่มีคำแสดงกรรมวาจก “ได้รับ” เน้นว่าชาวโรฮีนจาเป็นฝ่ายรับการช่วยเหลือ ตัวอย่างเช่น

(66) เจ้าหน้าที่ได้เข้าช่วยเหลือชาวโรฮีนจาอีก 17 คน ที่คาดว่าเป็นกลุ่มเดียวกันขณะเดินอยู่บริเวณเชิงเขาแก้วพื้นที่ ต.กำแพงเพชร อ.รัตนภูมิ โดยเจ้าหน้าที่ได้รับตัวไปดูแลเพื่อรอให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จ.สงขลา เข้าคัดแยกว่าอยู่ในกลุ่มการค้ามนุษย์หรือหลบหนีเข้าเมืองต่อไป

(ล่างบางแก้งคำมนุษย์ ศาลอนุมัติจับอีก 10 ตร.-พลเรือน. 2558: ออนไลน์)

(67) พล.ต.อ.เอก พร้อมด้วย พล.ต.ท.มนตรี ไปตระนันท์ ผบช.ภ.9 พล.ต.ต.พุทธิชาติ เอกฉันท รอง ผบช.ภ.9 เดินทางตรวจเยี่ยมศูนย์พักพิงชั่วคราว ชาวโรฮีนจาและชาวบังกลาเทศ 240 คน ที่ศาลาประชาคม อ.รัตนภูมิ พร้อมทั้งตรวจเยี่ยมและให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภายในศูนย์พักพิง ซึ่งตลอดทั้งวันมีชาวบ้านใน อ.รัตนภูมิ นำสิ่งของ ทั้งน้ำดื่ม ผลไม้ เสื้อผ้า มามอบให้อย่างต่อเนื่อง

(สั่งแดงอีก 14 ตร. เช่นคดีโรฮีนจา. 2558: ออนไลน์)

ตัวอย่าง (66) เป็นการช่วยเหลือชาวโรฮีนจา โดยรับตัวไปอยู่ในสถานพักพิงที่จัดไว้ให้ และให้การคุ้มครองดูแล ส่วนตัวอย่าง (67) คำว่า “ศูนย์พักพิงชั่วคราว” เป็นการเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจา โดยใช้กลุ่มคำที่สื่อถึงสถานที่พัก ซึ่งเป็นคำเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจาที่มีความหมายไปในเชิงบวก ชาวโรฮีนจาได้รับความช่วยเหลือเป็นสิ่งของ อาหาร น้ำ เสื้อผ้าจากประชาชนในพื้นที่ที่มาร่วมบริจาค และการดูแลเยี่ยมเยียนที่ศูนย์พักพิง

รูปภาพหลักที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ คือ คำว่า “ช่วย” และ “ช่วยเหลือ” นอกจากนี้ มีคำ/กลุ่มคำที่เป็นการกระทำของบุคคล

หน่วยงาน และประเทศต่างๆ โดยเป็นการกระทำเพื่อบรรเทาทุกข์ หรือทำให้สภาวะทางร่างกายและจิตใจของชาวโรฮีนจาดีขึ้น เช่น “จัดหา... ให้แก่” “นำ... มอบให้” “รับ... ขึ้นฝั่ง” “รับ... ไปดูแล” “ซ่อมแซมเรือ” “รักษาพยาบาล” เป็นต้น

เห็นได้ว่าชาวโรฮีนจาขาดแคลนตั้งแต่ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพไปจนถึงแหล่งพักพิงอาศัย ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ตอกย้ำให้คนในสังคมตระหนักและเล็งเห็นว่าไม่ควรเพิกเฉยต่อปัญหาชาวโรฮีนจา แต่ควรร่วมมือกันกระทำการใดๆ ที่สามารถทำได้ เพื่อให้ชาวโรฮีนจามีสภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ ยังคงเป็นสิ่งจำเป็นที่ชาวโรฮีนจาต้องการได้รับจากเพื่อนร่วมโลก

3.4 กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี

ภาพตัวแทนที่นำเสนอชาวโรฮีนจาว่าเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น ไร้ความรุนแรง สร้างความเสียหาย ก่อความวุ่นวาย กล่าวคำเท็จ เป็นต้น พิจารณาจากประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮีนจา และประเด็นการจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา โดยพิจารณาร่วมกับกลวิธีทางภาษา 6 กลวิธีย่อย คือ 1) พฤติกรรมชาวโรฮีนจาที่ก่อให้เกิดความเสียหาย 2) พฤติกรรมร้องขอของชาวโรฮีนจา 3) การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการจับกุมและควบคุมตัว 4) การเรียกชาวโรฮีนจาโดยกล่าวถึงสถานภาพผู้กระทำผิดกฎหมาย 5) ความหมายซึ่งบ่งเป็นนัย และ 6) อุปลักษณ์พิธีกรรม ตัวอย่างเช่น

(68) กลุ่มชาวโรฮิงยาซึ่งมีผู้หญิง 5 คนเป็นแกนนำ รวมตัวประท้วงปิดไฟ พร้อมทั้งทุบทำลายประตู หน้าต่างของเรือนนอน ไม่พอใจที่เจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้นำอาหารเข้าไปกินในเรือนนอน พร้อมเรียกร้องขอไปประเทศที่ 3 โดยระบุจะไปประเทศมาเลเซีย ไม่ขอไปสหรัฐอเมริกา

(พล.ท.มนัสเปิดใจได้ข้อหา ไม่เกี่ยวเงินโรฮิงยา. 2558: ออนไลน์)

(69) หญิงชาวโรฮีนจา 4 ราย จับกุญแจหลบหนีจากที่พัก จ.สตูล แต่ไปไม่รอดถูกจับ อ้างต้องการไป หาสามีที่มาเลเซีย

(4 หญิง 'โรฮีนจา' แหกค่าย-หาผัว. 2558: ออนไลน์)

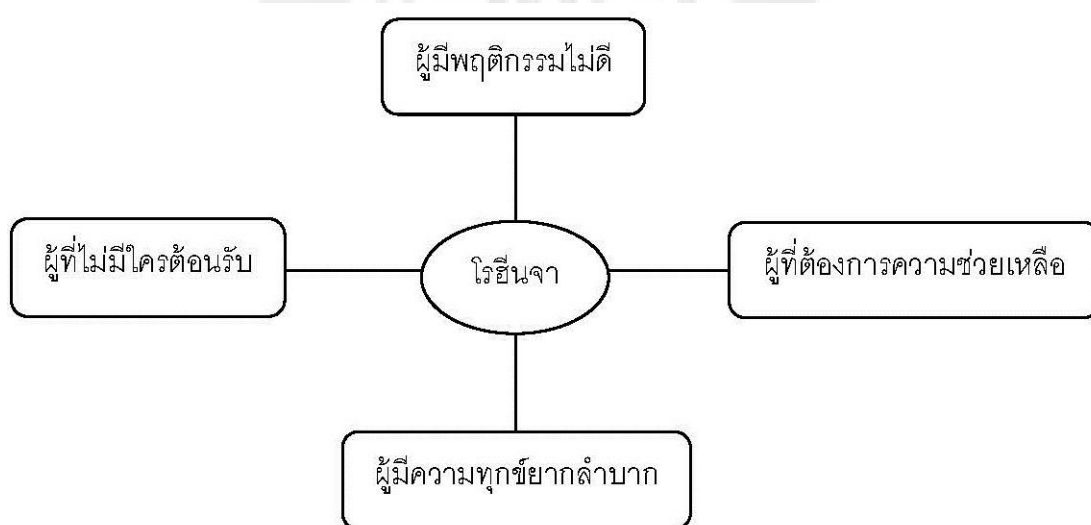
จากตัวอย่าง (68) พิจารณาคำ/กลุ่มคำกริยา “ประท้วง” “ทุบทำลาย” และ “เรียกร้องขอ” ซึ่งเป็นการกระทำของชาวโรฮีนจา เห็นได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากทำให้ทรัพย์สินเกิดความเสียหาย และเกิดความวุ่นวายภายในสถานพักพิง การแสดงความต้องการอยากไปประเทศที่ 3 โดยไม่สนใจว่าประเทศปลายทางนั้นพร้อมหรือยินดีรับชาวโรฮีนจาหรือไม่ จัดเป็นการร้องขอที่ไม่มีเหตุผลสมควร ส่วนตัวอย่าง (69) คำกริยา “จับกุญแจ” และ “หลบหนี” เป็นพฤติกรรมชาวโรฮีนจาที่

ก่อให้เกิดความเสียหายและความวุ่นวายภายในสถานพักพิงอีกเช่นกัน พิจารณาการเลือกใช้คำว่า “อ้าง” เป็นกริยาที่ชาวโรฮีนจาบอกข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ เป็นการใช้กลวิธีความหมายซึ่งบ่งเป็นนัย สื่อความว่าชาวโรฮีนจาให้ข้อมูลที่มีแนวโน้มว่าไม่เป็นความจริงแก่เจ้าหน้าที่ และกรรมวาท “ถูกจับ” ที่ใช้กล่าวถึงการจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา แสดงให้เห็นผลของการกระทำไม่ดีจึงต้องถูกลงโทษ

รูปภาพหลักที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี คือ คำ/กลุ่มคำที่เป็นการกระทำของชาวโรฮีนจา ส่วนใหญ่เป็นการใช้ความรุนแรง หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เช่น “ทุบทำลาย” “แย่งอาหาร” “ฆ่ากัน” “ลักลอบ” “หลบหนี” “ก่อม็อบ” เป็นต้น การเรียกชาวโรฮีนจาโดยใช้คำบอกสถานภาพผู้กระทำผิดกฎหมาย เช่น “ผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย” “ชาวโรฮีนจาหนีเข้าเมือง” ตอกย้ำภาพการเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี ละเมิดกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งเป็นกติกาหลักของสังคม นอกจากนี้ ชาวโรฮีนจายังถูกเสียดสี ผ่านอุปลักษณ์ ซึ่งใช้คำศัพท์ในวงความหมายพิธีกรรม โดยเสียดสีชาวโรฮีนจาที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์จนถึงแก่ความตายว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องได้รับการสังเวย คือ การลงโทษโยกย้ายข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ามนุษย์ รูปแบบการเขียนเช่นนี้ ไม่เพียงเป็นการเสียดสีชาวโรฮีนจา แต่ทำให้ชาวโรฮีนจาถูกมองว่าเป็นตัวปัญหา เป็นต้นเหตุแห่งความเดือดร้อนที่เกิดกับเจ้าหน้าที่ของไทยด้วย

เห็นได้ว่า การกระทำของชาวโรฮีนจาที่หนังสือพิมพ์นำเสนอล้วนเป็นการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ ส่งผลให้ชาวโรฮีนจาถูกจัดอยู่ในกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมไม่ดี และสร้างปัญหาให้สังคม

จากการวิเคราะห์และตีความประเด็นและกลวิธีทางภาษา พบว่าภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย มีภาพตัวแทน 4 ภาพ ดังแสดงในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ไม่มีใครต้อนรับ มีจุดเริ่มต้นตั้งแต่ประเทศที่เป็นถิ่นฐานบ้านเกิดไม่ยอมรับชาวโรฮีนจาเป็นพลเมือง จำกัดสิทธิ ทำให้ชาวโรฮีนจาไม่มีความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ชาวโรฮีนจาไม่เพียงถูกผลักดันจากรัฐ ประเทศต่างๆ ที่แสดงออกผ่านมาตรการป้องกันไม่ให้ชาวโรฮีนจาเข้ามาในเขตแดน และพยายามผลักดันให้ชาวโรฮีนจาออกไปจากประเทศ แต่ชาวโรฮีนจายังถูกประชาชนที่เป็นเชื้อชาติอื่นต่อต้านด้วย เนื่องด้วยแรงผลักดันจากประเทศต้นทาง และความหวังว่าจะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในถิ่นที่อยู่ใหม่ ชาวโรฮีนจาจำนวนมากออกเดินทางรอนแรมในทะเลในสภาพที่แออัด ขาดเสบียงอาหาร และไม่รู้ว่าจะสามารถขึ้นฝั่งได้ที่ไหน นอกจากนี้ การอพยพของชาวโรฮีนจาได้กลายเป็นช่องทางของขบวนการค้ามนุษย์ที่มุ่งหาประโยชน์จากผู้อพยพ ด้วยการหลอกลวงชาวโรฮีนจาว่าจะพามาทำงาน แต่กลับส่งขายเป็นแรงงานทาส ชาวโรฮีนจาถูกเรียกค่าไถ่ ทำทารุณกรรมด้วยหลากหลายวิธี จนถึงขั้นเสียชีวิต ฆาตกรรมอันเลวร้ายของชาวโรฮีนจาถูกนำเสนอผ่านภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่มีความทุกข์ยากลำบาก อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ผู้อพยพชาวโรฮีนจาถูกสังคมโลกมองว่าเป็นปัญหาและชาวโรฮีนจาจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ นำเสนอให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น การมอบปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต การซ่อมแซมยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง การรับดูแลในสถานพักพิง เป็นต้น ในขณะเดียวกัน ภาพตัวแทนนี้เป็นการตอกย้ำว่าชาวโรฮีนจาเป็นบุคคลที่ไม่มีความสามารถในการดูแลตนเอง มีแนวโน้มเป็นภาระแก่ผู้ดูแล นอกจากชาวโรฮีนจาถูกนำเสนอในแง่มนานาสงสาร ชาวโรฮีนจายังถูกนำเสนอในแง่มุกกลุ่มคนที่ไม่ดีอีกด้วย ผ่านภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี หนังสือพิมพ์รายงานข่าวการกระทำของชาวโรฮีนจา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การลักลอบเข้าประเทศโดยผิดกฎหมาย การใช้ความรุนแรงจนก่อให้เกิดความเสียหายและเดือดร้อนแก่ผู้ดูแล การร้องขอที่ไม่มีเหตุผลสมควร เป็นต้น ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอและผลิตซ้ำผ่านหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อกระแสหลัก ทำให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจและจดจำชาวโรฮีนจาตามภาพที่สื่อนำเสนอ ส่งผลต่อทัศนคติของประชาชนที่มีต่อชาวโรฮีนจา กล่าวคือ ส่วนหนึ่งอาจสงสารและเห็นใจชาวโรฮีนจาซึ่งถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและถูกขบวนการค้ามนุษย์ขายและใช้แรงงานอย่างหนัก มีความเห็นว่าชาวโรฮีนจาสมควรได้รับความช่วยเหลือให้พ้นจากสภาพความลำบากและความทุกข์ ได้รับการยอมรับและมีสิทธิเท่าเทียมกับประชากรกลุ่มอื่นๆ ในโลก ในขณะที่ประชาชนอีกส่วนหนึ่งไม่ชอบและมีอคติต่อชาวโรฮีนจา เห็นว่าชาวโรฮีนจามีพฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ ชอบใช้ความรุนแรง และเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์ประเด็น กลวิธีทางภาษา และภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสรุปและอภิปรายผลของประเด็น กลวิธีทางภาษา และภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

ประเด็นและกลวิธีทางภาษาที่พบมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ กลวิธีทางความหมาย กลวิธีทางรูปแบบภาษา กลวิธีการเปรียบเทียบ และกลวิธีอุปลักษณ์ มีความสัมพันธ์กับของประเด็น โดยพิจารณาได้จากประเด็น เช่น ประเด็นการให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจามีกลวิธีย่อยในเรื่องการปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาด้านการให้ความช่วยเหลือ ประเด็นการกีดกันชาวโรฮีนจามีกลวิธีย่อยในเรื่องการปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาด้านการการกีดกัน เป็นต้น และจากประเด็น กลวิธีทางภาษา ทำให้เกิดการสร้างภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาขึ้น แสดงรายละเอียดในตาราง 4

ตาราง 4 ความสอดคล้องกันระหว่างภาพตัวแทน ประเด็น และกลวิธีทางภาษาที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ไทย

ภาพตัวแทน	ประเด็น	กลวิธีทางภาษา
1. กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ไม่มีใครต้อนรับ	การกีดกันชาวโรฮีนจา	1. การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจา: การกีดกัน 2. การเรียกชาวโรฮีนจา: สถานภาพผู้อพยพ 3. ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้ง 4. ประโยคเงื่อนไข
2. กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีความทุกข์ยากลำบาก	ความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา	1. สภาพชาวโรฮีนจา 2. การเรียกชาวโรฮีนจา: สถานภาพผู้เสียหาย 3. การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจา: การให้ความรุนแรง 4. ประโยคกรรมวาจก: ถูก, โดน 5. การเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจา: สถานที่คุมขัง 6. การเปรียบเทียบ: สิ้นค้า

ตาราง 4 (ต่อ)

ภาพตัวแทน	ประเด็น	กลวิธีทางภาษา
3. กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ	การให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา	1. การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจา: การให้ความช่วยเหลือ 2. การเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจา: สถานที่พัก 3. ประโยคกรรมวาทะ: ได้รับ
4. กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี	พฤติกรรมชาวโรฮีนจา การจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา	1. พฤติกรรมชาวโรฮีนจา: การก่อให้เกิดความเสียหาย 2. พฤติกรรมชาวโรฮีนจา: การร้องขอ 3. การปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจา: การจับกุมและควบคุมตัว 4. การเรียกชาวโรฮีนจา: สถานภาพผู้กระทำผิดกฎหมาย 5. ความหมายซึ่งบ่งเป็นนัย 6. อุปลักษณะ: พิธีกรรม

ตาราง 4 แสดงการจัดกลุ่มภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา โดยพิจารณาประเด็นร่วมกับกลวิธีทางภาษา สรุปภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา 4 ภาพตัวแทน คือ 1) กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ไม่มีใครต้อนรับ 2) กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่มีความทุกข์ยากลำบาก 3) กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ และ 4) กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี รายละเอียดดังนี้

1.1 กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ไม่มีใครต้อนรับ เกิดจากประเด็นการกีดกันชาวโรฮีนจา ซึ่งประกอบด้วยการผลักดันชาวโรฮีนจาออกนอกประเทศผ่านนโยบายและมาตรการของประเทศต่างๆ และการต่อต้านจากประชาชน กลวิธีทางศัพท์ที่ใช้กล่าวถึงการปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจา เช่น “สกัดกั้น” “ลากจูง...ออกไป” “ผลักดัน” ทำให้เห็นว่าประเทศต่างๆ ใช้วิธีการอย่างไรในการแสดงออกว่าไม่ต้องการให้ชาวโรฮีนจาเข้าประเทศ การเรียกชาวโรฮีนจาโดยใช้คำบอกสถานภาพผู้อพยพ เป็นการระบุว่าชาวโรฮีนจาต้องเดินทางออกจากประเทศ ซึ่งมีความอันตราย เนื่องจากการอพยพเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามปฏิญญาสากลที่กล่าวว่า ทุกคนมีสิทธิที่จะแสวงหาและลี้ภัยในประเทศอื่นจากการประหัตประหาร แสดงให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ในประเทศบ้านเกิดได้ เนื่องจากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่เป็นที่ต้องการจากประเทศต้นทางนั่นเอง อย่างไรก็ตาม ประเทศต่างๆ ได้ออกมาแสดงความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา แต่กลับพบการกระทำบางอย่างที่สวนทางกับแนวทางการ

ให้ความช่วยเหลือ กล่าวคือ พบประโยชน์ที่มีเนื้อความสองส่วนขัดแย้งกัน โดยปรากฏในนโยบายการให้ความช่วยเหลือ เช่น การรับเป็นผู้ดูแลและอนุญาตให้ชาวโรฮีนจาอยู่อาศัยในประเทศ แต่ไม่เกิน 1 ปี ผู้อพยพจะถูกส่งตัวกลับไปยังประเทศต้นทาง ทั้งที่ทราบกันดีว่าสาเหตุที่ชาวโรฮีนจาต้องออกเดินทางอพยพเพราะไม่สามารถอยู่ในประเทศบ้านเกิดได้ นอกจากนี้ พบประโยคเงื่อนไขที่ระบุข้อกำหนดต่างๆ ภายใต้นโยบายการให้ความช่วยเหลือ และหากชาวโรฮีนจาไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว อาจส่งผลให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือ เช่น ประเทศเมียนมากำหนดให้ชาวโรฮีนจาผ่านการพิสูจน์สัญชาติก่อน จึงจะรับกลับมาอยู่ในประเทศได้ ความช่วยเหลือที่มีกติกาเคลือบแฝง แสดงให้เห็นถึงความไม่จริงใจในการช่วยเหลือ นโยบายดังกล่าวไม่สามารถช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาผู้อพยพชาวโรฮีนจาได้จริง ประเด็นและกลวิธีทางภาษาสื่อให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาถูกปฏิเสธทั้งจากประเทศต้นทางและประเทศอื่นๆ ภาพแทนนี้แสดงให้เห็นการตัดสินใจของสังคมว่าต้องการป้องกัน และผลักดันชาวโรฮีนจาให้ไกลจากประเทศ

1.2 กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีความทุกข์ยากลำบาก พิจารณาได้จากประเด็นความลำบากและความทุกข์ของชาวโรฮีนจา การเลือกใช้คำบรรยายสภาพชาวโรฮีนจา เช่น “อดิโรย” “มอมแมม” “อดอยาก” ล้วนแสดงถึงสภาวะความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ซึ่งเกิดจากการเดินทางและการถูกทำร้าย การเรียกชาวโรฮีนจาว่า “เหยื่อ” บอกสถานะภาพความเป็นผู้เสียหาย ประกอบกับประโยคกรรมวาจกซึ่งเน้นประธานที่เป็นผู้รับผลของการกระทำ ไม่ว่าจะเป็น “ชาวโรฮีนจาถูกจับ” “...และโดนกลุ่มคนร้ายสังหารเสียชีวิต” การใช้คำกริยาที่เป็นการใช้ความรุนแรง เช่น “ทุบตี” “ข่มขืน” “ฆ่า” ทำให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาเป็นฝ่ายถูกทำร้าย และการเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจาว่าเป็นสถานที่คุมขัง สื่อให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาอยู่ในลักษณะถูกบังคับ ไม่ได้รับความเมตตาปราณี ซึ่งส่วนใหญ่ขบวนการค้ามนุษย์เป็นผู้กระทำ นอกจากนี้ ความทุกข์ของชาวโรฮีนจายังเห็นได้จากการถูกเปรียบเทียบเป็นสินค้า สื่อความว่าชาวโรฮีนจาไม่ได้ถูกมองว่าเป็นมนุษย์ แต่ถูกมองว่าเป็นสินค้าที่ขบวนการค้ามนุษย์มุ่งแสวงหาประโยชน์ จากประเด็นและกลวิธีทางภาษาแสดงให้เห็นถึงสภาวะความทุกข์อย่างร้ายแรงที่ไม่มีใครอยากประสบ แต่ชาวโรฮีนจาเป็นกลุ่มคนที่ตกอยู่ในภาวะเช่นนี้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ภาพแทนนี้ สื่อมุมมองว่าชาวโรฮีนจาเป็นผู้รับเคราะห์กรรม ไม่ได้รับสิทธิเท่าเทียมกับประชากรโลกกลุ่มอื่นๆ และยังถูกกลุ่มคนที่มุ่งหวังหาประโยชน์ละเมิดสิทธิมนุษยชน

1.3 กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ เกิดจากประเด็นการให้ความช่วยเหลือชาวโรฮีนจา ซึ่งเป็นการช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน และการให้แหล่งพักพิง กลวิธีทางศัพท์ที่ใช้กล่าวถึงการปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจา เช่น “มอบ...ให้” “ซ่อมแซม” “ดูแล” แสดงให้เห็นการช่วยเหลือที่

ประเทศต่างๆ มีให้แก่ชาวโรฮีนจา การเรียกสถานที่อยู่ชาวโรฮีนจาว่าเป็นสถานที่พัก สื่อว่าหน่วยงานองค์กรได้บรรเทาทุกข์แก่ชาวโรฮีนจาให้มีที่อยู่อาศัย อาหาร และมีความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ ประโยคกรรมวาทก ซึ่งมีตัวบ่งชี้กรรมวาทก “ได้รับ” เน้นย้ำว่าประธานของประโยค ก็คือ ชาวโรฮีนจาเป็นฝ่ายได้รับความช่วยเหลือ ตัวอย่างเช่น ผู้อพยพได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ผู้วิจัยเห็นว่า ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือมีความสัมพันธ์แบบเป็นเหตุเป็นผลกับภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่มีความทุกข์ยากลำบาก กล่าวคือ ชาวโรฮีนจาตกอยู่ในภาวะลำบากจึงเป็นกลุ่มคนที่ต้องการความช่วยเหลือ ภาพตัวแทนนี้แสดงให้เห็นว่าชาวโรฮีนจาที่เดินทางไปยังประเทศต่างๆ ไม่มีต้นทุนชีวิตติดตัวมาและไม่สามารถดูแลตนเองได้ จึงจำเป็นต้องได้รับการอนุเคราะห์จากผู้อื่น

1.4 กลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี ภาพตัวแทนนี้ถูกสร้างจาก 2 ประเด็น คือ ประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮีนจา และประเด็นการจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา ประเด็นพฤติกรรมชาวโรฮีนจาถูกถ่ายทอดผ่านกลวิธีการกล่าวถึงพฤติกรรมชาวโรฮีนจา ซึ่งมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายและพฤติกรรมร้องขอ เช่น การทุบทำลายข้าวของ การร้องขอไปประเทศที่ 3 เป็นต้น สืบเนื่องจากพฤติกรรมที่ไม่ดี จึงพบประเด็นการจับกุมและควบคุมตัวชาวโรฮีนจา ซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านกลวิธีการกล่าวถึงการปฏิบัติต่อชาวโรฮีนจาที่เป็นการจับกุมและควบคุมตัว เช่น “จับ” “ไล่ล่า” การเรียกชาวโรฮีนจาโดยใช้การบอกสถานภาพผู้กระทำผิดว่าชาวโรฮีนจาเป็นผู้ลักลอบเข้าเมือง เป็นการระบุและจัดให้ชาวโรฮีนจาอยู่ในกลุ่มของผู้ทำผิดกฎหมาย กลวิธีความหมายซึ่งบ่งเป็นนัยโดยใช้คำว่า “อ้าง” เพื่อสื่อว่าข้อมูลที่ชาวโรฮีนจาบอกแก่เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มว่าไม่เป็นความจริง เป็นการสื่อความว่าชาวโรฮีนจามักกล่าวเท็จ นอกจากนี้ ยังพบการเสียดสีผ่านกลวิธีอุปลักษณ์คำศัพท์ ซึ่งใช้คำศัพท์ในความหมายพิธีกรรม คือ “เช่น” และ “สังเวท” โดยหนังสือพิมพ์ใช้กลวิธีอุปลักษณ์เพื่อเสียดสีและตำหนิชาวโรฮีนจาว่าเป็นต้นเหตุของความเดือดร้อนที่เกิดกับเจ้าหน้าที่ของไทย ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี นำเสนอมุมมองด้านความเป็นผู้ร้าย ที่มักก่อความเสียหายและสร้างปัญหาให้กับผู้ดูแล แม้ว่ามีสภาพเป็นศพผู้เสียชีวิต ยังถูกเสียดสีว่าเป็นตัวปัญหา เป็นต้นเหตุของความเดือดร้อนมาให้เจ้าหน้าที่ของไทย

ผลจากการวิเคราะห์ประเด็นและกลวิธีทางภาษาดังที่ได้นำเสนอในข้างต้นนำไปสู่การสร้างภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของฟาน เดคและคณะ (van Dijk; et al. 1997: 168) ที่กล่าวถึงการรายงานข่าวเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ว่ามักถูกนำเสนอหัวข้อเกี่ยวกับการอพยพ อาชญากรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม การแบ่งแยก และปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม

จากผลการวิเคราะห์การรายงานข่าวชาวโรฮีนจา พบประเด็นดังกล่าวเช่นกัน คือ ชาวโรฮีนจาเป็นผู้อพยพต้องการหาถิ่นที่อยู่ใหม่ แต่ถูกกีดกันจากประเทศต่างๆ ด้วยเหตุผลนานาประการ เช่น ความแตกต่างทางด้านศาสนา การถูกมองว่าเป็นบุคคลอันตราย ไม่น่าไว้วางใจ ความกังวลว่าอาจสร้างภาระหนักให้แก่ประเทศที่รับดูแล เป็นต้น งานวิจัยของ กฤษดาพรรณ หงส์ดารมภ์ (2543: 23-33) ศึกษาปริศนาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย พบว่าประเด็นที่หนังสือพิมพ์มักนำเสนอในข่าวเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย คือ การตัดไม้ทำลายป่า การค้ายาเสพติด ปัญหาบริเวณชายแดน และความมั่นคงของชาติ ซึ่งเป็นประเด็นที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการที่ชนกลุ่มน้อยสร้างปัญหาและอาจเป็นภัยต่อประเทศสอดคล้องกับการรายงานข่าวที่หนังสือพิมพ์นำเสนอชาวโรฮีนจาว่าเป็นกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมไม่ดี และเป็นภาระให้กับผู้ดูแล ทำให้ไม่เป็นที่ต้อนรับของประเทศต่างๆ อย่างไรก็ตาม นอกจากชาวโรฮีนจาถูกมองว่าสร้างปัญหาและเป็นภาระของประเทศแล้ว จากการวิเคราะห์พบประเด็นการนำเสนอชาวโรฮีนจาที่มีความทุกข์ยากลำบาก และต้องการความช่วยเหลือด้วย ซึ่งเป็นประเด็นที่พบมาก แตกต่างจากการรายงานข่าวชนกลุ่มน้อยซึ่งไม่พบประเด็นที่นำเสนอความน่าสงสาร และการให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ เนื่องจากประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา เป็นประเด็นที่ประชาคมโลกให้ความสนใจและหลายฝ่ายกดดันประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เร่งดำเนินการช่วยเหลือชาวโรฮีนจา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าหนังสือพิมพ์ไทยเน้นบรรยายสภาพอันน่าเวทนาของผู้พลพชาวโรฮีนจา เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสงสาร เช่นเดียวกันกับหนังสือพิมพ์อังกฤษ โดยจากการวิเคราะห์ของเกเบรียลลาโดสและเบเกอร์ (Gabrielatos; & Baker. 2006: online) ซึ่งใช้เทคนิคทางภาษาศาสตร์คลังข้อมูลร่วมกับการวิเคราะห์ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ พบคำบอกสภาพปรากฏร่วมกับคำว่า “ผู้ลี้ภัย” ซึ่งเป็นการบรรยายถึงผู้ลี้ภัยว่าตกอยู่ในสถานะที่ไม่น่าพึงประสงค์ และจากงานวิจัยของแอฟซอล (Afzal. 2006: 89-99) ที่ทำการศึกษาจากบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับข่าวชาวโรฮีนจาได้ตอกย้ำว่าการเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อให้เข้าถึงอารมณ์ ส่งผลในการดึงดูดความสนใจผู้อ่าน และสามารถโน้มน้าวใจผู้อ่านให้เชื่อว่าสื่อมีความเห็นอกเห็นใจในชะตากรรมของกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการรายงานข่าวชาวโรฮีนจาในหนังสือพิมพ์ไทยมีความขัดแย้งกันอยู่ กล่าวคือ หนังสือพิมพ์นำเสนอว่าชาวโรฮีนจามีความทุกข์ยากลำบาก จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ ในขณะที่เดียวกัน อีกมุมหนึ่งนำเสนอว่าชาวโรฮีนจาที่มีพฤติกรรมไม่ดี กล่าวหาว่าเป็นตัวปัญหา และสร้างภาระให้แก่ประเทศที่รับดูแล เห็นได้ถึงความขัดแย้งกันในตัวเอง ส่งผลให้ภาพตัวแทนที่ถูกสร้างขึ้น มีทั้งแง่มุมที่น่าสงสาร และแง่มุมที่น่ารังเกียจ เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของอัลเบอท ปอทเจส และเจษฎา ศาลาทอง (2560: 1032-1045) ที่วิเคราะห์การสร้างภาพตัวแทนชาวโรฮีนจาในการ์ตูนหนังสือพิมพ์โดยพบว่าภาพตัวแทนชาวโรฮีนจาถูกนำเสนอ 2 ด้าน คือ 1) ผู้นำสงสาร หรือผู้

ได้รับความเดือดร้อน และ 2) ผู้ร้าย หรือผู้สร้างความเดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับภาพตัวแทนในงานวิจัยนี้ คือ ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีความทุกข์ยากลำบาก และภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งเป็นมุมมองความน่าสงสาร น่าเห็นอกเห็นใจ อีกด้าน คือ ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้มีพฤติกรรมไม่ดี และภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาเป็นผู้ที่ไม่มีใครต้อนรับ ซึ่งเป็นมุมมองผู้ร้ายหรือผู้ไม่พึงประสงค์ อย่างไรก็ตาม งานของคุณวุฒิ ไกรฤกษ์ (2558: 1-26) ที่ศึกษาภาพตัวแทนของชาวโรฮีนจา โดยเก็บข้อมูลภาคสนามจากการเดินทางเข้าออกในพื้นที่ พบผลการวิเคราะห์ที่แตกต่าง คือ ชาวโรฮีนจาในชุมชนมุสลิมแม่สอดไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอในสื่อต่างๆ แต่พยายามนำเสนอตัวตนใหม่ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เช่น การเป็นพลเมืองที่ดี เห็นได้จากพระบรมฉายาลักษณ์ที่แขวนอยู่ที่โรงไม้มือสองของชาวโรฮีนจาแทบทุกร้าน บ่งบอกถึงการยอมรับและแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ชาวโรฮีนจายังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น การร่วมบริจาคเงิน การไปร่วมงานเลี้ยง งานทำบุญ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่าชาวโรฮีนจาพยายามสร้างความกลมกลืนกับมุสลิมใน อ.แม่สอด และในขณะเดียวกันก็พยายามปกปิดความเป็นโรฮีนจา เช่น ปิดบังชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองเมื่อมีเจ้าหน้าที่รัฐหรือคนต่างถิ่นมาถาม โดยเลี่ยงไปใช้ชื่อกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน เช่น มุสลิมพม่า เบงกาลี โดยชาวโรฮีนจาเลือกเปิดเผยตัวตนกับคนที่รู้จักคุ้นเคยเท่านั้น เห็นได้ว่าชาวโรฮีนจาพยายามสร้างตัวตนใหม่ ให้หลุดพ้นจากภาพตัวแทนเดิมๆ ที่ถูกสร้างโดยสื่อ เพื่อให้ได้รับการยอมรับและสามารถอยู่ร่วมกับคนในชุมชนได้

ภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาที่นำเสนอและผลิตซ้ำผ่านหนังสือพิมพ์ มีส่วนในการชี้้นำให้คนในสังคมมีความคิดเห็นต่อชาวโรฮีนจา ทำให้มีทั้งผู้สงสารและเห็นใจว่าชาวโรฮีนจาเป็นผู้เดือดร้อน จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ อีกด้านมีผู้ต่อต้านและมีอคติว่าชาวโรฮีนจาเป็นคนไม่ดี สร้างปัญหาเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือภาระของประเทศ ความเห็นต่อชาวโรฮีนจา 2 ด้าน เช่นนี้ ก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ดังกรณี ผู้ประกาศข่าวที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์และโจมตีอย่างหนัก หลังจากรายงานข่าวภาคสนามเกี่ยวกับชาวโรฮีนจาที่ลอยลำอยู่ในทะเลและแสดงความห่วงใยว่าจะมีประเทศใดรับชาวโรฮีนจาเข้าประเทศ เพียงข้ามคืนที่ข่าวถูกนำเสนอออกไป ก็มีเสียงคัดค้านและวิจารณ์การทำงานของนักข่าวผู้นี้ ทั้งนี้ งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2558 แต่ปัจจุบันเรื่องราวและความเคลื่อนไหวของชาวโรฮีนจายังคงถูกนำเสนอ เนื่องจากการอพยพของชาวโรฮีนจายังไม่มีการแก้ไขอย่างถาวร และสื่อต่างประเทศให้ความสนใจท่าทีของรัฐบาลประเทศเมียนมาซึ่งได้ชื่อว่าเป็นประเทศต้นทางของชาวโรฮีนจามากขึ้น เพราะเป็นต้นทางของปัญหาชาวโรฮีนจา ตัวอย่างเช่น สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น นำเสนอว่าชาวโรฮีนจาในประเทศเมียนมากำลังตกอยู่ในภาวะการถูกฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ สิ่งที่ยกองค์การเมียนมากระทำกับชาวโรฮีนจาจัดเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (Rohingya violence a 'textbook example

of ethnic cleansing,' UN rights chief says. 2017: online) นอกจากนี้ สื่อแสดงออกอย่างชัดเจนว่าเลือกที่จะอยู่ข้างชาวโรฮีนจา และทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงสื่อไปถึงคนทั่วโลก โดยนำเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคคลสำคัญหรือองค์กรระดับโลก เช่น สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิส องค์การสหประชาชาติ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ เป็นต้น เพื่อให้ประชากรโลกได้เห็นว่าประเด็นปัญหาชาวโรฮีนจาเป็นเรื่องที่ไม่ควรถูกเพิกเฉยละเลย และทุกคนควรร่วมมือกันช่วยเหลือชาวโรฮีนจา ขณะเดียวกัน สื่อโจมตีและประณามการกระทำของฝ่ายที่ปฏิเสธการมีตัวตนของชาวโรฮีนจาและเพิกเฉยต่อปัญหาชาวโรฮีนจาที่เกิดขึ้น เห็นได้ว่าการนำเสนอข่าวชาวโรฮีนจาที่มีแนวโน้มกระตุ้นให้ผู้อ่านมองปัญหาชาวโรฮีนจาว่าเป็นปัญหาระดับโลกและต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการแก้ไข มากกว่าที่จะพยายามสร้างความรังเกียจเคียดแค้นต่อชาวโรฮีนจาขึ้นในใจผู้อ่าน

จากงานวิจัยอดีตจนถึงปัจจุบัน หนังสือพิมพ์ยังคงเป็นสื่อกระแสหลักที่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและสามารถเข้าถึงคนส่วนใหญ่ในสังคมได้ ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่หนังสือพิมพ์ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร อีกทั้ง เป็นเครื่องมือในการกล่อมเกล้าให้คนในสังคมมีความคิดเห็นต่อเรื่องที่นำเสนอ โดยการผลิตซ้ำอุดมการณ์ ความเชื่อ ในระยะยาว ชุดความคิดดังกล่าวอาจฝังรากลึกกลายเป็นอคติที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ยาก การรายงานข่าวที่มุ่งหวังเพียงยอดจำหน่ายที่สูง อาศัยการเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านและชี้้นำให้ผู้อ่านสรุปเหตุการณ์ โดยไม่คำนึงว่าการนำเสนอข่าวเช่นนี้จะส่งผลเสียต่อชาวโรฮีนจาอย่างไร จัดเป็นการซ้ำเติมความรุนแรงให้เกิดแก่ชาวโรฮีนจา ดังนั้น สื่อควรมีความเป็นกลางในการเสนอข่าว ไม่โน้มเอียง หรือชี้นำผู้อ่าน ในขณะเดียวกัน ผู้รับสารควรอ่านรายละเอียดเนื้อหาความให้ถี่ถ้วน ไม่ใช่แค่ยอมรับในสิ่งที่ข่าวอ้างถึงโดยปริยาย แต่ใช้วิจารณญาณพิเคราะห์ก่อนสรุปเหตุการณ์หรือตัดสินบุคคลในข่าว นอกจากนี้ ผู้วิจัยหวังว่าผู้อ่านจะมองกลุ่มชาติพันธุ์โรฮีนจาอย่างเปิดใจกว้างมากขึ้น ในกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งย่อมมีทั้งคนดีและคนไม่ดี การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อเพียงบางส่วน แล้วตัดสินเหมารวมว่าคนทั้งกลุ่มเป็นคนไม่ดี เป็นการไม่ยุติธรรมสำหรับชาวโรฮีนจาที่เป็นกลุ่มคนชายขอบ ไม่มีแม้โอกาสได้แนะนำตัวแก่สังคมโลก แต่ยังคงถูกยึดเยียดความเป็นอื่นและผลักไสออกจากคนกลุ่มใหญ่ ไม่มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับผู้อื่น อีกทั้ง ปัญหาชาวโรฮีนจาที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง ต้องการความร่วมมือจากประเทศต่างๆ ในการแก้ไข ผู้วิจัยเชื่อว่าหากผู้อ่านสามารถแยกแยะระหว่างภาพตัวแทนชาวโรฮีนจาที่ถูกสร้างและเน้นย้ำโดยสื่อ กับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นได้ จะส่งผลให้เกิดความเข้าใจและมีความคิดเห็นต่อคนกลุ่มนี้อย่างเป็นกลางมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ เช่น วิทยุ รายการโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อให้เห็นการนำเสนอข่าวจากช่องทางอื่นๆ ว่ามีการนำเสนอข่าวในรูปแบบที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกรรายงานข่าวชาวโรฮิงจาที่นำเสนอผ่านสื่อต่างประเทศ เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างในการนำเสนอแนวคิด มุมมองที่แต่ละวัฒนธรรมมองการนำเสนอข่าวชาวโรฮิงจา

2.3 ควรมีการศึกษารายงานข่าวหรือนำเสนอผู้อพยพกลุ่มชาติพันธุ์อื่น เช่น กลุ่มชาติพันธุ์อุยกูร์ ผู้อพยพชาวซีเรีย เป็นต้น

2.4 ควรมีการสอบถามผู้บริโภคข่าวสารเพื่อให้ทราบความคิดเห็นต่อบุคคลในข่าว และสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์ในการเลือกประเด็นข่าวที่นำเสนอ

2.5 ควรมีการศึกษาภาพตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์หรือผู้อพยพตามการเปลี่ยนแปลงของช่วงเวลา (Diachronic) เพื่อเปรียบเทียบทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงจากอดีตสู่ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต

บรรณานุกรม

- กฤษฎาภรณ์ หงส์ดารมภ์. (2543). ความเป็น "พวกเรา" และ "พวกเขา" ในสังคมไทย: การรายงานข่าวเกี่ยวกับชาวเขาในวาทกรรมหนังสือพิมพ์ไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 19-20(3): 11-48.
- กาญจนา เจริญเกียรติบรร. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับมุมมองในข่าววัดพระธรรมกายที่เสนอในหนังสือพิมพ์ไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คำมนุษย์มอบตัวอีก 2. (2558, 18 พฤษภาคม). *คมชัดลึก*. สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=ACF7F6CFB399E1D0E063785CA01E0B11>
- คุณวุฒิ บุญฤกษ์. (2558, กันยายน-ธันวาคม). ผู้พลัดถิ่นชาวโรฮิงญา: ภาพที่ "ซุกซ่อน" ในชุมชนมุสลิมชายแดนไทย-พม่า. *วารสารธรรมศาสตร์*. 34(3): 1-26.
- จวกโรฮิงจา สร้างปัญหา ขอดูหนังสือที่พักพิง. (2558, 21 พฤษภาคม). *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=CEB864B78A1258FB3BAFD7151F3EC8EB>
- จันทิมา อังคพณชกิจ. (2557). *การวิเคราะห์ข้อความ (Discourse Analysis)*. กรุงเทพฯ: เอ็มแอนด์เอ็มเลเซอร์พริ้นต์.
- จับนายกปาดังฯ คำโรฮิงจา. (2558, 9 พฤษภาคม). *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=EBAA2C904CE7EE4625ED29275DD7B802>
- ช่วยอีก 106 โรฮิงจา ถูกปล่อยเกาะ. (2558, 16 พฤษภาคม). *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=39809291AA736633D08E031A3EEF4AF>
- ช่วย 30 โรฮิงยา ถูกทิ้งกลางป่า. (2558, 8 พฤษภาคม). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=8EA273B24318EC798C22E2FDD84F7056>
- ช่วย 300 โรฮิงญาลอยคว้างทะเลเกาะหลีเป๊ะ. (2558, 15 พฤษภาคม). *คมชัดลึก*. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=E6BD74A743F7E954A5A60D19A945C97E>

- ณรงค์ ชื่นนิรันดร์. (2549). *คู่มือการสื่อข่าว*. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2559, จาก <http://narongthai.com/ma444.html>
- ตรา 11 โรฮิงจาแหกศูนย์พักพิง. (2558, 8 มิถุนายน). *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=6D5040B55A9843D30352BD37A03B6999>
- ตรา 'โรฮิงจา' พาชี้จุดแคมป์นรก. (2558, 31 พฤษภาคม). *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=4B732B2A6F8254ED847D0DD6916CC120>
- ท่านจุฬาฯ เป็นห่วงโรฮิงยา. (2558, 5 พฤษภาคม). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=411D9DBE7FA53C5A214AFDD225AF3116>
- ธีระยุทธ สุริยะ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับภาพตัวแทนของนักโทษประหารและการประหารชีวิตในหนังสือพิมพ์รายวันไทย*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นพพร ประชากุล. (2552). การวิจารณ์ในแนวหลังอาณานิคม: อาวุธที่ถูกเมินในกระแสวิชาการของโลกที่สาม. ใน *ยกอักษร ย้อนความคิด เล่ม 2 ว่าด้วยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. บรรณาธิการโดย เนาวนิจ สิริผาดิวิรัตน์; เสนาะ เจริญพร; และ ไชดา อรุณวงศ์. หน้า 413-422. กรุงเทพฯ: อาน.
- บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน). (2556). *รายงานประจำปี 2556*. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2558, จาก http://www.56-1.com/reports/MATI/MATI_13F561_th.pdf
- บีบีป้อมถกอินโด ลุยแก้'โรฮิงยา'. (2558, 23 พฤษภาคม). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=F217666B4A94FA3AD8800E52955B>
- ประยุทธ์เปิดตัวศูนย์โรฮิงญา. (2558, 21 พฤษภาคม). *คมชัดลึก*. สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=B7ACA5DCA863B4A777990628B2F96983>
- ปล่อยทิ้งกลางป่า 30 โรฮิงญา. (2558, 8 พฤษภาคม). *คมชัดลึก*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=90392423A3FB9559B03F9EB7556132D4>

- ผะ 139 หลุมศพ ในมาเลย์. (2558, 31 พฤษภาคม). *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=16BEC1387EDDEC6177B4CCD61E0AA38E>
- พบอีก 4 ค่ายนรก ศพ 'โรฮิงยา' อี้อ. (2558, 6 พฤษภาคม). สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=3538DB632BBBA9D2701697DFF07B93F5>
- พม่าจากยูเอ็นจูน 'ไม่รู้จริง' 'โรฮิงญา'. (2558, 30 พฤษภาคม). *คมชัดลึก*. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=1EA3FF1A5489ABE205D2474848FCDC04>
- พม่าปัดรวมตกแก้ปัญหาโรฮิงจา. (2558, 16 พฤษภาคม). *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=085283C37899AAB14E6CB69D8EEF8D99>
- พม่าเมิน 15 ปท.ถกโรฮิงยา. (2558, 16 พฤษภาคม). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=88A25D09EDD087E742454590FF6EBD9F>
- พล.ท.มนัสเปิดใจได้ข้อหา ไม่เกี่ยวเงินโรฮิงยา. (2558, 3 มิถุนายน). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=5423010FF5D189810425C2D11ED540F81>
- ภรณ์โสภณ มหาวงศ์ทอง; และ ศิริพร ปัญญาเมธิกุล. (2558, พฤษภาคม-สิงหาคม). ความรุนแรงในพาดหัวข่าวอุทกภัย ปี พ.ศ. 2554 และ 2555 ในหนังสือพิมพ์ไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 12(2): 87-101.
- ภาคภูมิ หรรณา. (2554). *การเขียนข่าวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อินทนิล.
- 'มนัส' มอบตัวปิดคำโรฮิงญา. (2558, 4 มิถุนายน). *คมชัดลึก*. สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=32C05CE0500D6A21A4EF4FD15AAABC7E>
- มะกันบีบอาเซียนจัดที่พักให้โรฮิงญา. (2558, 17 พฤษภาคม). *คมชัดลึก*. สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=E1B9066433E32370DF0617AAC23BE8E9>

- มาเลย์ไวยพม่า-จ๊อเขียนแกโรฮิงยา. (2558, 15 พฤษภาคม). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=2CC518255C965BC59DC2E3C47AC374DC>
- บุรุษ ชาติสุทธิชัย. (2556, 16 เมษายน). มาร์กาเรต แทตเชอร์ นายกรัฐมนตรีของโลก. *ผู้จัดการ*. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2560, จาก <http://www.manager.co.th/Columnist/ViewNews.aspx?NewsID=9560000045871>
- รวมเพิ่มอีก2 คำชาวโรฮิงจา. (2558, 23 พฤษภาคม). *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=1CF713AD5E955FDE274CAC908A7F2833>
- รัฐ สมนาวิจิตร. (2555). *เทคนิคการเขียนข่าวและพาดหัวข่าวให้น่าสนใจ*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2559, จาก <http://www.km.mut.ac.th/attachments/1116566326/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%82%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%20PR.pdf>
- รุ่งฤดี อภิวัฒน์ศรี; และคนอื่นๆ. (2550). *ห้องสมุดและสารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- ล้างบางแก๊งค้ำมนุษย์ ศาลอนุมัติจับอีก10 ตร.-พลเรือน. (2558, 8 พฤษภาคม). *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=87AC937DE9158D59870161996C4D7AFA>
- รุ่น 4 โรฮิงยาหนีอีกที่ระนอง. (2558, 19 มิถุนายน). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=C565B0C8F4321CA499EF1E88A9A66F504>
- สมยศถกผบ.มาเลย์ ลุยปราบ. (2558, 14 พฤษภาคม). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=58A3A9AE284681A460A8E35E428C1F4C&auth=70204681A>
- สมยศอีม! พันผบก. เช่นโรฮิงยา. (2558, 5 พฤษภาคม). *คมชัดลึก*. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=1E0BAB9C4241DFF82984F15C89915B07>
- สราวุธ อินคัลลาย. (2558). *ชะตากรรมโรฮิงยา "เหยื่อ" ค้ำมนุษย์*. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2560, จาก https://www.isranews.org/isranews/38921-rohingya_38921.html

สลดผู้อพยพโรฮิงจา แย่งอาหารฆ่ากันตาย. (2558, 19 พฤษภาคม). เดลินิวส์. สืบค้นเมื่อ 11

กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=BDA81C4E8F24EE245C41C2B8CA2FEE00>

สอบนายอำเภอ देंด 2 ปลัด สั่งเว่ย'โรฮิงจา'. (2558, 10 พฤษภาคม). เดลินิวส์. สืบค้นเมื่อ 10

กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=E60C92126F0CAD31FA06A3E4118C373B>

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. ค้นจาก

<http://www.royin.go.th/dictionary/>

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). สำนักงานราชบัณฑิตยสภาชี้แจงคำ "โรฮิงจา" และ "เมียนมา".

สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2558, จาก <http://www.royin.go.th/wp-content/uploads/2015/05/Rohingya.pdf>

สุปรีย์ สุวรรณบุรณ์. (2558). หนังสือพิมพ์. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2558, จาก <http://www.ipesp.ac.th/learning/thai/chapter8-1.html>

สุรเดช โชติอุดมพันธ์. (2548). วาทกรรม ภาพแทน และอัตลักษณ์. *เอกสารโครงการสัมมนา*

วรรณคดีศึกษาในบริบทสังคมและวัฒนธรรม 2. 1-5.

หมายจับโกโต้ ฮ.บินคัน ไหล่คำ 'โรฮิงยา' (2558, 12 พฤษภาคม). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม

2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=D2CA11F415517FD9A4F110327078A046>

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2553). หน่วยสร้างกรรมวาจก. ใน *หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์*

ไทย. บรรณาธิการโดย อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. หน้า 174-286. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์; และ วริศรา จันทรรัฐ. (2554, กรกฎาคม-ธันวาคม). อัตวิสัยในภาษาพาดหัว

ข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*. 30(1): 78-97.

อัลเบอท ปอทเจส; และ เจษฎา ศาลาทอง. การสร้างภาพตัวแทนโรฮิงญาในการ์ตูนหนังสือพิมพ์. ใน

รายงานการประชุมวิชาการนเรศวรวิจัย ครั้งที่ 13 วิจัยและนวัตกรรม ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและ

สังคม. 20-21 กรกฎาคม 2560. มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก. หน้า 1032-1045.

เจอใหม่ 30 หลุมศพชาว'โรฮิงจา'. (2558, 25 พฤษภาคม). *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2558,

จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=CA37C48398BA532AD03A25F3DCE222EF>

- แดงผก. 13 พตอ. – ดต.เช่นโรฮิงยา. (2558, 5 พฤษภาคม). *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=44D5CD7D0373548AB1828E378F8EE128>
- แดงแก้มค้ำมนุษย์ ขี้กามสาวโรฮิงจา. (2558, 14 พฤษภาคม). *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=B8F2ECD7611AD440C7CC3AEA57E995EE>
- โรฮิงจาชัดตัว! 17 นักค้ำมนุษย์. (2558, 12 มิถุนายน). *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=9D58B7CFB4B1B421977A786E33F50E40>
- 'โรฮิงจา' แอบหนีสถานคุ้มครอง. (2558, 19 มิถุนายน). *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=325A1E42858EA50FD538D1BFEB56381B>
- ใครจะช่วยเหลือชาวโรฮิงญาได้บ้าง. (2559, 5 ธันวาคม). *บีบีซีไทย*. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <http://www.bbc.com/thai/international-38207868>
- ไทยใจแข็งไม่ยอมรับ 450 โรฮิงจา. (2558, 17 พฤษภาคม). *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=0940C32596E358876F163DE739BE978D>
- ไล่ล่า 11 โรฮิงจา หนีค่ายพักพิง. (2558, 8 มิถุนายน). *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=12E97959CB7CFD61A6D4EAB982857BAE>
- 2 หนุ่มโรฮิงจา หนีศูนย์พักพิง. (2558, 16 มิถุนายน). *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=4BEC833BAF781B394F2D86ADA47AA4D9>
- 4 หญิง 'โรฮิงจา' แหกค่าย-หาผัว. (2558, 10 มิถุนายน). *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=C61F8A260E0617BE393BAF06134F2263>
- 5 เสือ สก.ปาดังเบซาร์โดนดั่ง เช่นหลุมศพโรฮิงญา. (2558, 5 พฤษภาคม). *ไทยรัฐ*. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=8E22DECFAADC2E4344B570950F2F00F49>

7 พัน โรฮิงยารอด พม่ายอม อินโด-มาเลเซียช่วย. (2558, 21 พฤษภาคม). ข่าวสด. สืบค้นเมื่อ 11

กรกฎาคม 2558, จาก <http://edu.iqnewsclip.com/viewstory.aspx?pg=0&nid=96A290157A7C22F73B189365AB796FF8>

Afzal, Naeem. (2016). Elements of Pathos and Media Framing as Scientific Discourse: A Newspaper Perspective on Rohingya Crisis. *International Journal of Advanced and Applied Sciences*. 3(10): 89-99. Retrieved November 29, 2017, from <http://science-gate.com/IJAAS/Articles/2016-3-10/14%202016-3-10-pp.89-99.pdf>

Dominick, Joseph R. (2011). *The Dynamics of Mass Communication*. Boston: McGraw-hill.

Dyer, Richard. (1983). *Representation Theory*. Retrieved October 10, 2015, from https://prezi.com/w_nc1emxgym/representation-theory-theorists/

Fairclough, Norman. (1995). *Media Discourse*. New York: St Martin's.

Fairclough, Norman; & Wodak, Ruth. (1997). Critical Discourse Analysis. In *Discourse as Social Interaction*. Edited by van Dijk, Teun A. pp. 258-284. London: Sage.

Gabrielatos, Costas; & Baker, Paul. Representation of Refugees and Asylum Seekers in UK Newspapers: Towards a Corpus-Based Comparison of the Stance of Tabloids and Broadsheets. In *First International Conference: Critical Approaches to Discourse Analysis Across Disciplines (CADAAD 2006)*. June 29-30, 2006. University of East Anglia; Norwich, UK.

Hall, Stuart. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: Sage.

Jones, Rodney H. (2012). *Discourse Analysis: A Resource Book for Students*. New York: Routledge.

Kövecses, Zoltán. (2010). *Metaphor* (2nd ed.). New York: Oxford University Press.

Lupton, Deborah; & Mclean, Jane. (1998, April). Representing Doctors: Discourse and Images in the Australian Press. *Social Science & Medicine*. 46(8): 947-958. Retrieved September 23, 2015, from http://ac.els-cdn.com/S0277953697100132/1-s2.0-S0277953697100132-main.pdf?_tid=38768420-ca37-11e5-bfd6-00000aacb361&acdnat=1454477602_03141711855b7e7194b1275524c0ae4f

Phillips, Louise; & Jorgensen, Marianne W. (2002). *Discourse Analysis as Theory and Method*. London: Sage.

- Rohingya violence a 'textbook example of ethnic cleansing,' UN rights chief says. (2017, September 11). *CNN*. Retrieved November 23, 2017, from <http://edition.cnn.com/2017/09/11/asia/rohingya-un-ethnic-cleansing/index.html>
- Shaughnessy, Michael O; & Stadler, Jane. (2005). *Media and Society: An Introduction*. 3rd ed. Victoria: Oxford University Press.
- Tallerman, Maggie. (2005). *Understanding Syntax*. 2nd ed. New York: Routledge.
- van Dijk, Teun A. (1977). *Semantic Macro-Structures and Knowledge Frames in Discourse Comprehension*. Retrieved February 5, 2016, from <http://www.discourses.org/OldArticles/Semantic%20Macro-Structures%20and%20Knowledge%20Frames%20in%20Discourse.pdf>
- (1986). News Schemata. In *Studying Writing: Linguistic Approaches*. Edited by Cooper, Charles R.; & Greenbaum Sidney. pp. 155-186. California: Sage.
- (1988). *News as Discourse*. New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- (1991). *Racism and the Press*. London: Routledge.
- (2001). Critical Discourse Analysis. In *The Handbook of Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- van Dijk, Teun A; et al. (1997). Discourse, Ethnicity, Culture and Racism. In *Discourse as Social Interaction*. Edited by van Dijk, Teun A. pp. 144-180. London: Sage.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างรายงานข่าวชาวโรฮีนจา

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างรายงานข่าวชาวโรฮิงญา

หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

ท่านจุฬาฯ เป็นห่วงโรฮิงญา

ส่งจนท.รุดช่วย ประยุทธ์สั่งเองผบ.ทบ.-ผบ.ตร.ลงพื้นที่คุมคดี!

ตัวแทนสำนักจุฬาราชมนตรีรุดตรวจการจัดการศพโรฮิงญา เตรียมย้ายไปฝังสุสานที่หาดใหญ่ ชั่วคราว เพื่อรอคดีแล้วเสร็จ ด้านไก๋อูเผยบิ๊กตู่ส่งผบ.ทบ.ลงพื้นที่ติดตามคดี-แก้ปัญหาความทุกข์ ลั่นเอาผิดขั้นเด็ดขาด เชื่อมโยงจนท.-ผู้มีอิทธิพลพัวพัน ซึ่งถ้าจำเป็นก็ต้องใช้ม.44 ด้านผบ.ตร.ตั้ง 'จักรทิพย์' คดีคล้ายคดีค้า โรฮิงญา ส่วนการขุดค้นหาพบแล้ว 26 ศพ สั่งเบรคฝังศพ-รอตรวจสอบเพิ่มเติม เค้น 3 โรฮิงญา-บังกลาเทศเกี่ยวข้องหรือไม่ เร่งคลี่ปมใครเป็นผู้ดูแลค่ายพัก-สาเหตุการตาย ขณะที่เหยื่อแฉ ขบวนการเรียกค่าไถ่โรฮิงญา เผยแคมป์ที่ตรวจค้นมีโรฮิงญา 800 คน โดนทารุณทั้งใช้ไม้ทูปตี-ยิงทิ้ง และเหยื่อที่ถูกอุ้มจากนครศรีฯก็โดนตีตายที่นี่

จากกรณีเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบบริเวณภูเขาหัวช้าง บ้านตะโล๊ะ ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา จ.สงขลา ติดชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยพบค่ายพักชั่วคราวของชาวโรฮิงญาหนีเข้าเมืองเพื่อรอเดินทางไปยังประเทศที่สาม และพบหลุมศพชาวโรฮิงญาอีกกว่า 30 หลุม เบื้องต้นขุดได้ 4 ศพและส่งไปตรวจพิสูจน์ ต่อมา รองผบ.ตร.นำเจ้าหน้าที่เข้าขุดเพิ่มเติม ก่อนพบอีก 4 ศพ เผยได้ข้อมูลจากชาวโรฮิงญาที่แจ้งความที่ อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช ว่ามีญาติ 2 คนถูกลักพาตัวและเรียกค่าไถ่ แต่ถูกฆ่าตาย 1 คน อีกคนหนีรอด จนนำมาสู่การขยายผลและตรวจค้นค่ายกักกันบนเขา ขณะที่ฮิวแมนไรตวอตช์ขอให้ยูเอ็นส่งเจ้าหน้าที่ร่วมตรวจสอบหลุมศพโรฮิงญาด้วย เพื่อหาตัวคนทำผิด ซึ่งสถานการณ์ความทุกข์ในไทยเข้าขั้นวิกฤต ตามที่เคยเสนอข่าวไปนั้น

ระดมขุดเจอแล้ว 26 ศพ

สำหรับการขุดค้นหาศพชาวโรฮิงญาเพิ่มเติมในพื้นที่ เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐานและเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิมิตรภาพสามัคคีหาดใหญ่ ยังคงระดมขุดค้นหาศพบนภูเขาหัวช้าง บ้านตะโล๊ะ ต.ปาดังเบซาร์ ล่าสุดเจ้าหน้าที่ขุดเจอศพเพิ่มเติม รวมพบแล้วทั้งสิ้น 26 ศพ ก่อนส่งไปตรวจชันสูตรและเก็บดีเอ็นเอ โดยยังคงเก็บศพทั้งหมดไว้ก่อน จากกำหนดการเดิมที่จะนำศพไปฝังที่สุสานบ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา แต่เนื่องจากบก.ภ.จว.สงขลา มีคำสั่งด่วนให้เก็บศพไว้ก่อน เพราะยังต้องการตรวจของแพทย์นิติเวชอีก 2 ขั้นตอน จึงยังไม่สามารถนำไปฝังได้

พล.ต.ต.พุทธิชาติ เอกพันธ์ รอง ผบ.ช.ภ.9 กล่าวว่า ต้องรอผลการชันสูตรศพที่พบทั้งหมดจากทีมแพทย์นิติเวช เพื่อมาประกอบถึงสาเหตุการเสียชีวิตว่าถูกฆาตกรรมหรือตายด้วยสาเหตุใด รวมทั้ง

การคัดแยกชาว โรฮิงยาและบังกลาเทศ 3 คนที่พบในแคมป์และในบริเวณใกล้เคียง เพื่อดูว่าถูกกักขังหรือเข้าข่ายค้ามนุษย์หรือไม่ โดยต้องรวบรวมข้อมูลจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งตชด. ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง บช.ภ.8-9 เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ นำไปสู่การดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

เร่งสอบใครดูแลค่ายพัก

พล.ต.ต.พุทธิชาติกล่าวว่าอีกว่าส่วนคดีที่นายคาซิม ชาวโรฮิงยา ถูกจับตัวเรียกค่าไถ่ใน อ.หัวไทร และโดนกลุ่มคนร้ายสังหารเสียชีวิต จนนำมาสู่การขยายผลตรวจค้นค่ายพักชั่วคราวของชาวโรฮิงยา บนภูเขาหัวช้าง บ้านตะโละ ต.ปาดังเบซาร์ นั้น คงต้องรอการตรวจดีเอ็นเอจากศพที่พบก่อนหน้านี้ตรงกับดีเอ็นเอของนายคาซิมหรือไม่ ซึ่งต้องใช้เวลาอีกระยะ

ด้าน พ.ต.อ.วีระศักดิ์ ธารเปี่ยม ผกก.สภ.ปาดังเบซาร์ กล่าวว่า ส่วนผลการชันสูตรศพเสร็จสิ้นแล้ว แต่ยังไม่มีการเรียกใครมาสอบ เนื่องจากยังอยู่ในขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งมีการแยกประเด็นไว้ 3 เรื่อง คือ ประเด็นที่เชื่อมโยงกับคดีเรียกค่าไถ่ที่จ.นครศรีธรรมราช ผลการชันสูตรของแพทย์เกี่ยวกับสาเหตุการตาย รวมทั้งการตรวจสอบสถานที่ว่ามีใครดูแล แต่พบว่าเป็นเขตป่าสงวน เมื่อผลสรุปทั้งหมดออกมาว่าใครเกี่ยวข้องบ้างก็จะเรียกตัวมาสอบสวนเอาผิดตามกระบวนการของกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องการค้ามนุษย์ ส่วนผลการสอบสวนชาวโรฮิงยา 1 คนที่พบนอนป่วยอยู่ในแคมป์ก็ไม่สามารถระบุชื่อของผู้ดูแลค่ายได้

ตัวแทนสำนักจุฬารัตนตรวจ

ต่อมาที่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา นายอารี อารีฟ ตัวแทนสำนักจุฬาราชมนตรี และกรรมการสภาเครือข่ายช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม สำนักจุฬาราชมนตรี เดินทางมาติดตามกระบวนการจัดการศพชาวโรฮิงยา ที่ยังถูกเก็บไว้ในมูลนิธิมิตรภาพสามัคคีรวม 20 ศพ ซึ่งยังต้องรอการชันสูตรเพิ่มเติมและไม่สามารถนำไปฝังตามพิธีกรรมทางศาสนาได้ จากนั้นเข้ารับฟังขั้นตอนทางคดีจาก พ.ต.อ.ตรีวิทย์ ศรีประภา รองผบก.ภ.จว.สงขลา

โดยแนวทางการจัดการศพทั้ง 20 ศพที่เก็บไว้ในมูลนิธิมิตรภาพสามัคคี และอีก 6 ศพที่เก็บไว้ที่รพ.สงขลานครินทร์ ในระหว่างที่ยังรอการชันสูตรศพและคดียังไม่สิ้นสุด สำนักจุฬาราชมนตรีต้องการเก็บศพไว้ในห้องเย็น แต่หากไม่มีก็หาสถานที่ฝังศพชั่วคราวที่เหมาะสมและมีการประกอบพิธีทางศาสนาโดยการละหมาดให้กับศพ ก่อนที่จะนำไปฝังอย่างถูกต้องตามหลักของศาสนาอิสลาม ส่วนสถานที่ภายในสุสานบ้านพรุ อ.หาดใหญ่ ที่จะนำไปฝังชั่วคราวนั้น ไม่ขัดข้อง แต่หลังจากเสร็จสิ้นทางคดีแล้ว สำนักจุฬาราชมนตรีจะนำศพไปฝังยังสุสานถาวร ซึ่งกำหนดสุสานหรืออุโบสถใน อ.หาดใหญ่ไว้ 2 แห่ง ทั้งนี้สำนักจุฬาราชมนตรีจะเข้ามาร่วมสังเกตการณ์ ทั้งในขั้นตอนการพิสูจน์ทราบที่เกิดเหตุ รวมทั้งการจัดการศพเพื่อให้ถูกต้องตามหลักศาสนาควบคู่ไปกับทางคดี

จับมือองค์กรมุสลิมช่วยเหลือ

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ระหว่างที่นายอารีเข้าไปดูสถานที่เก็บศพ ได้ขอให้มูลนิธิรับแต่งสถานที่เก็บศพเล็กน้อย โดยเฉพาะข้อความภาษาจีนที่สื่อถึงพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้จัดการเพื่อความสบายใจของทุกฝ่าย ทั้งนี้ตัวแทนสำนักจุฬาราชมนตรีได้ขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่ช่วยเหลือชาวโรฮิงยาตามหลักมนุษยธรรม

นายอารีกล่าวภายหลังเข้าตรวจสอบ ว่าแนวทางแก้ปัญหาและช่วยเหลือชาวโรฮิงยา ทั้งภาครัฐและทุกฝ่ายมีความลำบากใจในกรณีของผู้ลี้ภัยที่เข้ามา ซึ่งมีหลายสาเหตุทั้งการค้ามนุษย์และลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในเรื่องนี้สำนักจุฬาราชมนตรีและเครือข่ายองค์กรมุสลิม รวมถึงองค์กรอื่นๆ ที่ประสานงานร่วมกันได้ดูแลในเชิงรุก ทั้งด้านมนุษยธรรมและเรื่องของการเป็นอยู่ ปัจจัยยังชีพและกิจวัตรทางศาสนาให้สมบูรณ์ รวมถึงประเด็นเรื่องสิทธิว่าแต่ละกรณีเข้ามาด้วยสาเหตุใด ถ้าเข้ามาแบบผิดกฎหมายก็ให้ดำเนินการตามกฎหมาย แต่หากเข้ามาเพราะถูกค้ามนุษย์หรือถูกกระทำ เช่นกรณีการเรียกค่าไถ่ สำนักจุฬาราชมนตรี รัฐบาล และองค์กรต่างๆ ต้องเข้ามาทำงานร่วมกันแก้ปัญหา

แจกขบวนการค้าโรฮิงยา

วันเดียวกัน ที่ จ.นครศรีธรรมราช นาย กุราเมีย ชาวโรฮิงยาและเป็นน้ำชาของนายคาซิม ที่ถูกนายอานั๋วคุมเรียกค่าไถ่และสังหารโหด พร้อมประจักษ์พยานชาว โรฮิงยาคนหนึ่งให้เห็นเหตุการณ์ ขณะสังหารนายคาซิมได้ออกมาเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดถึงสาเหตุที่เหยื่อชาวโรฮิงยาถูกสังหาร

นายกุราเมียกล่าวผ่านล่ามว่าเมื่อหลายเดือนก่อนนายอานั๋วติดต่อมาว่าคุมตัวนายคาซิม หลานชายของตนเองไว้ และขอค่าไถ่เป็นเงิน 95,000 บาท หลังจากโอนเงินไปแล้วปรากฏว่ายังไม่ยอมปล่อยตัวหลานชายและไม่ติดต่อกลับมาอีกเลย จนกระทั่ง 15 วันผ่านไปได้เรียกเงินเพิ่มอีก 120,000 บาท แต่ตนไม่มีเงินแล้ว จึงตัดสินใจเข้าแจ้งความกับตำรวจ สภ.เมืองนครศรีธรรมราช จนนายอานั๋วรู้ว่าถูกแจ้งความจึงฆ่านายคาซิม

ขณะที่ประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์นายอานั๋วและลูกน้องรุมฆ่านายคาซิมเปิดเผยผ่านล่ามว่า ตนเดินทางมาจากยะไข่ โดยถูกหลอกว่าจะพาไปทำงานในประเทศมาเลเซียราว 6 เดือนก่อน หลังจากนั้นถูกกักตัวอยู่บริเวณแคมป์ที่เจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นพบหลุมศพ และที่หลุดออกมาได้ เพราะมารดาที่อยู่ในพม่ายอมขายที่ดินแล้วนำเงินโอนมาไถ่ตัว 6,000 ริงกิตมาเลเซีย จึงถูกปล่อยตัวมา

"ขณะอยู่ในแคมป์นั้นรู้ว่ามีกรตายเกิดขึ้นมากกว่า 500 คน ที่อาศัยอยู่ในแคมป์ทุกแคมป์ตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยแคมป์ที่เจ้าหน้าที่ค้นพบหลุมศพนั้น มีชาวโรฮิงยาราว 700-800 คนถูกคุมตัวอยู่ที่นั่น แต่หลังจากรู้ว่าเจ้าหน้าที่จะเข้าไปตรวจค้น ชาวโรฮิงยาทั้งหมดได้หลบเข้าไปในแนวป่า

ฝั่งประเทศมาเลเซีย ห่างจากฝั่งไทยประมาณ 200-300 เมตร ซึ่งมีชาวโรฮิงญาอยู่อีกนับพันคนที่รอให้ญาติได้ตัวหรือซื้อขายแรงงานกัน" พยานระบุ

อุ้มเรียกค่าไถ่-ทารุณโหด

ประจักษ์พยานคนดังกล่าว กล่าวอีกว่าช่วงที่อยู่ในแคมป์มีคนถูกฆ่าตายอย่างไร้ความปราณี โดยฆ่าด้วยการใช้ท่อนไม้ขนาดใหญ่ทุบตีจนตาย หรือใช้อาวุธปืนยิงประมาณ 17-20 ศพ แต่ไม่รู้ว่านำศพไปฝังที่ไหน ส่วนกรณีนายคาซิมถูกนายอานัวตีจนตายแล้วสั่งให้ลูกน้อง 2 คนนำไปฝัง หลังจากนั้นนายอานัวได้ลงจากเขา ส่วนคนอื่นๆ ที่ไม่มีเงินไถ่ตัวหรือไม่มีญาติจะถูกลูกน้องจับสาหัสและตายไปเองหรือป่วยตาย" พยานรายนี้กล่าว

"ช่วงเดือนม.ค.ที่ผ่านมาขณะที่มีชาวโรฮิงญาถูกกักอยู่ที่นี้ มีเจ้าหน้าที่หน่วยงานหนึ่งเข้าจับกุมแล้ว แต่หลังจากที่มีการเจรจา กัน ปรากฏว่าทั้งหมดถูกปล่อยไป ส่วนผู้ที่เป็นเจ้าของแคมป์ดังกล่าวเป็นชาวไทยมุสลิม 2 ตัวเมีย ทราบชื่อเล่นว่า "บังจี" และ "ฟารีดา" โดยเป็นผู้เข้ามาติดตามความเคลื่อนไหว ตรวจสอบทั้งจำนวนคนและเป็นผู้รับยอดเงินที่ได้มาจากการไถ่ตัวกลุ่มชาวโรฮิงญาดังกล่าว" พยานระบุ

ส่วนความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินคดีนายอานัว ตำรวจ สภ.เมืองนครศรีธรรมราช ตั้งข้อกล่าวหาทั้งคดีฉ้อโกง คดีเรียก ค่าไถ่ และจะรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ต่อไป พร้อมกับการประสานงานกับตำรวจสงขลา เพื่อดำเนินการทางกฎหมายกับผู้เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

โรฮิงญาหลบหนีที่ระนอง

ที่ จ.ระนอง เจ้าหน้าที่หน่วยความมั่นคงและตำรวจ สภ.เมืองระนอง รับแจ้งเหตุชาวโรฮิงญาที่ อยู่ในการดูแลของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย จ.ระนอง ได้หลบหนีจากที่พักภายในที่ทำการสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย ซอยเจ็ดท่อ ต.บางนอน อ.เมืองระนอง รวม 6 ราย ซึ่งอยู่ในการดูแลและคุ้มครองจากจำนวนทั้งหมด 39 ราย

โดยในส่วนของผู้หลบหนีเป็นชายชาวโรฮิงญา อายุ 15-17 ปี ได้หลบหนีและไม่ประสงค์จะอยู่ในการดูแลคุ้มครอง โดยหลบหนีออกจากที่พักช่วงเช้ามืด ภายหลังเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย จ.ระนอง ได้ตรวจเพียงนอน คาดป็นรั้วหลบหนีกลางดึก โดยไม่ทราบเส้นทางหลบหนีหรือมีพาหนะนำพาหรือไม่ โดยเจ้าหน้าที่เร่งกระจายกำลังออกติดตามตัว

ทั้งนี้ ชาวโรฮิงญาทั้งหมดเป็นกลุ่มที่ถูกจับกุมใน จ.ระนอง ตั้งแต่ปลายปีที่ผ่านมา ก่อนจะดูแลและคุ้มครองโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 98 คน โดยส่วนหนึ่งได้กระจายไปดูแลและคุ้มครองตามจังหวัดต่างๆ เช่น จ.สงขลา 24 ราย จ.ปทุมธานี 30 ราย และ จ.เชียงราย 20 ราย

หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

ตำรวจจับได้ 13 รอนี้เข้าทำงานมาเลย

ปล่อยทิ้งกลางป่า 30 ไร่ชิงญา

พบอีก 30 หลุมข้างแคมป์ หมายถึงเพิ่ม 10 คำนุश्य รองนายกเล็กปฏิเสธขอหา

รองนายกเล็กปาดังๆ เชี่ยวค้าไร่ชิงญาโรมอบตัวศาลออกหมายจับเพิ่มอีก 10 เอกชเรย์เข้มทุกพื้นที่พบไร่ชิงญาถูกลอยแพเดินรอนแรมอีก 30 คน จับได้ 13 หนีเข้าป่า 17 ที่หาดใหญ่เจอหลุมศพปริศนาโผล่ 30 หลุมข้างแคมป์พัก

การกวาดล้างขบวนการค้ำนุश्य จากกรณีพบหลุมฝังศพและแหล่งกักกันชาวไร่ชิงญาที่ถูกนายหน้าลักลอบพาเข้ามาพักบนเทือกเขาแก้ว ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา จ.สงขลา เพื่อรอส่งต่อไปยังประเทศที่สาม ยังคงเดินหน้าอย่างเข้มขัน ซึ่งหลังจาก พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กำชับเป็นเชิงนโยบายให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน และเร่งจัดการปัญหาให้เห็นผลภายใน 10 วัน เป็นผลให้เมื่อคืนวันที่ 6 พฤษภาคม พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผบ.ตร.มีคำสั่งย้ายด่วนตำรวจในพื้นที่ ตำรวจภูธรภาค 8 และ ภาค 9 เพิ่มเติมอีก 38 นาย จากที่เคยมีคำสั่งย้ายไปก่อนหน้านี้แล้ว 15 นาย ขณะเดียวกันศาลได้อนุมัติหมายจับผู้ร่วมขบวนการค้ำนุश्यเพิ่มอีก 10 คน ส่วนการสืบค้นแหล่งหลบซ่อนชาวไร่ชิงญา เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม เจ้าหน้าที่พบผู้หลบหนีเข้าเมืองถูกนายหน้าลอยแพ 13 คน ขณะที่อีก 17 คน หลบหนีอยู่ในป่า

เดินนำยุทธการสกัดกันเข้มขัน

เมื่อเวลา 09.30 น. วันที่ 7 พฤษภาคม ที่ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจภูธรภาค 9 ส่วนหน้า สภ.หาดใหญ่ จ.สงขลา พล.ต.อ. .เอก อัสวานนท์ รอง ผบ.ตร. พร้อมด้วย พล.ต.ท.มนตรี ไปตระนันท์ ผบ.ช.ภาค 9 และ พล.ต.ต.พุทธรชาติ เอกฉันท รองผบ.ช.ภาค 9 ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการตำรวจภูธรภาค 9 ส่วนหน้า ร่วมกันแถลงข่าวความคืบหน้าการคลี่คลายคดีค้ำนุश्यข้ามชาติกรณีชาวไร่ชิงญา ต.ปาดังเบซาร์

พล.ต.อ. .เอก กล่าวว่า จากการเปิดปฏิบัติการยุทธการปิดปลายทางสกัดกันชาวไร่ชิงญาที่ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ได้ร่วมประสานกำลังความร่วมมือกับตำรวจภูธรภาค 8 เข้ามาช่วยด้วยเพื่อให้รูปแบบการทำงานครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยยุทธการปิดปลายทางดังกล่าวได้มีการลาดตระเวนและตรวจสอบเส้นทางตั้งแต่พื้นที่ จ.สตูล ทั้งในป่าและแนวชายหาดที่ถูกมองว่าเป็นพื้นที่ที่กลุ่มไร่ชิงญาลักลอบเข้ามาขึ้นฝั่งก่อนเดินทางตามเส้นทางธรรมชาติมายังพื้นที่ จ.สงขลา

พล.ต.เอก กล่าวว่า ขณะนี้เจ้าหน้าที่ยังคงจัดกำลังเฝ้าสังเกตการณ์อยู่บนเทือกเขาแก้วเพื่อป้องกันไม่ให้กลุ่มไร่ชิงญาหลบเข้ามาในแคมป์อีก เนื่องจากก่อนหน้านี้มีชาวไร่ชิงญาที่อาศัยอยู่ใน

แคมป์ดังกล่าวหลบหนีกระจัดกระจายอยู่บนภูเขาฝั่งประเทศมาเลเซีย ซึ่งในส่วนนี้ได้ประสานงานร่วมกับมาเลเซียอยู่แล้ว หากตรวจสอบพบกลุ่มโรฮิงญาไม่ว่าจะเป็นฝั่งไหนก็ต้องควบคุมตัวไว้ทั้งหมด

สกัดจับโรฮิงญา 13 คน หนีเข้าป่า 17 คน

วันเดียวกัน เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร อ.หาดใหญ่ นำโดยนายณรงค์พร ณ พัทลุง นายอำเภอหาดใหญ่ ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต.ฉลุง อ.หาดใหญ่ ร่วมกันควบคุมตัวชาวโรฮิงญา 13 คน เป็นชายล้วนได้ที่บริเวณพื้นที่เขารอยต่อระหว่างหมู่ 7 ต.ฉลุง และบ้านคลองต๋อ หมู่ 10 ต.ท่าแพ อ.รัตภูมิ จ.สงขลา หลังจากที่เขาบ้านแจ้งข้อมูลว่าพบชาวโรฮิงญากลุ่มหนึ่งเดินทางเข้ามาในพื้นที่ โดยเบื้องต้นได้นำตัวมาควบคุมไว้ที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่ เพื่อซักถามรายละเอียดพร้อมทั้งนำน้ำและอาหารมามอบให้ เพราะทุกคนอยู่ในสภาพอดโรยและอ่อนแรงมากเนื่องจากเดินรอนแรมอยู่ในป่ามาหลายวัน ก่อนส่งมอบให้ สภ.ทุ่งตำเสา เจ้าของพื้นที่ดำเนินคดีตามกฎหมายคนเข้าเมืองต่อไป

นายณรงค์พร กล่าวว่าจากการพูดคุยผ่านล่ามทราบว่า ชาวโรฮิงญากลุ่มนี้เดินทางมาพร้อมกันทั้งหมด 30 คน เป็นชายล้วน โดยมีนายมุฮัมหมัด ซอลิม อายุ 22 ปี เป็นหัวหน้าทีมลงเรือมาจากเกาะสอง เข้ามาทาง จ.ระนอง ก่อนที่จะมาขึ้นที่ชายฝั่งที่ จ.สตูล และเดินลัดเลาะมาตามภูเขานานถึง 13 วัน จนมาถึงจุดพักที่บ้านคลองต๋อ ก่อนจะเดินทางต่อไปยังพื้นที่ อ.สะเดา เพื่อรอข้ามไปฝั่งมาเลเซีย

นายณรงค์พร กล่าวว่า จากการสอบถามนายมุฮัมหมัดให้การว่า มีผู้ประสานงานที่รู้จักกัน บอกว่าจะให้เข้าไปทำงานในมาเลเซีย โดยไม่ต้องจ่ายเงินค่าหัว แต่จะใช้วิธีการให้เข้าไปทำงานชดใช้หนี้เป็นเวลา 2 ปี จึงได้รวมตัวเดินทางมาพร้อมกัน 30 คน กระทั่งถูกเจ้าหน้าที่จับกุมได้ 13 คน ส่วนอีก 17 คน หลบหนีอยู่บนภูเขา ซึ่งขณะนี้เจ้าหน้าที่ได้กระจายกำลังเข้าตรวจสอบในพื้นที่แล้ว

สกัดเข้มโรฮิงญาลอดใหญ่จากเกาะสอง

นายสุริยันต์ กาญจนศิลป์ ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง ได้ระดมเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ทหาร และฝ่ายปกครอง ใน อ.กระบุรี กว่า 300 นาย กระจายกำลังออกตรวจตราตามจุดเป้าหมายต่างๆ ตามแนวชายแดนไทย-พม่า หลังจากมีรายงานว่า จะมีการลำเลียงชาวโรฮิงญากลุ่มใหญ่ประมาณ 500 คน ที่หลบซ่อนตามแนวตะเข็บชายแดน เข้ามาในไทย ช่วงกลางคืนวันที่ 6 และ 7 พฤษภาคม แต่จากการเข้าไปตรวจสอบยังไม่พบเบาะแส

พล.ต.อ.สมยศ กล่าวว่า เรื่องโรฮิงญาเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและถูกจับตาจากนานาชาติ ทำให้นายกรัฐมนตรีเป็นห่วงและให้ความสนใจเป็นพิเศษ จึงได้กำชับให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังไม่ให้มีค่ายพักของขบวนการค้ามนุษย์อยู่ในประเทศไทย

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

โกโด้มอบตัว 16 พ.ค.

พบโรฮีนจา 300 ชีวิต ปิดเกาะปูยู 5 จุด

"โกโด้" ตัวการใหญ่ขบวนการค้ามนุษย์ ประสานขอมอบตัว 16 พ.ค.แต่ต่อรองขอประกันตัว "ประวุฒิ" ยันทหารยศ "พ.อ." เกี่ยวข้องแค่ข่าวลือ ขณะที่ทหารเรือตรวจพบเรือโรฮีนจา 300 ชีวิต ลอยลำใกล้เกาะหลีเป๊ะ ให้เสบียงช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมก่อนเตรียมผลักดัน เผยอพยพจาก "ยะไข่" รอนแรมกลางทะเล 3 เดือน-ตายบนเรือไปแล้ว 10 ศพ ด้าน "เอก อังสนานนท์" แกล้งอายัดทรัพย์สินเครือข่าย 3 จังหวัด 204 ล้าน ออกหมายจับ 61 คน จับได้แล้ว 26 คน รอง ผบช.ภ.9 จุโจมปิดเกาะปูยู คับบ้านเป้าหมาย 5 จุด-ไม่พบสิ่งผิด ก.ม. ส่วน "ประยุทธ์" เล็งใช้เกาะกำใหญ่-เกาะคางควา ตั้งสถานที่ควบคุม "โรฮีนจา" แต่ถูกชาวระนองต่อต้าน ระบุเป็นไปได้ อธิปไตยกรมอุทยานฯ สั่งสอบเอกสารสิทธิเกาะ ส่วนตัว "โกโด้" พร้อมลาดตระเวนพื้นที่เสี่ยงแหล่งพักพิงโรฮีนจา

ปิดชายแดนชุมพรถึงมาเลเซีย

พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผบ.ตร. กล่าวภายหลังเดินทางกลับมาจากร่วมประชุมกับ ต้นศรี ตาโต๊ะ ศรี กาลิด บิน อาบู บาการ์ ผบ.ตร.ตำรวจแห่งชาติมาเลเซีย ว่าได้บรรลุข้อตกลงความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ร่วมกันระหว่างทางการไทยกับมาเลเซีย โดยตอนนี้ชัดเจนแล้วว่าประเทศไทยไม่เปิดรับชาวโรฮีนจาที่ลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายหรือใช้ไทยเป็นทางผ่านอีกต่อไป โดยเราจะดูแลชาวโรฮีนจาที่ตกค้างอยู่เท่านั้น และให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

ขณะเดียวกันได้ให้ พล.ต.ท.ประวุฒิ ถาวรศิริ ผู้ช่วย ผบ.ตร./โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร่างคำสั่งให้หน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามชายแดน ตั้งแต่ จ.ชุมพร ลงไปจนถึงประเทศมาเลเซีย รับผิดชอบป้องกันชาวโรฮีนจาลักลอบเข้าเมือง โดยตอนนี้ตำรวจได้เข้มงวดตามแนวชายแดนบริเวณพื้นที่ดังกล่าวไม่ให้เข้ามาได้ และพบว่า หลังไทยมีมาตรการเข้มงวด ทำให้ขบวนการค้ามนุษย์หยุดเคลื่อนไหวชั่วคราว

พบ "เรือมนุษย์" โรฮีนจา

เมื่อเวลา 15.00 น. วันเดียวกัน น.ต.วีรพงษ์ นาคประดิษฐ์ ผบ.หน่วยปฏิบัติการ หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง ที่ 491 กองทัพเรือ ซึ่งตั้งฐานปฏิบัติการที่เกาะหลีเป๊ะ ได้นำเรือออกลาดตระเวนเพื่อป้องกันมิให้ "เรือมนุษย์" ชาวโรฮีนจา เข้ามาขึ้นฝั่ง ปรากฏว่าได้พบเรือประมงขนาดใหญ่ที่ใช้บรรทุกชาวโรฮีนจาประมาณ 300 คน อยู่ห่างจากเกาะหลีเป๊ะประมาณ 17 ไมล์ทะเล ซึ่งอยู่ในน่านน้ำไทย ทางทหารเรือที่ 419 ตรวจสอบเบื้องต้นพบว่า ทั้งคนขับเรือและนายหน้าได้ทิ้งเรือหลบหนีไปกับเรือเล็กอีกลำแล้ว โดยเจตนาทิ้งชาวโรฮีนจาทั้งหมดไว้บนเรือ ขณะนี้ทางทหารเรืออยู่ระหว่างประสานรัฐบาลว่าจะดำเนินการอย่างไรกับเรือมนุษย์ลำนี้

รอนแรม3เดือน-ตาย10คน

ทั้งนี้ จากการสอบถามชาวโรฮีนจาซึ่งมีคนพูดภาษาอังกฤษอยู่ 2-3 คนทราบว่า ได้อพยพออกมาจากเมืองยะไข่ ประเทศเมียนมาอยู่กลางทะเลกว่า 3 เดือนแล้ว เพื่อต้องการมุ่งหน้าไปประเทศมาเลเซีย และเมื่อมาถึงระหว่างเกาะตะรุเตากับเกาะไข่เครื่องเรือเกิดขัดข้องจึงต้องจอดลอยลำ ทั้งนี้ในระหว่างเดินทางจากประเทศเมียนมามีชาวโรฮีนจาบนเรือเสียชีวิตไปแล้ว 10 คน จึงได้นำศพทิ้งลงทะเลไป

ด้านนายเดชรัฐ สิมศิริ ผวจ.สตูล เปิดเผยว่า ได้ประสานกับทหารเรือเพื่อส่งอาหารไปให้ชาวโรฮีนจาทางเฮลิคอปเตอร์แล้วเนื่องจากทราบว่าอยู่ในสภาพหิวโซ พร้อมทั้งสั่งการให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองรีบไปตรวจสอบพร้อมดูแลเครื่องยนต์เรือที่เสียให้เนื่องจากชาวโรฮีนจาจากกลุ่มนี้ไม่ประสงค์จะเข้ามาในประเทศไทย แต่ประสงค์จะเดินทางไปประเทศมาเลเซีย

ระบุเรือมุ่งหน้าไปมาเลเซีย

ทางด้าน พล.ร.ต.สมชาย ณ บางช้าง เสนาธิการกองเรือทัพภาค 3 กล่าวถึงกรณีที่มีกระแสข่าวว่ากองทัพบกเรือภาค 3 ผลักดันเรือบรรทุกชาวโรฮีนจาออกจากพื้นที่ลิปะ๊ะ จ.สตูล ว่ายืนยันว่าไทยไม่ได้ผลักดันหรือขับไล่เรือดังกล่าว แต่เนื่องจากกองเรือทัพภาค 3 ได้รับการประสานจาก กอ.รมน.จ.สตูลให้นำอาหารและน้ำขึ้นเฮลิคอปเตอร์ไปส่งให้กับเรือบรรทุกชาวโรฮีนจาลำดังกล่าว เพื่อเป็นการช่วยเหลือด้านมนุษยชน และจากการสอบถามเบื้องต้น เรือลำดังกล่าวไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่ประเทศไทย แต่ต้องการเดินทางไปยังประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย

นายกฯ เล็งใช้เกาะเป็นที่ควบคุม

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ภายหลังจากที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ได้ใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดในการกวาดล้างขบวนการค้ามนุษย์ชาวโรฮีนจา จนสามารถจับกุมผู้เกี่ยวข้อง เร่งสำรวจจัดหาพื้นที่รองรับสถานที่ควบคุมหรือกักกันชาวโรฮีนจาชั่วคราว เพื่อเป็นการช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ที่ผ่านมาทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการเสนอให้ใช้พื้นที่ของตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) ใน จ.ระนอง เป็นสถานที่ควบคุมชาวโรฮีนจา แต่ถูกชาวบ้านในพื้นที่คัดค้านโดยไม่ยอมให้ตั้งในพื้นที่บนบก พร้อมอ้างเหตุผลเรื่องสุขภาพอนามัยของชุมชน ทั้งนี้ทาง พล.อ.ประยุทธ์ จึงสั่งการให้สำรวจเกาะใน จ.ระนอง ที่หมดอายุการสัมปทานไปแล้ว จนได้พื้นที่เป้าหมาย 2 เกาะคือ เกาะกำใหญ่และเกาะคางคาว โดยทั้งสองเกาะถือเป็นพื้นที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการทำความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

ชาวระนองด้าน-เป็นไปไม่ได้

เกี่ยวกับกรณีดังกล่าว ผู้สื่อข่าวได้ตรวจสอบไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ใน จ.ระนอง ทราบว่า ตามชื่อเกาะที่เป็นข่าว ไม่ว่าจะเป็นเกาะกำใหญ่ เกาะค้างคาว เกาะกำนุ้ย และอีกหลาย ๆ เกาะใน จ.ระนอง ไม่สามารถนำมาเป็นศูนย์พักพิงให้กับชาวโรฮิงญาได้ สาเหตุเนื่องจากบนเกาะส่วนใหญ่มีประชาชนเข้ามาอยู่อาศัย อีกส่วนหนึ่งจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวของทางอุทยาน และอีกบางส่วนจะเป็นเหมือนกำแพงธรรมชาติ ที่ใช้ลดความรุนแรงของคลื่นลมให้กับชาวประมง ส่วนเกาะเล็ก ๆ ที่เหลือไม่มีพื้นที่ราบ ไม่สามารถเข้าอยู่อาศัยได้ ดังนั้นการที่จะนำพื้นที่เกาะใน จ.ระนอง ไปเป็นศูนย์พักพิงให้กับชาวโรฮิงญาจึงเป็นไปไม่ได้ อีกทั้งในอดีตเมื่อ 7-8 ปี ก่อนเคยมีความคิดเช่นนี้มาครั้งหนึ่งแล้ว แต่ก็ถูกชาวระนองคัดค้านอย่างหนัก จนต้องล้มเลิกความคิดไปในที่สุด เพราะชาวระนองคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ปิดชายแดนชุมพรถึงมาเลเซีย

พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผบ.ตร. กล่าวภายหลังเดินทางกลับมาจากร่วมประชุมกับ ดันศรี ดาโต๊ะ ศรี กาลิด บิน อาบู บาการ์ ผบ.ตร.มาเลเซีย ว่าได้บรรลุข้อตกลงความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ร่วมกันระหว่างทางการไทยกับมาเลเซีย โดยตอนนี้ชัดเจนแล้วว่าประเทศไทยไม่เปิดรับชาวโรฮิงญาที่ลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย หรือใช้ไทยเป็นทางผ่านอีกต่อไป โดยเราจะดูแลชาวโรฮิงญาที่ตกค้างอยู่เท่านั้น และให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

ขณะเดียวกันได้ให้ พล.ต.ท.ประวุฒิ ติงการศิริ ผู้ช่วย ผบ.ตร. /โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร่างคำสั่งให้หน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามชายแดน ตั้งแต่ จ.ชุมพร ลงไปจนถึงประเทศมาเลเซีย รับผิดชอบป้องกันชาวโรฮิงญาลักลอบเข้าเมือง โดยตอนนี้ตำรวจได้เข้มงวดตามแนวชายแดนบริเวณพื้นที่ดังกล่าวไม่ให้เข้ามาได้ และพบว่าหลังไทยมีมาตรการเข้มงวด ทำให้ขบวนการค้ามนุษย์หยุดเคลื่อนไหวชั่วคราว

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

มนุษย์เรื่อรอดแล้ว รับโรฮิงจาขึ้นฝั่งมาเลเซีย-อินโด

2 ชาติให้พักพิงได้ ไม่เกิน 1 ปี ทำการคัดกรองแล้วส่งต่อ

แต่ไทยไม่ได้ร่วมแถลงด้วย ส่วนคดีค้ามนุษย์ส่งฝากขัง

มาเลเซียจัดประชุมฉุกเฉินไทย-อินโดฯแก้ปัญหา “โรฮิงจา” ก่อนที่ 2 ชาติมุสลิมจะออกมาคัดออกแถลงการณ์ร่วมยอมรับชาวโรฮิงจาราว 7,000 คน ย้ำชัดรับเฉพาะกลุ่มที่ลอยเรืออยู่กลางทะเลเท่านั้น พร้อมเรียกร้องประชาคมโลก บริจาคเงินช่วยเหลือ ในขณะที่ รมว.ต่างประเทศไทยไม่เข้าร่วมวงแถลงข่าว ด้านนายกฯยังไม่ตัดสินใจรับดูแลโรฮิงจา ส่วนการดำเนินคดีขบวนการค้ามนุษย์ ตำรวจคุม

ตัว “โกโต้” พร้อมพวกรวม 4 คน ส่งฝากขังผิดแรก พร้อมคัดค้านการประกันตัว เตรียมออกหมายจับเพิ่มอีก 6 คน ส่วนลูกน้อง “ผู้ใหญ่แควีต” ถูกตำรวจรวบตัวได้แล้วขณะหลบหนีไปกบดานบนเกาะทรายดำ ในทะเลอันดามัน

เจ้าหน้าที่หลายหน่วยงานยังคงสนธิกำลังปราบปรามขบวนการค้ำมนุษย์โรฮีนจาชนิดซุตรากถอนโคน ในขณะที่ปัญหาการค้ำมนุษย์กลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศ มีการประชุมฉุกเฉิน 3 ประเทศ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยเมื่อวันที่ 20 พ.ค. นายอานีฟาห์ อามาน รมว.ต่างประเทศมาเลเซีย ออกแถลงการณ์ร่วมกับนางเรตโน มาร์ชูดี รมว.ต่างประเทศอินโดนีเซีย ระบุจากการหารือแบบไตรภาคีระหว่างตัวแทนจากมาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทยนั้น ได้ข้อสรุปว่า ทางกรอินโดนีเซียและมาเลเซียตกลงที่จะให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยชาวโรฮีนจาทางทะเลกลุ่มนี้ ที่คาดว่าจะมีมากถึง 7,000 คน โดยจะจัดตั้งที่พักพิงชั่วคราวให้ แต่ไม่ใช่ที่ประเทศไทย กระนั้นขออย่าว่าจะช่วยเหลือเฉพาะกลุ่มที่อยู่กลางทะเลในตอนนี้นั้นเท่านั้น อย่าคาดหวังว่าเราจะรับเพิ่มหากมีเข้ามาอีก และประชาคมนานาชาติจะต้องรับผิดชอบให้การช่วยเหลือมาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย โดยเฉพาะในเรื่องของเงินทุน ที่จะนำมาเป็นค่าจัดตั้งที่พักพิงและค่าสิ่งของช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ซึ่งหลังจากช่วยเหลือแล้วก็จะเข้าสู่กระบวนการคัดกรองเพื่อเตรียมให้ตั้งหลักปักฐานและส่งตัวกลับประเทศ ที่ประชาคมนานาชาติจะต้องช่วยกันทำให้เสร็จภายใน 1 ปี

ต่อมาสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ หรือยูเอ็นเอชซีอาร์ ออกแถลงการณ์แสดงความยินดีต่อท่าทีของรัฐบาลมาเลเซียและอินโดนีเซีย ที่เสนอให้จัดที่พักพิงแก่ผู้ลี้ภัยระบุเป็นเรื่องเร่งด่วนในการนำคนกลุ่มนี้ขึ้นฝั่ง และให้ความช่วยเหลือที่จำเป็น เราคาดหวังจะได้เห็นการดำเนินการโดยเร็วที่สุด ขณะที่นางวิเวียน ตัน โฆษกยูเอ็นเอชซีอาร์ประจำกรุงเทพฯ เปิดเผยว่า ยังมีผู้ลี้ภัยอีกกว่า 2,000 คน ถูกกลุ่มค้ำมนุษย์ทิ้งไว้บนเรือ นอกชายฝั่งรัฐยะไข่ของเมียนมาเป็นเวลากว่าสัปดาห์

ในขณะที่หน่วยกู้ภัยอินโดนีเซียเปิดเผยว่า เจ้าหน้าที่และเรือประมงเอกชนได้เข้าช่วยเหลือเรือบรรทุกผู้ลี้ภัยบริเวณนอกชายฝั่งจังหวัดอาเจะห์ จากการตรวจสอบพบว่าบนเรือเป็นชาวโรฮีนจาจากเมียนมา 433 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็ก 70 คน และผู้หญิง 70 คน และเชื่อว่าเป็นเรือลำเดียวกันที่มีการพบเห็นใกล้น่านน้ำไทย เมื่อ 2-3 วันก่อน เบื้องต้นได้นำบางส่วนที่สภาพร่างกายอ่อนแอมากขึ้นฝั่งเพื่อให้การปฐมพยาบาล

พล.ต.ท. ประวุฒิ ถาวรศิริ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กล่าวว่า สำหรับการดำเนินการได้แยกชาวโรฮีนจาออกเป็นเหยื่อของผู้ถูกค้ำมนุษย์และผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ผู้ที่มีความผิดกฎหมายเข้าเมืองจะถูกแยกมาอยู่ที่ ตม.เพื่อรอผลักดันออก แต่ติดเงื่อนไขว่าจะผลักดันไปไหน ส่วนผู้ถูกรับเข้าในศูนย์พักพิงตรงนี้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลจะตัดสินใจว่าจะใช้ที่ไหน ทางสำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติรับคำสั่งเพื่อปฏิบัติตาม ส่วนการดำเนินคดีผู้กระทำความผิด มีผู้ต้องหาถึง 71 คน จับกุมได้ 34 คน มีบางส่วนรอประกันจะมอบตัว พนักงานสอบสวนอาจจะออกหมายจับเพิ่มเติม เนื่องจากยิ่งขยายผลก็พาดพิงไปถึงอีกหลายคน ตำรวจมีหน้าที่ดูแลในกรณี ที่กระทำผิดกฎหมายและสกัดกั้นไม่ให้ขึ้นฝั่ง ขณะนี้กระบวนการสกัดกั้นไม่ให้ขึ้นบกค่อนข้างจะมีประสิทธิภาพ ส่วนที่มีกระแสน้ำว่า มีชาวโรฮิงญาหลบหนีเข้าประเทศไทยและมีเจ้าหน้าที่บางนายแอบทำบัตรประชาชนปลอมให้ คงไม่มีแน่

พล.อ.อุดมเดช สีสันทันตร รมช.กลาโหม และ ผบ.ทบ.กล่าวถึงการเปิดสถานที่พักพิงชั่วคราวแก่ชาวโรฮิงญาว่า ขณะนี้ศูนย์พักพิงที่มีอยู่ 9 ศูนย์ตามแนวชายแดนไทย-เมียนมา จากการหลบหนีภัยจากการสู้รบและหาทางยุติไม่ได้ ทำให้ผู้หลบหนีเข้าไทยหลายแสนคน ส่วนชาวโรฮิงญาเป็นการหลบหนีเข้าเมืองไม่ถูกต้อง เป็นสถานที่ควบคุมคนหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งจะเป็นการดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เป็นผู้รับผิดชอบ โดยทั้งหมดดำเนินการตามกฎหมาย ในส่วนของทหารเราไม่มีหน้าที่ควบคุมตัว แต่จะดูแลด้านความมั่นคง ถ้าพบเห็นคนหลบหนีเข้าเมืองก็จะควบคุมตัวส่งตำรวจดำเนินการตามกฎหมาย ถ้าหลบหนีเข้ามามาก สถานที่ควบคุมไม่เพียงพอ ทางรัฐบาลมีนโยบายให้จัดเตรียมพื้นที่เอาไว้โดยให้เจ้าหน้าที่ควบคุมได้โดยตรง

หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

จับตาโรฮิงญา 2 พัน ล่องทะเล ส่งเข้มน่านน้ำไทย ทหารปัตตานียิงไล่

กอ.รมน.ระนองสั่งจับตาโรฮิงญา 2,000 คนลงเรือมุ่งหน้าทะเลไทย รัฐบาลปัตตานียิงไล่ เรือผู้อพยพ แจ้งช่วยเหลือเต็มที่กลับถูกป้ายสี "แกมเบีย" ยื้อมือรับไปตั้งถิ่นฐาน ตร.รวบเพิ่มอีก 10 ค้ามนุษย์

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหาการอพยพเข้าเมืองผิดกฎหมายของชาวโรฮิงญาที่กำลังเป็นประเด็นพุดจากกันในระดับนานาชาติเกี่ยวกับเรื่องมนุษยธรรม โดยองค์กรในสหประชาชาติ (ยูเอ็น) หลายแห่งต้องการให้ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซียให้ความช่วยเหลือผู้อพยพเหล่านี้ด้วยการตั้งศูนย์พักพิง ซึ่งมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ได้ยินยอมที่รับดูแลชาวโรฮิงญาที่อพยพมาทางทะเลไว้ในระยะเวลา 1 ปีแล้ว ขณะที่ไทยยังเห็นว่าการตั้งศูนย์พักพิงดังกล่าวจะยิ่งทำให้ผู้อพยพเข้ามามากขึ้น และล่าสุดมีรายงานจากฝ่ายความมั่นคงว่า ชาวโรฮิงญาอีกราว 2,000 คน กำลังลงเรือเตรียมเข้ามาในเขตน่านน้ำไทยในปลายสัปดาห์หน้า

สังกัดโรฮิงญา 2 พันคน

พ.อ.สุทธิพงษ์ จงรักดี รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดระนอง (กอ.รมน.จว.ระนอง) กล่าวว่า ได้แจ้งให้หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ จ.ระนองติดตามข่าวความเคลื่อนไหวของผู้อพยพทางทะเลชาวโรฮิงญา หลังจากมีเบาะแสว่าจะเดินทางมายังน่านน้ำประเทศไทย ในช่วงระหว่างวันที่ 29 พฤษภาคม - 3 มิถุนายนนี้ กว่า 2,000 คน โดยให้ทุกหน่วยยึดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลและเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

พ.อ.สุทธิพงษ์ กล่าวว่า สำหรับการเดินทางของชาวโรฮิงญา จะเดินทางมาจากรัฐยะไข่ ซึ่งอยู่ตอนเหนือของพม่า หรือตอนใต้ของบังกลาเทศมาถึงประเทศไทยระยะทาง 780 ไมล์ ใช้เวลาเฉลี่ย 15 วัน ส่วนแนวทางรับมือการเข้ามาของชาวโรฮิงญา เริ่มจากการสกัดกั้นไม่ให้เข้ามาในเขตน่านน้ำไทย โดยได้กำหนดแนวเขตตั้งแต่ เกาะตาครุฑ เกาะสินไห เกาะช้าง เกาะพยาม และเกาะคางคาว ซึ่งเป็นเส้นทางหลบหนีเข้าเมืองทางทะเลโดยพยายามใช้วิธีชักจูง ให้น่านน้ำไม่ให้ขึ้นฝั่ง และสนับสนุนเสบียงอาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค น้ำมัน เชื้อเพลิง เพื่อให้เดินทางต่อไปยังประเทศที่สาม

ยื่นช่วยเหลือตามมนุษยธรรม

พล.ต.สรรเสริญ กล่าวว่า แม้จะได้รับการกล่าวร้ายที่ไม่เป็นธรรม สุ่มเสี่ยงต่อความเข้าใจผิดของนานาชาติ แต่รัฐบาลไทยจะไม่เปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติต่อผู้เคลื่อนย้าย หากอยู่ในเขตน่านน้ำไทยก็จะให้การช่วยเหลือให้อาหาร และน้ำดื่ม หากประสงค์จะเข้าเขตน่านน้ำไทยก็ต้องเข้าสู่กระบวนการกฎหมายไทยในฐานะผู้ลักลอบข้ามแดนผิดกฎหมายต่อไป

"สุดท้ายอยากฝากให้สื่อมวลชนพิจารณานำเสนอข่าวอย่างรอบคอบ โดยใช้หลักเหตุและผล ตรึกตรอง เพื่อมิให้ข้อมูลอันเป็นเท็จเหล่านี้มาบั่นทอนกำลังใจผู้ที่ตั้งใจทำงาน" พล.ต.สรรเสริญ กล่าว

มาเลเซียสั่งค้นหา-ช่วยโรฮิงญาในทะเล

หลังอินโดนีเซียและมาเลเซียเสนอทางออกคือคลายวิกฤติเรือมนุษย์ลอยลำในทะเล ด้วยการยุติผลักดันเรือไม่ให้ขึ้นฝั่ง และตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นเวลา 1 ปีเพื่อดูแลผู้อพยพ 7,000 คน ที่หน่วยข่าวกรองของมาเลเซียประเมินว่ายังลอยลำอยู่ในอ่างเบงกอลและทะเลอันดามัน

ล่าสุดเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม นายกรัฐมนตรีนาจิบ ราซัค แห่งมาเลเซีย เปิดเผยทางเฟซบุ๊กว่า ได้มีคำสั่งให้กองทัพเรือปฏิบัติการกู้ภัยและค้นหาเพื่อป้องกันความสูญเสียในชีวิต ซึ่งถูกมองว่าเป็นความเคลื่อนไหวเชิงรุกอย่างเป็นทางการครั้งแรก เพื่อช่วยชาวโรฮิงญาและชาวบังกลาเทศที่ติดค้างกลางทะเล ที่เชื่อกันว่ากลายเป็นวิกฤติลอยแพหลังการกวาดล้างการค้ามนุษย์ นอกจากนี้แล้ว นายนาจิบ กล่าวว่า มาเลเซียจะจัดส่งความช่วยเหลือมนุษยธรรมทั้งทางบกและทางทะเลด้วย

ขณะที่นายอาร์มานาฮา โฆษกกระทรวงต่างประเทศอินโดนีเซีย กล่าวว่า อินโดนีเซียไม่มีคำสั่งทำนองนี้ แต่เป็นประเด็นที่จะถูกนำไปหารือ

สหรัฐดูแลบางส่วน

ด้าน มาร์รี ฮาร์ฟ รองโฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ แถลงแสดงความยินดีต่อท่าทีใหม่ของ 2 ประเทศ และพร้อมให้ความช่วยเหลือบรรดาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจะช่วยหน่วยงานต่างๆ ของสหประชาชาติ จัดตั้งศูนย์คุ้มครองผู้อพยพ รวมทั้งจะพิจารณาคำร้องขอตั้งถิ่นฐานของผู้อพยพบางส่วน

แถมเบี่ยพร้อมรับไปตั้งถิ่นฐาน

นอกจากสหรัฐแล้ว จนถึงขณะนี้ ยังมีฟิลิปปินส์ และแถมเบี่ย ประเทศยากจนในแอฟริกาที่เสนอให้ความช่วยเหลือในการรับชาวโรฮิงญาไปตั้งถิ่นฐาน ส่วนตุรกี ที่ปัจจุบันเป็นประเทศที่ให้ที่พักพิงแก่ผู้อพยพมากที่สุดในโลก 2 ล้านคน ได้ประกาศบริจาคเงิน 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐแก่องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน และสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ เพื่อบรรเทาวิกฤติผู้อพยพในอาเซียน

นายอานิฟาห์ อามัน รัฐมนตรีต่างประเทศมาเลเซีย และนางเร็ดโน มาร์ซูดี รัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซีย หลังประชุมร่วมกับรัฐมนตรีต่างประเทศของไทยที่กรุงกัวลาลัมเปอร์เมื่อวันพุธแล้ว ก็เดินทางไปร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่พม่าในกรุงเนปิดอว์ ต่อในวันพฤหัสบดี เช่นเดียวกับนายแอนโทนี บลิงเคน รัฐมนตรีช่วยต่างประเทศสหรัฐที่มีแผนเข้าพบและพูดคุยกับเจ้าหน้าที่พม่า

ครอบครัวเริ่มตามญาติกลับยะไข่

สำนักข่าวเอเอฟพี รายงานว่า หลังรับทราบข่าวว่าเส้นทางการขนคนผ่านประเทศไทยถูกสกัด ชุมชนชาวโรฮิงญาในเมืองสิตตะเว เมืองเอกรัฐยะไข่ พยายามระดมเงินเพื่อจ่ายให้แก่นายหน้าเพื่อพาญาติที่นั่นที่ยังติดค้างบนเรือกลับบ้าน

ชายชาวโรฮิงญาคนหนึ่งในค่ายผู้อพยพเมืองสิตตะเว กล่าวว่า ไม่อยากจะหนีไปไหน หลังเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขาในทะเล เป็นเรื่องที่น่ากลัวขณะที่ผู้เป็นแม่หลายคนถือภาพถ่ายน้ำตานองหน้าวิงวอนขอให้ช่วยตามหาลูก หลังออกเดินทางไปกับเรือเมื่อสัปดาห์ก่อนและไม่สามารถติดต่อกับได้

หนังสือพิมพ์ไทย ฉบับวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

เจอใหม่ 30 หลุมศพชาว 'โรฮิงจา'

อยู่ในเขตมาเลเซีย ใกล้พรมแดนไทย

ตำรวจเตรียมแจ้งเพิ่มข้อหาอาชญากรข้ามชาติกับเครือข่ายแก๊งค้ายาชาวโรฮิงจา มูลความผิดเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ด้านมาเลเซียออกตรวจตามแนวชายแดนพบหลุมศพ 30 หลุม ในค่ายอพยพร้าง คาดเป็นเหยื่อขบวนการค้ายา ส่วนรัฐบาลเมียนมาส่งทีมช่วยมนุษยเรือตกค้างในทะเล ขณะที่ยูเอ็นออกเยี่ยมชาวโรฮิงจาบนเมียนมาเร่งแก้ไขปัญหา

ปัญหามนุษย์เรือชาวโรฮีนจายังเป็นข้อถกเถียงของต่างชาติ โดยสหรัฐอเมริกาชี้เมียนมาให้รับชาวโรฮีนจาเป็นพลเมือง แต่รัฐบาลเมียนมาสวนกลับอ้างเป็นพวกเบงกาลีจากบังกลาเทศ ด้านสหประชาชาติวอน ประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รับชาวโรฮีนจาขึ้นฝั่งดูแลด้านมนุษยธรรม ขณะที่ชุดสืบสวนเร่งทลายเครือข่ายค้ามนุษย์แบบถอนรากถอนโคน โดยเมื่อ วันที่ 24 พ.ค. พล.ต.อ.เอก อังสนานนท์ รอง ผบ.ตร.กล่าวว่า หลังจากที่ยังการสูงสุดมีคำสั่งให้พนักงานอัยการมาร่วมสอบสวนกับตำรวจในคดีค้ามนุษย์ วางกรอบการทำงานร่วมกันหาความเชื่อมโยงพยานหลักฐานต่างๆ ไล่ตั้งแต่ที่ ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา จ.สงขลา สตูล และระนอง โดยวันที่ 25 พ.ค. จะสรุปความคืบหน้าการสอบสวนและวางแนวทางเร่งรัดการทำงานซึ่งต้องทำงานแข่งกับเวลาให้เสร็จภายในเดือน มิ.ย.นี้

ด้านนายเศรษฐี สิมศิริ ผวจ.สตูล กล่าวว่าภายหลังประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซียประกาศรับผู้พลพชาวโรฮีนจา และมีข่าวว่าน่าจะมีชาวโรฮีนจาเดินทางไปสู่ประเทศดังกล่าวเพิ่มขึ้นนั้น ทาง จ.สตูลมีเขตแดนทางทะเลอันดามันติดกับประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย จะมีชาวโรฮีนจาเดินเรือผ่านเข้าเขตน่านน้ำ จ.สตูล ไม่ประสงค์จะเข้าประเทศไทย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มโรฮีนจาเพื่อจะต้องดูแลช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต่อไป

วันเดียวกัน นายโจโก วิโดโด ประธานาธิบดีอินโดนีเซีย ลงนามในคำสั่งให้กองทัพอินโดนีเซียออกปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือผู้พลพชาวโรฮีนจาและชาวบังกลาเทศที่ยังตกค้างอยู่บนเรือกลางทะเล ทั้งในน่านน้ำสากลและน่านน้ำในความดูแลของอินโดนีเซีย โดยกองทัพอินโดนีเซียระดมกำลังเรือพิฆาต 4 ลำ เรือลากจูง 2 ลำ และเครื่องบินลาดตระเวน 1 ลำ ตรวจสอบสวนน่านน้ำทะเลนอกฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ แต่ยังไม่พบเรือผู้พลพเพิ่มเติมและผู้นำอินโดนีเซียยังได้ให้สัมภาษณ์สื่อในประเทศอีกว่ารัฐบาลอินโดนีเซียกำลังคำนวณงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดูแลผู้พลพรราว 7,000 คนที่ได้รับการช่วยเหลือขึ้นฝั่งที่ จ.อาเจะห์ ของอินโดนีเซีย แต่ยังไม่แน่ใจว่าทางรัฐบาลอินโดนีเซียจะสามารถรับรองผู้พลพพลภัยทั้งหมดได้หรือไม่

ด้านนายวิน มินต์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการโยกย้ายถิ่นฐานและประชากรแห่งเมียนมา ให้สัมภาษณ์สื่อต่างประเทศว่ารัฐบาลเมียนมาส่งเจ้าหน้าที่กองทัพเรือและกองทัพอากาศอกลาดตระเวนตามแนวชายฝั่งอ่าวเบงกอลทางตะวันตกของเมียนมา เพื่อปฏิบัติการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ผู้พลพที่ยังตกค้างอยู่บนเรือในทะเลทั้งที่ยืนยันว่ารัฐบาลเมียนมาพร้อมจะให้ความช่วยเหลือผู้เดือดร้อนทุกฝ่ายโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติหรือปมหลังทางชาติพันธุ์และศาสนาใด แต่ผู้สื่อข่าวของรอยเตอร์รายงานว่า ผู้พลพอย่างน้อย 8 คนจากจำนวนผู้ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลเมียนมา 208 คน ได้ขึ้นฝั่งที่เมืองหม่องดอร์ของเมียนมา เมื่อวันที่ 22 พ.ค. เป็นชาวมุสลิมโรฮีนจาไม่ใช่ชาวเบงกาลีจากบังกลาเทศทั้งหมดตามที่รัฐบาลเมียนมาเผยแพร่ข้อมูลก่อนหน้านี้

นอกจากนี้ นายวีเจย์ แกมเบียร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเมียนมา ที่ปรึกษาพิเศษเลขาธิการใหญ่แห่งสหประชาชาติ เดินทางเข้าเยี่ยมประชาชนในรัฐยะไข่ ทางตะวันตกของเมียนมา เป็นพื้นที่ที่ชาวมุสลิมโรฮีนจาอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นที่สุดในเมียนมา และนายแกมเบียร์เรียกร้องให้ชุมชนชาวพุทธและชาวมุสลิมโรฮีนจาในรัฐยะไข่ร่วมมือกันแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ขณะที่รัฐบาลเมียนมาจะต้องแก้ไขนโยบายระดับประเทศที่กีดกันและเลือกปฏิบัติต่อชาวมุสลิมโรฮีนจา เป็นสาเหตุหลักที่ผลักดันให้ชาวมุสลิมโรฮีนจาเข้าสู่วังวนของขบวนการค้ามนุษย์ข้ามชาติ ทั้งยังยืนยันว่าสหประชาชาติพร้อมให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาและรัฐบาลกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาผู้อพยพและขบวนการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคด้วย

ในวันเดียวกัน นายซูโตโป ปูโรโว อนุกรรมาชิกโฆษกสำนักงานจัดการภัยพิบัติแห่งอินโดนีเซีย แถลงข่าวว่า รัฐบาลอินโดนีเซียคัดแยกกลุ่มผู้อพยพชาวบังกลาเทศ 720 ราย ออกจากกลุ่มผู้อพยพมนุษย์เรื่อที่ได้รับการช่วยเหลือตลอดเดือน พ.ค.ที่ผ่านมา โดยผู้อพยพชาวบังกลาเทศถือว่าเป็นผู้อพยพทางเศรษฐกิจ จะไม่ได้รับการช่วยเหลือด้านการตั้งรกรากใหม่ในประเทศที่ 3 แต่จะถูกรัฐบาลอินโดนีเซียดำเนินเรื่องส่งตัวกลับไปยังประเทศต้นทาง โดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) จะให้ความช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายในการส่งตัวผู้อพยพชาวบังกลาเทศกลับบ้านเกิด ขณะที่ผู้อพยพชาวโรฮีนจาจะถูกส่งไปยังศูนย์พักพิงชั่วคราวเพื่อรอการพิจารณาขอลี้ภัยไปตั้งรกรากใหม่ โดยผู้อพยพกลุ่มนี้จะได้รับการคุ้มครองด้านความปลอดภัยและการเยียวยาสภาพจิตใจ รวมถึงการจัดหาปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมาให้

หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

ไทยยันในวงถก20ปท.ไม่รับผู้อพยพโรฮิงยา

ถก 20 ประเทศแก้ปัญหาโรฮิงยาจบแล้ว ไทยยืนยันไม่รับผู้อพยพเข้าฝั่ง แต่จัดกองเรือช่วยเหลือด้านอาหาร เวชภัณฑ์ในทะเล พร้อมอนุญาตสหรัฐใช้เครื่องบินผ่านน่านฟ้าตรวจสอบผู้อพยพที่เหลืออยู่ ก่อนพาขึ้นฝั่งที่อินโดนีเซียและมาเลเซีย ขณะที่การช่วยเหลือระยะยาว สหรัฐ-ออสเตรเลียส่งเงินช่วยเหลือพัฒนาความเป็นอยู่ในยะไข่ และบังกลาเทศ ด้าน 'สมยศ' นัดทูต 50 ประเทศ แจกการดำเนินคดีค้ามนุษย์ วันที่ 2 มิ.ย.นี้

เมื่อวันที่ 29 พ.ค.ที่โรงแรมอนันตรา สยาม กระทรวงการต่างประเทศ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมว่าด้วยการย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติในมหาสมุทรอินเดีย โดยมีตัวแทนประเทศต่างๆ เข้าร่วมประชุม 20 ประเทศ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อาวุโสและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติจาก 17 ประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ได้แก่ อัฟกานิสถาน ออสเตรเลีย บังกลาเทศ กัมพูชา อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน

สปป.ลาว มาเลเซีย เมียนมา นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา เวียดนาม รวมทั้ง ไทย และอีก 3 ประเทศที่เข้าร่วมในฐานะ ผู้สังเกตการณ์ คือสหรัฐ สวิตเซอร์แลนด์ และญี่ปุ่น และอีก 3 องค์การระหว่างประเทศได้แก่ องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) สำนักงานข้าหลวงใหญ่ ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) และสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC)

พล.อ.ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี และรมว.ต่างประเทศ แถลงว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ใช่ของประเทศใดประเทศหนึ่ง เวทีนี้จึงไม่ใช่เวทีอภิปราย แต่เป็นเวทีหารือเพื่อหาทางออกในการแก้ปัญหา ซึ่งต้องแก้ปัญหาระยะเร่งด่วน ระยะกลางและในระยะยาว เพื่อความยั่งยืน เบื้องต้นต้องให้ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานตามหลักมนุษยธรรม ซึ่งไทยอนุมัติให้จัดตั้งเรือช่วยชีวิต หรือ โพลิตติ้งแพลตฟอร์ม เพื่อให้การช่วยเหลือเบื้องต้นด้านอาหาร การแพทย์ ก่อนส่งไปยังประเทศที่มีความพร้อมให้การช่วยเหลือต่อไป

ส่วนกรณีทางสหรัฐจะส่งเครื่องบินเข้ามาลาดตระเวนและค้นหาผู้อพยพทางทะเลเพื่อให้การช่วยเหลือในน่านน้ำไทยนั้น พลเอกธนะศักดิ์กล่าวว่า ไทยอนุมัติให้เครื่องบินสหรัฐบินเข้าเขตน่านฟ้าไทย ตามที่ได้เคยแจ้งความต้องการลาดตระเวนสำรวจผู้อพยพที่ลอยลำอยู่กลางทะเล โดยพล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคงและรมว.กลาโหม อนุมัติด้วยวาจา ซึ่งจะสามารถปฏิบัติงานได้ตั้งแต่วันนี้ โดยศูนย์ของสหรัฐจะต้องประสานกับศูนย์อำนวยการลาดตระเวนและช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติในมหาสมุทรอินเดีย (ศอ.ยฐ.) ซึ่งมีกองบัญชาการกองทัพไทยเป็นผู้รับผิดชอบหลัก

ต่อมาเวลา 17.30 น. นายณรชิต สิงหเสนี ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะประธานการประชุม แถลงผลการประชุมว่า ที่ประชุมได้ข้อสรุปว่าจะร่วมกันเพิ่มความพยายามในการค้นหาและช่วยเหลือทางมนุษยธรรมต่อผู้ที่ยังตกค้างในทะเล และร่วมกันหาแนวทางในการนำผู้อพยพขึ้นฝั่งที่อินโดนีเซียและมาเลเซีย โดยรับประกันให้องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (ไอโอเอ็ม) และ สำนักข้าหลวงใหญ่เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นเอชซีอาร์) สามารถเข้าถึงผู้โยกย้ายถิ่นฐานเหล่านั้นได้ และจะร่วมกันเพื่อปฏิบัติการคัดแยก โดยให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม

ที่ประชุมยังเห็นชอบให้มีการเพิ่มความร่วมมือในด้านการข่าว โดยแบ่งปันข้อมูลกันเพื่อให้สามารถระบุที่อยู่ของเรือผู้โยกย้ายถิ่นฐานได้ รวมถึงจะตั้งปฏิบัติการร่วมกันในการให้การสนับสนุนที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละประเทศ และแบ่งปันทรัพยากรต่างๆ ตามที่องค์การระหว่างประเทศได้ร้องขอ โดยสหรัฐอเมริกายุโรป 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราว 100 ล้านบาท ต่อไอโอเอ็มและออสเตรเลีย จะให้เพิ่มอีก 5 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย หรือราว 128 ล้านบาท กับรัฐยะไข่ ประเทศเมียนมา และเมืองคอกซ์ บาซาร์ ประเทศบังกลาเทศ จากเดิมที่บริจาคไปแล้ว 6 ล้าน

ดอลลาร์ออสเตรเลีย หรือราว 154 ล้านบาท เพื่อช่วยความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือในลักษณะของการช่วยเหลือพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ขณะที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะ. กล่าวในรายการ "คืนความสุขให้คนในชาติ" ทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจฯ ตอนหนึ่งถึงการแก้ปัญหาโรฮิงญาว่า เป็นเรื่องเร่งด่วนที่รัฐบาลดำเนินการอยู่ รัฐบาลไทยชัดเจนในการช่วยเหลือชาวโรฮิงญาตามหลักมนุษยธรรม ซึ่งเราช่วยตามขีดความสามารถของเรา ปัญหาชาวโรฮิงญา เป็นหน้าที่ของทุกประเทศ องค์การระหว่างประเทศต้องช่วยกันดูแล และกำหนดหลักการช่วยเหลือให้ชัดเจน ทั้งการดูแลรักษาพยาบาล น้ำ อาหาร และการอำนวยความสะดวกในการเดินทางให้ปลอดภัยไปประเทศปลายทางตามความสมัครใจ ต้องเข้าใจว่าประเทศไทยเป็นเพียง "ทางผ่าน" ไม่ใช่ประเทศเป้าหมาย จึงสั่งการให้กระทรวงกลาโหม จัดตั้ง "ศูนย์อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ให้กับผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ในมหาสมุทรอินเดีย" มีหน้าที่ลาดตระเวนทั้งทางบก-ทะเล ทางอากาศ โดยความร่วมมือทั้งทหารเรือ ทหารอากาศ โดยทหารอากาศเป็นผู้ควบคุม ตั้งฐานปฏิบัติการลอยน้ำ เพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ให้แก่ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติด้วย ตามหลักสากล ขึ้นอยู่กับกองทัพเรือ และปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

เมื่อเวลา 13.00 น. ที่ท่าเทียบเรือน้ำลึกอ่าวมะขาม จ.ภูเก็ต หมวกเรือเฉพาะกิจลาดตระเวน และช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติในมหาสมุทรอินเดีย ในพื้นที่ทะเลอันดามัน ทหารเรือภาคที่ 3 ลำเลียงชุดแพทย์ เครื่องมือแพทย์ และเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ เช่น น้ำดื่ม อาหารแห้ง ฯลฯ ไปยัง ร.ล.อ่างทอง ซึ่งจอดทอดสมอบริเวณเกาะตะเภาน้อย ต.วิชิต อ.เมือง จ.ภูเก็ต

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2558

ไล่ล่า 11 โรฮิงจา หนีค่ายพักพิง

ระดมทั้งตำรวจ ฝ่ายปกครอง และชาวบ้าน เร่งติดตามตัว "โรฮิงจา" หลบหนีจากที่พักพิงชั่วคราวใน อ.รัษฎา จ.สงขลา 11 คน คาดสาเหตุที่อดัดที่อยู่โดยไม่ทราบชะตากรรม และต้องการหลบหนีต่อไปยังประเทศที่สาม ด้าน "รองเอก" ลงพื้นที่จีคดีโรฮิงจาให้ทันส่งอัยการสูงสุดพิจารณา 19 มิ.ย.นี้ ขณะที่ทางฝ่ายสอบสวนพบข้อมูลสำคัญบนเขาแก้วเชื่อมโยงเครือข่ายค้ามนุษย์ใน จ.สตูล

นอกจากนี้ เมื่อเวลา 00.30 น. ได้เกิดเหตุเหยื่อค้ามนุษย์ชาวโรฮิงจา ที่อยู่ภายในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ต.กำแพงเพชร อ.รัษฎา จ.สงขลา หลบหนีออกจากศูนย์พักพิงจำนวน 11 คน จากที่อยู่ภายในศูนย์พักพิงแห่งนี้ 112 คน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.รัษฎา และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ได้ออกติดตามแต่ยังไม่พบตัว โดยคาดว่าจะยังคงซ่อนตัวอยู่ตามชายป่า

ในหมู่บ้านไม่ไกลจากศูนย์พักพิง หรือตามแนวเชิงเขาแก้ว พร้อมกับประสานผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้านในพื้นที่ช่วยแจ้งเบาะแส

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่เชื่อว่าไม่น่าจะมีนายหน้ามารับตัวไป เนื่องจากที่ผ่านมา มีการคุมเข้มการเข้าออกภายในสถานคุ้มครองฯ เป็นอย่างดี ห้ามไม่ให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าออกอย่างเด็ดขาด แต่สาเหตุน่าจะมาจากความอึดอัดที่ต้องอยู่โดยไม่ทราบชะตากรรม และต้องการหลบหนีเพื่อเดินทางต่อไปยังประเทศที่สาม

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2558

4 หญิง 'โรฮีนจา' แหกค่าย-หาตัว

แต่ไม่รอด-ออกหมายจับอีก 5 คำนุช

ตำรวจออกหมายจับขบวนการค้ามนุษย์ชาวโรฮีนจาอีก 5 เลื่อนส่งสำนวนพนักงานอัยการ 24 มิ.ย. เหตุมีความเชื่อมโยงหลายพื้นที่ที่ต้องตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้เรียบร้อย คาดส่งฟ้องศาลภายในวันที่ 25 ก.ค. เผยยึดทรัพย์เครือข่ายค้ามนุษย์กว่า 200 ล้านบาท ขณะที่หญิงชาวโรฮีนจา 4 ราย จัดถูกดูแลหลบหนีจากที่พัก จ.สตูล แต่ไปไม่รอดถูกจับ อ้างต้องการไปหาสามีที่มาเลเซีย “อดุลย์” เตรียมลงได้เยี่ยมเหยื่อค้ามนุษย์

พล.ต.ต.ปวีณกล่าวถึงการติดตามชาวโรฮีนจา 5 ราย ที่ยังหลบหนีออกจากสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 7 มิ.ย.ที่ผ่านมา ว่าเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งจากชาวบ้านว่าพบชาวโรฮีนจาเดินอยู่ในป่าภายในหมู่บ้านนิคม หมู่ 11 ต.กำแพงเพชร อ.รัตภูมิ แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบพบว่าทั้งหมดได้หลบหนีเข้าไปในป่าอีกครั้ง เจ้าหน้าที่อยู่ระหว่างติดตามตัวกลับ

วันเดียวกัน พล.ต.ต.เอกภพ ประสิทธิ์วัฒน์ชัย รอง ผบช.ภ.9 รับแจ้งจากนายคเชนทร์ สังข์เพชร หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว จ.สตูล ว่ามีหญิงชาวโรฮีนจาพักพิงอยู่ที่บ้านดังกล่าวหลบหนี 4 ราย สั่งระดมกำลังตำรวจประมาณ 30 นาย ออกติดตามกระทั่งพบตัวทั้งหมดหลบซ่อนตัวอยู่บริเวณวัดพิทักษ์คลองขุด หมู่ 2 ต.คลองขุด อ.เมืองสตูล จึงควบคุมตัวไปยังบ้านพักเด็กและครอบครัว จ.สตูล จากการสอบสวนทราบว่าหญิงชาวโรฮีนจา 4 ราย ถูกนำตัวมาจากบ้านพักพิงใน จ.สุราษฎร์ธานี เพื่อมาเป็นพยานขึ้นศาลใน จ.สตูล คดีค้ามนุษย์ ในวันที่ 9 มิ.ย.แต่ทั้งหมดร่วมกันจัดถูกดูแลประตุหลังบ้านพักและปิ่นรั้วกำแพงหลบหนี โดยอ้างว่าต้องการไปหาสามีที่มาเลเซีย

พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว รมว.การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เปิดเผยว่าการจับกุมชาวโรฮีนจาจำนวนมากในหลายพื้นที่ภาคใต้ ขณะนี้อยู่ในความดูแลคุ้มครองของกระทรวงที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพภาคใต้ และบ้านพักเด็กและครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 333 ราย แบ่งเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 194 ราย เป็นผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย 139 ราย ในวันที่

10 มิ.ย. ตนจะลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพภาคใต้ จ.สุราษฎร์ธานี พร้อมประสานกระทรวงสาธารณสุข จัดเตรียมแพทย์และพยาบาลเข้าไปตรวจสุขภาพชาวโรฮีนจาด้วย

หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2558

วุ่น 4 โรฮิงยาหนีอีกที่ระนอง

เมื่อเวลา 07.00 น. วันที่ 17 มิ.ย. เจ้าหน้าที่หน่วยความมั่นคงจังหวัดระนอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.เมืองระนอง รับแจ้งเหตุชายชาวโรฮิงยา 4 ราย ที่อยู่ในการดูแลของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย จ.ระนอง หลบหนีจากที่พักในที่ทำการสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย ซอยเจ็ดท่าอ.ม.4 ต.บางนอน อ.เมือง จ.ระนอง จากที่อยู่ในการดูแลและคุ้มครองทั้งหมด 37 ราย หลังจากเจ้าหน้าที่สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพชาย ตรวจเพียงนอนในช่วงเช้า คาดอาจป็นรั่วหลบหนีช่วงกลางดึก

เบื้องต้นมีรายงาน พร้อมรูปพรรณ ให้หน่วยงานด้านความมั่นคงจังหวัดระนองทราบแล้ว และส่งกำลังออกติดตามค้นหาในเขตพื้นที่ อ.เมืองระนอง และอำเภอใกล้เคียง ในส่วนที่ยังเหลืออยู่ 33 ราย เข้าวันนี้ยังคงมีกิจกรรมการตรวจร่างกาย จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดระนอง ซึ่งจะเข้ามาดำเนินการสอบถามและพูดคุย และตรวจรักษาโรคทั่วไปให้กับชาวโรฮิงยาที่ยังคงสมัครใจอยู่ในการคุ้มครอง ซึ่งชาวโรฮิงยาทั้งหมดเป็นกลุ่มที่ถูกจับกุมในพื้นที่จังหวัดระนอง ตั้งแต่ปลายปี 57 ที่ผ่านมา ก่อนจะมีการดูแลและคุ้มครองโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 98 ราย โดยส่วนหนึ่งได้กระจายไปดูแลและคุ้มครองตามจังหวัดต่างๆ เช่น จ.สงขลา ปทุมธานี เชียงราย และสุราษฎร์ธานี

ประวัตีย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกัญชลิกา ตริกลางดอน
วันเดือนปีเกิด	14 เมษายน พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	51/545 หมู่บ้านรินทร์ทอง ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล) จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ. 2560	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

